

**BIBLIOTECA PENTRU TOȚI**

---

---

**ANTON PANN**

---

Culegere de proverburî

sau

**Povestea vorbei**

*De prin lume adunate  
Și iarăși în lume date.*

**PARTEA A TREIA ȘI CEA DIN URĂ**



**BUCUREȘTI**

---

**EDITURA LIBRĂRIEI „UNIVERSALA“ ALCALAY & Co.**

— Nr. 27. Calea Victoriei Nr. 27. —

# BIBLIOTECA PENTRU TOȚI

Fondată de DUMITRU STĂNCESCU

---

---

*Biblioteca pentru toți, care a fost fondată la 1 Martie 1895, este o publicație enciclopedică menită a populariza lucrările marilor scriitori români și streini.*

*În cele 1220 de volume ale sale, se află cel mai bogat material literar, artistic și științific, ce s'a adunat în vreo publicație periodică românească. De asemeni partea educativă își are în Biblioteca pentru toți un însemnat număr de volume.*

*Prin ieftinătatea ei — 7 lei n-rul — Biblioteca pentru toți se află în primul rând printre publicațiile cu caracter popularizator, cu atât mai mult cu cât ea publică opere complete.*

*În catalogul Bibliotecii, care se găsește publicat în întregime într'o broșură, ce se primește gratis dela orice librărie, sunt adunate numele și operele celor mai de seamă scriitori români și streini, înjghebând astfel o întreagă bibliotecă enciclopedică, la îndemâna tuturor.*

---

**PROVERBURI**  
ADICĂ  
**ZICALE SAU POVESTEA VORBEI**

---

---

**Despre vizite sau cercetări**

---

Vizitele mai plăcute  
Sunt cele mai rar făcute.—Mulți zic:  
— Mai șezi, că nu șezi pe ghimpi,  
Ce te grăbești ca 'n alți timpi?— Că,  
Omul dintr'un copaci cade  
Și vr'o trei zile tot șade.—și că,  
De iubit ce ne iubim  
Tot la anul ne'ntâlnim.—Că știi că,  
Astea sunt numai niște vorbe.—De vreme ce,  
Mai rara vedere  
Este mai cu miere.—și,  
Rara întâlnire  
E mai cu iubire.

---

---

**Povestea vorbeii**

---

Soacra unuia intrând  
Pe ușe, zâmbi, zicând:  
— Bună ziua, fătul meu!  
Ia vezi cum te iubesc eu,  
Eu tot des te cercetez!  
Răspunse el:—Văz și crez,

Dar de vrei, în felul meu,  
 Ca să te iubesc și eu,  
 Mai rar să mă cercetezi,

Altul iar, trăind rău, a zis :

— Soacră, soacră, poamă acră,  
 De te-ai coace cât te-ai coace,  
 Poamă dulce nu te-ai face.—De aceea dar,  
 Rărișor să cercetezi  
 Și mai puținel să șezi.—Să n'ajungă vremea să-ți  
 A cășunat ca baba pe mormânt.—Și, [zică:  
 Parcă l-a ținut de scaun.—Sau,  
 Parcă-l țiu în spinare.—Și,  
 Parcă casă, masă, n'are.—Și.  
 De nu l-aș vedea, parcă aș mai trăi.—Că,  
 N'ai să te 'ntoreci din pricina lui.—Și parcă e,  
 Vătășel de mahala,  
 A plecat a colinda.—Zicând că,  
 Lupul împrejurul lui nu strică.—Și,  
 Șade ca lupu 'n răspântie.—Și,  
 Unde sunt doi, cu el se fac trei.—Adică:  
 Martie din post nu lipsește.—Il întrebi:  
 — De unde vii? —D'acasă.—Unde te duci? —  
 Geaba vii, geaba te duci,  
 Geaba rupi niște papuci.  
 A plecat prin mahalale,  
 Să umble ca haimanale (vagabonzi).—Adăogând că,  
 Dacă șade el de geaba  
 Gândește că toți n'au treabă.—Și,  
 I se urăște șezând,  
 Nici o treabă neavând.

## Povestea vorbei

---

Un țăran mergând odată 'n casa unuia poet,  
 (Ca îngrijitor al viei și-al livezei cu pomet),  
 Și cu cărți, hârtii găsiindu-l:—Domnule, îi zice ei:  
 Eu mă mir cum totdeauna poți șede tot singurel!  
 Iar poetul îi răspunse:—Eu sunt singur num'acum  
 Că cu tine șez de vorbă, însă numai eu știu cum.

. . .

Vizita sau cercetarea unui nepedepsit  
 Este mare greutate'n casa celui procopsit.—Sau,  
 Numai atunci este singur cel ce este procopsit,  
 Când stă de vorbă în casă cu omul nepedepsit.—  
 De frate, frate să-mi fii, [De aceea a zis unul:  
 Dar la noi mai rar să vii.—Că,  
 Câți merg mai des să se vază,  
 Cinstea li se 'mputținează.—Cum a zis un prost:  
 — De câte ori la biserică-am mers,  
 Popa salcie mi-a dat,  
 Dacă am început să merg mai des,  
 La mine nu s'a uitat. Fiindcă el,  
     La biserică a mers  
     Prea de multe ori și des,  
     Din Florică în Paștică.—Că,  
     Îi era frică să nu-l ia sfinții la goană.

---

## Despre conversații sau petreceri și glume

Vreme e a râde, vremea e a plânge. (Eclisiastul).  
 Când se vorbește de răs, nu se spune pentru plâns  
 Și când se spune de plâns, nu se vorbește de răs.—  
 Răs amestecat cu plâns.—Cum a zis una: [Iar nu,  
 — Bărbatul meu zace mort în casă și mă făcuși de  
 [râsei.—Cu toate că,  
 Moarte fără răs și nuntă fără plâns nu se poate.—  
 Glumele nevinovate [Dar încă,  
 Sunt ca sarea în bucate.—Că,  
 Cu râsul și cu glumele  
 Se culeg toamna prunele.  
 Și rachiul dă zapeiul.—Iar nu.  
 Inima-mi crapă de foc.  
 Și lui îi arde de joc.—Și,  
 Inima mea plânge și el râde.—Ci cum am zis:  
 Toate își au vremea lor.—Și când glumești,  
 Glumește numai cu gura,  
 Iar nu și cu 'mbrâncitura.—Că,  
 Când joc măgarii 'mpreună,  
 Se strică vremea cea bună.—Și,  
 Pe mulți prieteni în lume  
 Li facem dușmani prin glume.—Că,  
 Unul ardică la glumă  
 Și altul te 'njură de mumă.—Și atunci,  
 Și de e glumă, dar nu e bună—In adevăr,  
 L'adunare cine tace  
 El la nimenea nu place.—Dar și,  
 Cine tot mereu vorbește,

El la multe și greșește. — Inșă,  
De multe ori la 'ntrebare  
Și tăcerea răspuns are.—De aceea zice un înțelept :  
—Or zi ceva mai bun decât tăcerea, or taci. — Ca să  
Pân'acuma a vorbit, și acuma a tușit. [nu-ți zică :  
A vorbi pe negândite  
Și ieși cam pe brodite. — Și,  
Parcă o scoase din buzunar. — Și,  
N'a deslegat sacul încă,  
Dar să vezi vorbă adâncă — Tot ce este,  
Nu vorbi peste măsură,  
Ci pune-ți lacăt la gură. — Dintru toate,  
Vorba de rău mai lesne se crede. — Și pe urmă,  
Dintr'o vorbă îți aprinzi pae în cap. — Ci e mai  
Este grădină de om. — Și, [bine să-ți zică :  
De vorba lui nu te sature. — Decât să-ți zică :  
Este cam după prânz. — Și,  
Are sămânță de vorbă. — Iar,  
Când la adunare multă  
Spui ceva și nu te-ascultă,  
Dă-le pace tutulora  
Și îți zi că ești la moară. — Că atunci,  
Parcă gârălesc găștele  
Și zbârnăiesc muștele. — Mai vârtos,  
Când pornesc toți să vorbiască,  
Parcă-i lavră ovreiască,

---

### Povestea vorbei

---

Un surd, caprele păzind  
Și la umbră adormind,

După ce s'a deșteptat  
Și împrejur s'a uitat,  
Nici o capră n'a văzut  
Și crezu că le-a pierdut.  
A le căuta plecând  
Și din loc în loc umblând,  
Zări p'un plugar cioplind  
Și la un gard împletind.  
Se duse a-l întreba  
De i le-a văzut sau ba?  
El iarăș tot surd fiind  
Și ce zice neștiind,  
Socoti că l-a 'ntrebat  
De mai are de lucrat,  
Și nasu 'n sus ardicând  
Arătă cu el zicând:

— Iată, mai am puțințel,  
Pân' la acel copăcel,  
Apoi isprăvesc, mă duc,  
D'amiazi ceva să imbuc.  
Așa dar el a plecat  
Spre unde i-a arătat,  
Socotind că i-ar fi spus  
Că p'aci turma-i s'a dus,  
Zicând: de le voi găsi  
Și tu te vei folosi,  
Că e în ele un țap,  
Cu cornu drept frânt în cap,  
P'acel îți făgăduiesc  
Că pe loc ți-l dăruiesc.  
Deci acel loc ocolind,



Și turma în crâng găsind  
S'a întors către lucrător,  
Zicând cu chip zâmbitor :  
— Iacă, mă țiu de cuvânt,  
Ia țapul cu cornul frânt!  
Plugarul, cum s'a uitat,  
Ii răspunse supărat :  
— Să feriască Dumnezeu!  
Nu, nu i-am frânt cornul eu.  
Clobanul îi zise iar :  
— Te necăjești în zadar,  
Nu-ți dau altul sănătos,  
Dar p'acesta bucuros.  
Plugarul țapu'mpingând,  
Se uită urît zicând :  
— Mă! o, omule nătâng,  
Cum era cornul să-i frâng?  
Când eu nici nu l-am văzut,  
Nici să mă uit am șezut.  
Fiind acestea acum  
La marginea unui drum,  
Văd pe o fată trecând  
Și la cânepă torcând.  
O opresc, o chem pe loc,  
O aduc aci 'n mijloc,  
Și unul și altul se pun,  
Și cearta între ei îi spun.  
Ea, întâmplându-se iar  
Surdă, ca și dâșii chiar,  
Gândi că o întreb pe ea  
Pe cine-i place să ia.

Și le zise: — Da vreți voi,  
Eu iau pe unul din doi.  
Apoi fi tu, fie el,  
Mie-mi placeți tot un fel.  
Pe când aceasta spunea,  
Iacă ș'un popă venia,  
De bătrân se cocoșia  
Și călare făr' de șea.  
Ei, pe loc cum l-au zărit  
Și pe dânsul l-au oprit,  
Și ca să-i spuie s'au pus  
Toți, cum ziserăm mai sus.  
Preotul surd fiind iar  
Și ce zic neavând habar,  
Când la unul asculta,  
Când la altul se uita  
Și, sărind jos după cal,  
Zise: De e al tău, na'l,  
Că la treaba mea mergând  
Li găsii colea păscând,  
Și pe el m'am aruncat  
Să mă duc pân' la ăl sat.  
Deci ei cum s'o fi înțeles,  
Nu pot să vă spun ales,  
Că cu toții au plecat  
Ș'au mers la zapciu în sat,  
Să-i împace la un fel,  
Că doar n'o fi surd și el.  
Zapciul, în acea zi,  
Când a vrut a-i auzi,  
S'a 'ntâmplat a-l nemeri

Când nu-i putea suferi  
Și vorbă când nu-i plăcea,  
Fiindcă cură făcea,  
Că umblase cam zarif  
Și era puțin zaif.  
Venise atunci la el  
Ș'un meșter c'un cojocel  
Și se necăjise foc  
Că nu-l încăpea de loc.  
Surzii, grămadă intrând,  
Fără a-și aștepta rând,  
Toți de-odată s'au pornit,  
Ii spun la ce au venit,  
De părea că urlă lupi  
Și albinele la stupi.  
Plugarul jura pe sfânt  
Că el cornul nu 'i-a frânt.  
Ciobanul striga înalt,  
— Ăst țap îi dau, nu-i dau alt!  
Fata arăta și ea  
Că pe unul din doi ia.  
Preotul spunea de cal,  
Arătându-și al său hal,  
Cum că el nu l-a furat  
Ci numai l-a 'ncălecat.  
Zapciul, privind uimit  
La lucru nepomenit,  
Fiind și supărat foc  
De cură și de cojoc,  
Se desbracă 'n acel ceas  
Și zise, strâmbând din nas:

— Să n'am parte d'ăst. cojoc.  
 (Și îl aruncă în foc).  
 Să se prefacă 'n cărbuni,  
 De nu sunteți voi nebuni!

L'ășa oameni pătimași  
 Poate crede cinevași,  
 Când fi tale vr'uu cuvânt  
 Și-i rămâne vorba 'n vânt.  
 Dar ți-e ciudă foarte mult,  
 Când aud și nu ascult.

### Despre iuțeală, mânie și posăcie.

El chiar singur a stricat  
 Și iar el s'a luminaat. — Și apoi,  
 Dă și cu coasa și cu gresia. — Nu judecă,  
 Unde o eși să iasă,  
 Or că tunsă, or că rasă. — Că  
 Focul când se încinge,  
 Anevole se stinge. — Inșă,  
 Jine se iuțește, să bea oțet să-i treacă. — Că,  
 Cela ce se pripește, adesea se poticnește. — De  
 [aceea,  
 Să nu te pripești, că o greșești, — Totdeauna,  
 Măsoară de multe ori și croește odată. — Inșă,  
 Sunt firi între firi, de nu știi cum să te miri. —  
 Șade posac și tăcut [Unul,  
 Parcă este surd și mut,

Parcă i-am fript șerpi pe burtă.  
Parcă i s'au înecat corăbiile.  
Parcă toată lumea îi e datoare.  
Parcă mi-a tors și nu i-am plătit.  
Parcă i-a murit curca cu ouă în cuib.  
Parcă tot îl plouă și-i ninge.  
Parcă i s'a tăiat lefeaua <sup>1)</sup>.  
Parcă i-am tăiat apa dela moară.  
Parcă i-am tăiat iapa dela gard.  
Parcă își jelește părinții.  
Când râde, soarele răsare;  
Când se necăjește, tună și fulgeră.  
Își pierde și cumpătul și umbletul.

---

### Povestea vorbei

---

Unul, trecând un râu mare, când vru carul a-și  
Cu întâmplare deodată rupe oiștea aci. [suci,  
El necăjit stă, se uită, fluierând și înjurând,  
Își dă palme, bate boii, dă'n car și'n toate de rînd.  
După'aceea, ca s'o lege, o funie de tei ia,  
Și începe să o scuipe s'o poată ceva muia.  
Dar din contră și l'aceasta înjură, se necăjiă,  
Că cum vrea el să o moale scuipatul nu-i ajungea.  
Iar un om, ce stă d'oparte și la dânsul se uita,  
Începù de el să răză, zicând: Vai de mintea ta.  
Măi omule, dar nebun ești?... Moale funia în rîu,  
Ce tot stai și scuipi din gură, când ți-e apa  
[pan'la brîu?

---

1) Adică salariul.

— Da, bine zici, el răspunse, că mai știu ce fac  
[și eu!  
Parcă'mi lipsește o doagă acum la necazul meu.

\* \* \*

Unii, de necaz când dau,  
Pierd și mintea ce o au;  
Iar alții de el nu mai scap  
Și tot au simțiri în cap.

### Despre iuțea și mânie iarăș.

Omul îndărătnic toate d'andaratele le face.  
Tu umbli să-l îmblânzești  
Și mai rău îl îndrăcești. — El,  
Pentru o muscă își dă palme. — Și,  
Pentru un purice își arde plapoma. — Pentru un  
Lasă să arză și moara, [șoarece,  
Numai șoarecii să moară. — De aceea zice:  
Răul ce și-l face omul singur, nimeni altul n'ar  
[putea să i-l facă — Că,  
Oțetul tare, vasul său și-l strică. — Omul îndărătnic  
Ce apucă se usucă. — Și,  
Toate d'andaratele îi merg. — Adică:  
După ploaie chepeneag. — Și,  
După moarte cal de ginere. — El nu știe că,  
Toată graba strică treaba. — Și,  
Cine se grăbește, curând ostenește. — Iar,  
Incet, încet, departe ajungi. — Că,  
Lucrul bun anevoie se dobândește. — Și,  
Cu încetul se face oțetul. — Și,

Copaciul mare dintr'o aşchie nu se taie. — De  
 [aceea,  
 Nu te grăbi, ca fata mare la argea şi ca văduva  
 Cu răbdare şi cu tăcere [la măritat, — Ci,  
 Se face agurida miere — Că niciodată,  
 Două pietre tari nu pot măcina bine. Iar,  
 Cine se iuţeşte la mânie pentru orice fle, e do-  
 bitocie. — De aceea,  
 Nu fii iute ca piperul în toată vremea. — Şi,  
 Nu umbla cu ţâfna în nas. — Nu fi ca,  
 Văcarul care s'a mâniat pe nevastă şi nasul şi-a  
 [tălat.

### Povestea vorbeli

Un văcar adesea tot se mânia,  
 De care sătenii nimic nu ştia.  
 Aşa, el odată iar s'a mâniat.  
 Şi o zi întreagă nimic n'a mâncat.  
 Seara, dacă vine la nevasta sa,  
 Cu părere în capu-i că lumii păsa,  
 O 'ntrebă, zicându-i: — Ce zice prin sat?  
 Le păsa de dânsul, căci el n'a mâncat?  
 Nevasta lui, care era ca şi el,  
 Prea cu minte mare, ca de copăcel,  
 Ii zice: — Zău, nu ştiu, ei nu mi-au vorbit,  
 Poate şi pe mine s'or fi necăjit,  
 Că or câţi cu carul, pe la noi treceau,  
 Asupra-mi nici ochii nu ş-i întorceau,  
 Ci-şi biciuiau caii, boii îşi băteau,  
 Ca când de la dânsii necazu-şi scoteau,

— Fie—atunci el zice,—tot nu mă împac,  
 Nu mănânc nici mâine, ca să văd ce fac.  
 Aşa, el se duce ca un sec şi prost,  
 Şi ţinu săracul ş'a doua zi post.  
 Seara iar întreabă ce au zis de el?  
 Şi ea îi răspunde tot în acel fel.  
 El iar se 'ntărită, cum o auzi,  
 Şi:—Nu mănânc, zice, nici a treia zi,  
 Dar, răsbindu-l foamea, n'a mai întrebat,  
 Ci îi părea miere codrul cel uscat. — Prin ur-  
 S'a mâniat rău pe sat [mare dar,  
 Şi trei zile n'a mâncat.—Şi,  
 Le-a făcut-o pe piele, —Că,  
 Nu mai putea de dânsul.—Inşă,  
 Omul îndărătnic şi pismaş, ca racul îşi mănâncă  
 [carnea singur.—Il auzi strigând:  
 Nu mă plec, d'aş şti că m'aş târi cu inima pe  
 [pământ.—Omul răutăcios şi necăjicios,  
 De nu poate strică altui, îşi strică luişi.—Ca,  
 Ursul când n'are de mâncare, îşi muşcă din labe.  
 Muierea rea singură îşi dă palme şi-şi bate capul  
 [de pereţi.—De vreme ce,  
 (pe mulerea înțeleaptă o face cineva, şi-i e  
 (ruşine să plângă, iar mulerea rea numai  
 (dintr'o vorbă ardică mahalaua 'n cap:  
 Tipă ca şi când o beleşte cineva de vie.—Şi  
 Ca şi când îi frige cineva şerpi pe inimă.—Şi  
 In necaz că i-a zis neroadă şi-a tăiat din rădăcină  
 [coada.



## Povestea vorbei

Unuia sătean odată muierea i s'a 'necat,  
Când la un râu împreună cu altele s'a scaldat.  
El, cu prăjina 'n mână în vârful-i cu cârlig pus,  
Se ducea tot căutând-o pe cursul apei în sus.  
Altul trecând îl întreabă, ce tot umblă căutând?  
El spunându-i tot odată îi ceru și sfat zicând:  
— Mi s'a 'necat, frățioare, nevasta coala mai jos,  
Și cum să o găsesc nu știu, că caut fără folos.  
— Bine, acela răspunde, ce cauți pe râu în sus?  
Că apa încolo la vale trebuie să o fi dus.  
— Nu crez, frate, el îi zise, să fi mers pe apă 'n jos,  
Că ea, cât trăi în viață, toate le făcea pe dos.  
Și socotesc că și moartă d'andaratele s'a dus,  
Și trebuie prin urmare s'o caut pe apă în sus.

## Despre amicle sau prietenie

Timpu trece cu azi cu mâine,  
Iar vecinul rău tot rămâne. Inșă,  
Cine a aflat în lume prieten adevărat,  
El o comoară bogată 'n viața sa a câștigat.—Căci,  
Pe câți îi credeam de prieteni,  
Ne sunt ca niște cunoscuți,  
Numai din vedere văzuți!—Iar,  
Pe câți îi numim cunoscuți,  
Ne pot fi vrăjmași nevăzuți.—Cei mai mulți sunt  
Prieteni ai mesei, iar nu ai nevoii.—Care zice:  
Il cunosc ca pe un cal alb.

S'aleargă să te afunde 'n grab. — Iar nu carii,  
 Se răspândesc ca potârnichele. — Zicând:  
 De-l voi mai vedea odată, se face de două ori. —

[Zice un proverb:

Cuiul cel nou scoate pe cel vechi afară. — Încă,  
 Niciodată pentru un prieten nou câștigat, nu lepăda  
 [pe cel vechi. — Că,

Prietenul vechi este ca vinul, care pe cât se  
 [învechește, atât mai cu gust se bea.  
 Prietenul adevărat este acela, care te sfătuiește,  
 [spre bine, iar nu care îți laudă nebuniile. —

Precum zice alt proverb:

Dacă din nenorocire ai prieten nerod, tu fii  
 [înțelept. — Iar de este

Bun, ca pâinea a bună, îi iei îmbucătura din  
 [gură. — Zice alt proverb:

Dacă prietenul tău este miere, tu nu umblă să-l  
 [mănânci tot. — Cum a zis unul:

— Tu zici că-mi voești binele și mă'nghimpi  
 [ca albinele.

Prietenul la vreme de nevoie se cunoaște.

---

## Povestea vorbei

---

Doi prieteni împreună pe un drum călătorind  
 Un urs le ieși 'naintă, cu groază spre ei viind.  
 Unul dintr'înșii, de frică, văzând ursul furios,  
 Se sui și se ascunse, sus într'un copac stufos;  
 Celalt într'acest pericol singur dacă s'a văzut,  
 S'a întins la pământ îndată și în mort s'a prefăcut.

Iar el dar, totdeodată asupra lui cum sosi,  
 Pe la nas, pe la ureche, se plecă a'l mirosi;  
 Iar el își ținu suflarea, să nu simtă că e viu,  
 Că ursul mort nu mănâncă, după cum zic cei  
 [ce știu.  
 Și așa, de mort gândindu'l, cum stă nesuflând,  
 [lungit,  
 Nici de cum ne atingându'l, l-a lăsat și a fugit.  
 Iar prietenul său, care stă în copacul stufos,  
 După ce se duce ursul, l-a întrebat dându-se jos:  
 — Ia spune-mi, măi frățioare, ursul ce lucru-ți sopti,  
 Când se duse la urechea-ți? (Și'ncepu a hohoti)  
 — Mi-a poruncit, el răspunse, să ții minte să păzesc  
 Și c'un prieten ca tine să nu mai călătorească.

### Despre pizmă, vrăjmășie și rău

Am mai zis că,  
 Mai bun e un vrăjmaș înțelept, decât un prieten  
 [nerod. — Că,  
 La casa aprinsă și vecinul vrăjmaș aleargă să o  
 [stingă. — De aceea,  
 Nu da nimănui loc  
 Să te blesteme cu foc — Și,  
 Nu te lua cu nimenea 'n pizmă,  
 Că pizma scoate bășici,  
 Ca picioarele de opinel. — Totdauna,  
 Cine va umb'ă cu pizma  
 Iși va sparge singur cizma. — Și,  
 Cu pizma nu o scoate nimenea la căpătâi. —  
 [De aceea,

Nu te juca cu coada ursului,—Că,  
 Intre o mie de prieteni un vrăjmaş de vei avea,  
 [e destul ca să-ţi facă pe toţi vrăjmaşi.—Şi apoi,  
 Zece găste, când se pornesc  
 Pe un câine, îl biruesc — Şi,  
 Zece mărtoage pot duce pe un armăsar.  
 Iar un armăsar nu poate  
 Ca să le ducă pe toate. — Ci te fereşte şi  
 Nu da ciomag cui nu eşti drag,  
 Să nu ți-l întoarcă în cap. — Şi,  
 Nu da sabie în mâna celui vrăjmaş,  
 Că pe alt după ce taie  
 Şi asupră-ţi o să saie. — Şi vii la proverbul:  
 Vino lupe de mănâncă de a gata. — Inşă,  
 De pizmă şi vrăjmăşie atârnă şi zavistia. — Şi  
 [atunci,  
 Cari ochi văd mai bine? ..Ai zavistnicului. — Că,  
 Ochii zavistnicului văd şi cele ce nu sunt. —  
 [Zavistnicul,  
 Are văz de lup şi auz de vulpe. — El,  
 Este ca un câine de uşi multe. — Că,  
 Pe câţi nu-i poate muşca, îi latră. — Dar,  
 Inşă pe unde îl ştie  
 Nu-i dă meşii să mai vie. — Că,  
 De multe ori unde nu se ajunge pielea de leu,  
 [împlineşte cu pielea vulpei.

### Despre ceartă şi neînvoire

Lupii se cert pe unde vin  
 Pentru dobitoc străin. — Şi,

Vrăbiile se gâlcevesc  
 Pentru meiul omenesc. — Că,  
 Oamenii proști se cert ca țigani și se bat ca orbii.  
 Stau între nicovală și ciocan. — S'a pomenit că,  
 L-a trăznit ca din senin. — Vai de ei!  
 Trăiesc ca câinii cu porcii. — Că,  
 Se ceartă, de și mănâncă capetele — Omul gâlcevitor  
 Caută gâlceavă cu lumânarea. — El este :  
 Tu-i dai bună dimineața  
 Și el de păr te înhață. — Și  
 Tu-i ceri să-ți numere toate  
 Și el dator te mai scoate. — Ș'apoi,  
 Nu se'mpacă când se'ncurcă  
 Să-i dai și urdă de curcă. — Dar,  
 Iși găsește uneltioară  
 Să-i taie din unghișoară. — Că,  
 Il dete afară îndată,  
 Ca pe-o măsea stricată. — Sau :  
 Il luă pe loc de bete  
 Ș'afară pe ușe'l dete. — Și,  
 De bătăi și lovituri  
 Scăpă printre pisături. — Și,  
 Scăpă ca din ghiarele ursului cu părul vâlvoi. — Și,  
 I-a dat, pân' s'a săturat  
 Ș'atunci l-a făcut scăpat. — Ca câinele,  
 Se pomenește din cale  
 De coadă tocmai în vale. — Ș'apoi,  
 S'a spart pricina'n sbor  
 Tot iarăș în capul lor. — Fiindcă a fost,  
 Cu învățatul altuia și cu părul său. — Ca,  
 Altui ce-i pasă de părul tău. — El zice :

N'o să cânte cocoșul meu pe gardul lui.—De și,  
 După nor și ploaie răsare și soare. — Deaceea,  
 Ține minte în tot vacul  
 Și nu-ți băga 'n cărd cu dracul. — Ci,  
 Lasă-l să-și împartă părul  
 Cu furca (bătut ca mărul). — Și,  
 Pe cine-l mănânc'o spinare.  
 Lasă-l să-i dea scărpinare. — Și,  
 Lasă-l să-i ia părul foc. — Că nesupusului,  
 Mai bine odată, na!  
 Decât tot, stăi că ți-oi da! — Și decât,  
 Ți-o fac eu ție, ține minte. — Și,  
 Ți-o coc eu ție, stăi mă. — Ș'apoi,  
 Dumnezeu să te ferească  
 De bătaia cea orbească.  
 Și picioroanga ciotească. — Povestea țiganului  
 Care cum venea  
 Tot Udrea'! chema. -- Zicând:  
 Lasă-l să-l moșesc eu. — Altul,  
 Lasă-l pe seama mea, eu sunt nașul lui.—Și altul ia  
 Lasă și eu să-l ating,  
 Spatele să'i încing. -- Bunioară,  
 Au venit sălbaticii  
 Să'mpace domesticii. — Inșă,  
 Cine are mintea'ntreagă,  
 În cearta altor nu se bagă.

---

### Povestea vorbeii

---

Doi ostași odinioară stând cu săbiile la duel,  
 Un țăran prost cum îi vede se vără'ntre ei și el.

Strigându-le: — Stați măi frate, ia stați pentru  
[Dumnezeu

Nu vă omorați cu zile, ascultați cuvântul meu!

Dar ei când să se lovească, sabia unui pică

Drept în capul țăranului și'n două i-l despică.

Comisia luând știre cu doctori a alergat

Ca să vază pe săracul de este de vindecat;

Intr'aceasta comisarul când zise: la vă uitați

Dacă creierii în capu-l sunt de sabie stricați,

Țăranul: — Ia lăsați zice, că eu creieri de aveam

Nu m'amestecam în ceartă, ci drumul îmi căutam.

## Despre pricini de judecăți

Judecata e în capul omului. — Ceacea zice:

Pune-ți căciula înainte și te judecă singur. — Că,

Judecătorul când ți-e protivnic, cu cine o să te

[judeci? — Dacă va și

Face hatărul corbului ca să învinovățească po-

[rumbu. — Și,

Cine plânge înaintea judecății își pierde lacri-

[mile. — Că de e vinovat,

Il întinde ca pe o opincă scurtă. — Și,

Il poartă pe la icoane. — Sau,

Il poartă de nas pe unde îi place. — Că,

Șchiopătura oilor e bucuria lupilor. — Pentrucă,

Lupii totdeauna se bucură în timp de furtună. — Că,

Două ouă când se tot ciocnesc, unul trebuie să

Gardul cu proptele bune (se spargă. — Inșă,

Nu cade 'n timp de furtune. — Și,

Cine dă din mâni nu se îneacă. — Că,  
 Darea trece marea. — Și,  
 Aurul deschide raiul. — Si,  
 Sabia de aur tae mai mult de cât cea de fier. — Ci,  
 Bate-te cu săgeți de argint, de 'voești să biruești. — Că,  
 Banul e clocol de uși multe.  
 Are trecere'n orice curte. Deaceea,  
 Or să fi cu miere'n gură, or cu mâna'n bu-  
 [zunar. — Că totdauna,  
 Bogatul greșește și săracul cere iertăciune. —  
 [De și,  
 Dreptatea iese ca untdelemnul d'asupra apei. — Dar,  
 Mai bine o învolală strâmbă decât o judecată  
 [dreaptă. — Căci,  
 Dreptul totdauna umblă cu capul spart. — Ș'apoi,  
 Cine ți-a scos ochii? — Frate-meu. — Daceea ți i-a  
 [scos așa adânc! — Povestea ăluia:  
 Țiganul, când a ajuns împărat,  
 Intâl pe tatăl său a spânzurat. — Că,  
 Prieteșugul judecătorului e pe genuche. — Dar însă,  
 Corb la corb nu-și scoate ochii. — Și,  
 Dacă vrei să nu scârție roata, unge osia. — Că,  
 Dacă o ungi merge mai bine. — Cum a zis unul:  
 Carte nu știe, dar calcă popește. — Cum a zis altul:  
 Știe bine vlădica  
 Pe cine ia de chică. — Că,  
 Dacă pui untdelemn în candelă, îți va lumina. — Și  
 Când pui piept mai mult, se face măămăliga mai  
 [mare. — Pentrucă,  
 Boul nu treeră cu gura legată, — Și,



Cine slujește altarului, din altar mănâncă,  
Cine va să se roage sfântului, duce lumânare și  
[tămâie. — Și atunci,  
O. arului, unde-i place, acolo pune mănășa. — Că,  
[rareori  
Buturuga mică răstoarnă carul mare. — Ci mai  
[bine,  
Fă-te cu dracu tovarăș, până treci puntea. — Și,  
Zi că e laptele negru. — Decât să strigi,  
Cu judecata nu cu lopata. — Adevărat,  
E știută că pricina nu ajută. — Dar,  
In țara orbilor cel cu un ochi este împărat — De  
Rămâi bătut, oearîț și cu banii dați. [multe ori

---

### Povestea vorbei

---

Primăvara, într'un nuc,  
Stând și cucuind un cuc,  
Doi proști cum îl asculta  
Porniră a se certa.  
Pe unu 'l chema Pălmuș,  
Și pe celalt Ciomăguș.  
Pălmuș, privind la cuc sus  
Și văzându-l spre el pus,  
Zise: — Or văzuși tu, mă,  
Că cucu mie-mi cântă?  
Ciomăguș zise: — Minți tu,  
Că cucu'n nuc cum stătu  
La mine 'ntai se uită  
Ș'apoi atuncea cântă.

— Dar nu vezi, Pălmuş a zis,  
 Cu ciocu 'ncotro e 'ntins?  
 Dacă ție ți-ar cânta,  
 La tine s'ar și uita.  
 Ciomăguș se 'ntărătă  
 Și bâta îi arătă,  
 Zicându-i: — Nu-mi tot vrăji,  
 Că, de mă voi necăji,  
 Cu asta 'n cap te pocnesc!  
 Ai auzit ce-ți vorbesc?  
 Ți-am spus că, când a cântat,  
 Intâi în ochi mi-a cătat.  
 — Ce e? tu să mă bați zici?  
 Tu pe mine?... Na dar, plici!  
 — Ce dai tu în mine, mă?  
 (Și Ciomăguș întrebă).  
 Na, poc! — mă! plici, șap! na, buf!  
 — Aolio! — stăi — mă, uf!  
 — Ho, ho, ce aveți de gând?  
 Strigă Bunea alergând,  
 S'apucând îi deseălei,  
 Pe un' pe alt îmbrânci,  
 Pe amândoi ocărând,  
 Judecându-i și zicând:  
 — Fire-ați porci-de-câini să fiți!  
 V'ați pornit să vă sluțiți!  
 Pălmuş, aprins grozav foc,  
 Merge la zapciu pe loc,  
 Și spuind cum s'a certat,  
 I-a dat bani și l-a rugat  
 Ca, când îi va înfățișa

Să zică ca el așa,  
Că cucul lui i-a cântat  
Și să certe pe celalt.  
Ciomăguș p'ascuns și el,  
Mergând în acelaș fel,  
Pe zapciu unse pe bot  
Dând cât avea în pungă tot,  
Și să zică l-a rugat  
Că cucu lui i-a cântat.  
Deci, când i-a înfățișat  
Și jalba a ascultat,  
Zapciul puțin mișcând  
Și genuchiul ardicând,  
Supt saltea le-a arătat  
Banii ce i-au fost ei dat,  
Zicând: — Și un' ș'altul mințiți  
Și ca nebuni vă sfădiți,  
Că cucul, să știți curat,  
Numai mie mi-a cântat;  
Și voi, zic, vă împăcați,  
Să n'auz că vă certați,  
C'apoi iau gârbaciul meu  
Și vă impac cum știu eu.

Vezi așa,

Cine face ca mine, ca mine să pață.

Capul face, capul trage.

Unde nu e cap, vai de picioare.— Mulți zic că,

Banul e ochiul dracului. — Și că,

Banul te bagă afund, banul te scoate în und.

Dar, culcă-te pe urechea aia. — Și,

Ai fi bun, cât ai fi. — Căci,

Bolnavul multe zice și sănătosul face ce știe. — Că  
 A băga mâna în miere și a nu-ți linge degetele,  
 [nu se poate.

## Povestea vorbeli

Două pisici dintr'o casă, surori, frați, cum vrei  
 [să zici,

În cămară după masă intrând ca niște pisici,  
 Mirosiră, cotiliră din taler în taleraș  
 Și între altele găsiră și o felle de caș.  
 Iar amândouă, d'odată, asupra-i se grămădesc.  
 Pentru el vor să se bată, fac gură, se gâlcevesc.  
 Și una și alta rele. mârâia și miuia.  
 Să-i împarță între ele nici de cum nu se 'nvoia.  
 Și, ca să nu se mai certe, merg la cotoi, cer la el  
 Ca, prin dreaptă judecată, să le'mpace la un fel.  
 Cotoiul, ca un cuminte, le-a zis: Nu vă mai

[certați,

Ce folos mi de cuvinte? eu știu cum vă împăcați.  
 Care le împacă toate e cumpăna pe pământ,  
 Și împotriva-i nu poate nimeni să zică cuvânt.  
 Zicând aceste apucă și cumpenele pe loc,  
 Ceru cașul să-i aducă, îl rupe drept prin mijloc,  
 Pune într'o parte și alta cașul cel în două frânt.  
 Înălță cu mâna 'ndată cumpăna dela pământ,  
 Dacă vede că într'o parte atârnă mai greu nițel,  
 Ia din cealaltă parte și mușcă ceva din el  
 Îl pune iar, iar ridică, acum dincoaci greu văzând,  
 Mușcă și d'aci nițică, ca să potriviască vrând.  
 Apoi iar și iar și iară, când aci, când coala greu,

Vrând lor rău să nu le pară, el a mușcat tot  
 [mereu,  
 Pân' se sătură pe sine și lăasă părțile mici,  
 Atunci se potrive bine și le dete la pisici.  
 Ele dar silite fără astfel a se mulțumi,  
 Dacă minte nu avură singure a-l împărți.

### Despre rușinare și nerușinare

De oameni cine nu se rușinează,  
 Nici de Dumnezeu nu se 'nfricoșează. — Inșă,  
 Să aibă cineva rușine  
 Până unde se cuvine. — Adică :  
 Când face rău, iar nu bine. — Și către nerușinos  
 Că nu ți-e rușine ție. — Și, [a zice :  
 Imi crapă obrazul de rușine,  
 Că cade cerul pe mine. — Dar nici să fii deaceia,  
 Parcă n'are nas să ne dea obraz. — Căci,  
 Omul cu rușine plere. — Că,  
 Nimeni nu dă până nu-i cere. — Și,  
 Toate-s cu timp și soroc  
 Și rușinea la-al ei loc. — Foamea și rușinea,  
 Nu se pot de loc uni  
 Intr'un loc a locui. — Sant rușinoși și d'aceia cari,  
 S'a învățat desbrăcat  
 Și i-e rușine îmbrăcat. — Sau,  
 Ii este rușine să mănânce bine. — Inșă,  
 A mânca nu e rușine,  
 (Când mănânci cum se cuvine). — Căci  
 Omul la masă când șade

Să mănânce cumsecade. — Iar nu cum zice :  
 Și-a plecat gura și nasul,  
 Ca când o să'mbuce vasul. — Nici iar,  
 Nu sta ca un nemernic,  
 Dacă te cunoști vrednic. — Adică :  
 Nu sta departe, ca să nu fi uitat,  
 Nici te vâri, ca să nu fi pe brânci dat. — Căci  
 Obraznicul are sac când să ia rușinea 'n nas.—Și,  
 Cine are adunare cu cei fără rușinare, e tot  
     [intr'o defălmare. — Indată îi zic :  
 Cioara lângă cioară trage,  
 Alte păsări nu-î sunt drage. — S'a văzut că,  
 Celui fără rușine  
 De-i dai ceva obraz, sare  
 Să ți se urce 'n spinare. — E',  
 De certare nu se rușinează,  
 De bătaie nu se înfricoșează. Dar însă,  
 Iși găsește fără voie  
 Lungul nasului să-i moaie.—Zicând :  
 I se moaie nițel nasul cel de oțel.—Și  
 Găsi un meșteșugos a-î ciopli obrazul gros.

### Despre obraznicie și calicie

Ce-mi este mojicul ?  
 Ce-mi este calicul ?  
 Unul și'alt obraznic  
 Și în zi de praznic. Că,  
 Omul calic și obraznic  
 Merge nepoftit la praznic.—Ei,

Ca porcul dă năvală.—Dar și  
 Duce la tăvăleală.—De multe ori,  
 Ca oala de mănuse,  
 Ajunge după ușe.—Obraznicul este :  
 Lasă-mă sub pat, lasă-mă în pat.

---

## Povestea vorbei

---

Un călător, într'o vreme, lângă un sat înserând,  
 Trase aci la o casă, femeii sălaş cerând.

Femeia însă răspunse, zicând:—Nu pot, dragul  
 [meu!

Că bărbatu mi-e la moară și sant singură numai eu.  
 —Și ce vatămă, el zise, să primești un drumaș,  
 Carele nu-ți cere alta decât numai un sălaş?

—Adevărat, ea răspunse, așa e după cum zici,  
 Că te-oi primi în casă nimic n'o să-mi strici,  
 Decât nu e cu cădere unei tinere femei

Să doarmă cu altu'n casă, când e dus bărbatul ei.

—Nu, nu, dragă, el zise, nu cer cu tine într'un loc,  
 Mă mulțumesc ici în tindă și la ziuă plec pe loc.  
 Se înduplică femeia, auzind acest cuvânt,

Și zise:—Așa se poate, tot ești l'adăpost de vânt.  
 El așezându-se în tindă ca un foarte mulțumit,  
 Ea se 'nchise în casă și mai mult nu i-a vorbit.

Pe la miezul nopții însă, el neliniștit de gând,  
 Se sculă, bătut în ușe;—Lele! lele, încet strigând,  
 Fă bine și-mi deschide, te rog pentru D-zeu,  
 Că vântul bate prea rece și mor tremurând mereu.

Ci lasă-mă după uşe, că tot e în casă acum,  
Nu-ţi face păcat cu mine să mă duc bolnav pe  
[drum.

Femeia, fiind miloasă, deschizând, îl primi,  
Ca aci, precum ceruse, după uşe a dormi.  
Nu trecu două minute şi începu iar a striga,  
Zicând: Lele! lele dragă! îndrăsnesc a te ruga,  
Că tot ți-ai făcut pomană şi în casă m'ai băgat,  
Fă bine 'nceai de mă lasă să viu acolo sub pat.  
Că prin crăpătura uşii vine vânt săgetător  
Şi m'a îngheţat cu totul, de tremur parcă să mor.  
Femeia cea îndurătoare iarăş se milostivi  
Şi sub patul ei să doarmă nu i se împotrivi.  
Trecând astfel puţin încă, iar îl auzi strigând:  
— Lele! lelişoară dragă şi aci mor tremurând,  
Că vine vânt şi mai rece din păretele crăpat,  
Ci fă bine de mă lasă într'un colţişor în pat.  
Pân'aci, văzând femeia că i-a vorbit tot cinstit,  
Şi într'un colţ aici în patu-i să doarmă l-a îngăduit.  
Dar el, neastâmpăratul, în pat dacă a trecut  
Şi văzând-o că ea toate voinţele i-a făcut,  
Işi lungi nasul şi zise:—Dragă lele! tot mi-e frig,  
Aci încă mai rău tremur, uită-te cum mă'ncovrig,  
Ci tot ți-ai făcut pomană, te rog fă-o 'nceai deplin  
Şi mă lasă lângă tine, să mă încălzesc puţin.  
—Omule! femeia zise, dar prea obraznic ai fost,  
Intâl ceruş numa'n tindă să te las la adăpost,  
Apoi ceruşi după uşe, şi de acolo sub pat,  
Până'n cea din urmă cerând şi'n pat te-ai urcat.  
Eu iar ți le'mplinii toate, gândind că ești om cinstit,  
Dar tu, că ți-am făcut bine, de proastă m'ai socotit,  
Şi, în loc de mulţumire, ca un om neruşinos,



Te'ntinzi cât nu ți se cade cu obrazul tău cel gros.  
Zicând astfel, eși'ndată, strigă să vie Grivei,  
Ii arată pe streinul cel lungit în patul ei,  
Și asmuțându-l asupra-i, și el iar cum îl zări,  
Ii făcu 'ngrab să nu știe ușa cum o nemeri.  
Auzindu-i lătrătura și frații lui din vecini,  
Sărind și ei deșteptară cățel, purcel și găini;  
Și așa toți cu paradă, cu muzică de lătrat,  
Cu subțiri și groase glasuri îl petrecură din sat.

Obraznicul însă,

Orce o fi nu-i pasă.  
Unde o eși să iasă. — Că,  
Porcului azi îi dai bice  
Și el se întoarce și zice:  
Înterț mă bătea p'aicea. — Omul obraznic  
Cineva or de-l cinstește,  
Or cu vorbe-l ocărăște.  
El una le prețuește. — Il vezi numai,  
Îți stă înainte cu cracii,  
Ca ursu'n spinarea vacii. — Și,  
Nu-ți mai caută în obraz,  
Îți dă cu luleaua 'n nas. — Și,  
Ingroașe obrazul,  
Ia rușinea în nas în fie-ce ceas. — Că este,  
Cu obrazul gros și semeț  
Și cu gură de orbeț. — Încă,  
Or și ce obrăznicie  
Curge tot din mojiție. — Și,  
Tot cam după neam merg toate,  
Din ce este nu-l poți scoate. — Căci,  
Calicul împărat să ajungă,

Cât de mulți bani s'aibă în pungă,  
 El, până când nu va cere,  
 Nu mănâncă cu plăcere

### Povestea vorbei

Auzim din alte veacuri, că un fecior de 'mpărat,  
 Preumblându-se prin țară îmbrăcat în port schimbă,  
 A văzut cu întâmplare 'n marginea unui oraș  
 O prea frumoșică jună cu chip ca de îngerăș;  
 Care într'atât de dânsa inima i s'a rănit,  
 Cât asupra-î deodată gândul i s'a pironit;  
 Ș'astfel, cu desăvârșire în amorul ei căzând,  
 Incepu să pătimiască, somnul, liniștea pierzând  
 Se afla în toată vremea fel și chip a se gândi,  
 Cum și ce mijloc să facă el spre a o dobândi!  
 Și de neamu-î vrând să știe a trimis cercetător,  
 Care i-a și spus că este fata unui cerșetor.  
 — Fie, zise el, nu strică, slobod este la sultan;  
 Ca să-și ia soții chiar roabe, cumpărându-le cu bani;  
 Legea văz că nu ne'nvață ca să căutăm la neam,  
 Dacă toată lumea 'ntreagă este dela un Adam.  
 Astfel, el după ce zice, o aduse în serai,  
 Unde ca o 'mpărăteasă trăia ca în sân de rai.  
 Dar însă acele bunuri nu o mulțumeau pe ea,  
 Ii părea că cu cerșitul cu mult mai bine trăia!  
 Acele mâncări luxoase nu o puteau împăca,  
 Când le mânca „ii părea că după umeri arunca“.  
 Mai de multe ori, ea încă la masă dacă ședea,  
 Se scula mai mult flămândă, de dânsa nu se prindea;

Dar însă și nemâncată vreodată nu umbla,  
Ci după masă la urmă se 'ndopa când se scula,  
Că mergea pe la dulapuri, se ducea pe la cămări  
Unde se afla în vreme feluritele mâncări,  
Și 'nchizându-se înăuntru mâna la ele 'ntindea,  
Zicând:—Făceți-vă milă! Și cerșia ca când să-i dea;  
Și apoi lua rămășițe d'ale mesei și mânca,  
Până se sătura bine, și astfel se împăca.

### Despre mojie

Mojicul e tot mojie, chiar și în ziua de Paști,  
E un bogat și calic, și un dobitoac să-l paști. — Că  
Fie'n zarpale de aur,  
Nu este decât un taur. — Și,  
Pe măgar, cât să-l împodobesti,  
Armăsar tot nu poți să-l numești. — Că,  
Pe mojie îl cunoști după ochi,  
Ca pe măgar după urechi. — E ca un borcan,  
Din afară smălțuit  
Și din lăuntru mânjit. — Și,  
Atât de treabă ce este,  
Numai jujeu îi lipsește. — Că,  
Tu obrazul îți întorci  
Și el dosul, ca la porci. — Pentrucă,  
Porcul or încotro face,  
Lui tot noroiul îi place,  
Din ce e nu-l poți preface. — Că,  
Gardurilor dă ocol  
Și se trânteste 'n nomol. — Adică:

Zi cu un cuvânt, neam rău,  
 Zgârios ca un ferăstrău. — Că,  
 Dac'a fost mojie întâi,  
 E și pân' la căpătâi. — In zadar,  
 Salcia cât să căznești,  
 Pom nu poți să altoești. — Și,  
 Cioarei cât să-i cânti măcar  
 Ea tot îți va zice: gar!

### Povestea vorbei

Spun c'un nobil oarecare,  
 Ce avea cuprinsuri, stare,  
 Insurându-se ia fată  
 Nobilă iar și bogată.  
 Și trăind ei împreună  
 In iubirea cea mai bună,  
 Dumaezeu voind le dete  
 Vre-o câțiva prunci, tot fete,  
 Și dintr'aceste 'ncepură  
 Certe între ei și ură,  
 El făcându-o cu vină  
 Cum că ea e de pricină,  
 Printre fete să nu nască  
 Și o parte bărbătească.  
 Ea iar netăcând ea mută,  
 Amândoi stând ia dispută,  
 El în cele după urmă  
 Vorba hotărîtă-i curmă,  
 Că cu dansul n'are pace  
 Un fecior de nu-i va face.

Și fiind ea 'ngreunată,  
Zice : — Iar de-î face fată,  
Zic o vorbă ca o mie  
Că nu-mi vei mai fi soție.  
Auzind ea cu 'ntristare  
Hotărîtu-i de lăsare,  
Plînge și se amărăște,  
Neștiind iar ce va naște.  
Se gândia tot cam ce face  
Pe bărbatul său să'mpace,  
Și se ruga c'umilință  
Celui ce i-a dat flință,  
Ca 'ntr'un chip s'o lumineze  
Și spre bine s'o 'ndrepteze.  
Trebuind dar să sosiască  
Ziua, ceasul, ca să nască,  
El își ia tovărășie,  
Și se duce la moșie  
Ca să facă vânătoare  
Pe la munți, de căprioare,  
La plecarea sa zicându-i  
Și acel tot cuvânt lăsându-i  
Că de-o face iarăș fată,  
Să știe că e lăsată,  
Iar fecior de îi va face  
Toată'n berlant o s'o 'mbrace,  
Deci, după a lui plecare,  
Ea fiind la întristare,  
Zice către moașă : Mamă !  
Foarte mult îmi este teamă  
Nu cumva să fac iar fată,

Ci să mor mai bine 'ndată.  
Moaşa ei prin cercetare  
Auzind a sa 'ntristare,  
Zice : — Lasă, fi în pace,  
Supărare nu-ți mai face,  
Să te văz eu ușurată.  
Fie chiar măcar și fată,  
Că avem noi meserie  
S'o facem fecior să fie,  
Că aseară p'o sărmană  
Am moșit-o de pomană,  
Ș'a făcut un băiat care  
E frumos de soț nu are.  
Bărbățelul ei, săracul,  
Este slugă în tot vacul  
La o proastă meserie,  
Adică la olărie,  
Care d'astăzi până mâine,  
Biet muncește pentr'o pâine.  
N'a putut la ea să vie ;  
Nici ce a născut să știe,  
Și ușor cu ea vom face  
Cum vom vrea și cum ne place ;  
De voi vedea că naști fată,  
Mă repez la dansa 'ndată,  
Fac schimb, le luăm feciorul  
Și ne împlinim tot dorul.  
Astfel moaşa cea cu minte,  
Mângâind-o cu cuvinte,  
Fu cocoana ușurată,  
Cu 'ntâmplare iar c'o fată.

Moaşa, cum o vede, pleacă  
Tocmai la acea săracă,  
Duce fata, se 'nvoleşte,  
Cu ceva o dăruieşte,  
Şi cu elocventă limbă,  
O înduplecă şi schimbă.  
Cum făcu această treabă,  
la băiatul mai îngrabă,  
Aleargă cu el, se duce  
Şi la nobila îl duce;  
Care toate într'o noapte,  
Intre moaşe şi lăuză,  
Altul fără să auză,  
Şi cuvântul fără să iasă  
Nici la sluga cea din casă.  
Dimineţa se aude  
Prin vecini, prin neamuri, rude,  
Şi se risipi cuvântul,  
Pretutindenea ca vântul,  
Că cutare născu june  
Cu frum'seşe de minune,  
Şi ştafeta gata fuse,  
La bărbatul ei se duse;  
(Pentru că el când plecase  
Vorbă către alt lăsase  
Ca îndată să-l vestiască,  
Or ce s'o întâmpla să nască).  
El, citind scrisoarea, 'ndată  
Cu inima bucurată,  
Dă amicilor o masă,  
Şi se 'ntoarce 'n grab acasă,

Pe doritul prunc îl vede  
Și mai bine se încrede,  
Astfel dar a lor sfădire  
Se preface 'n păciuire,  
Carii și cu vorbă bună  
Sfătuindu-se 'mprună;  
Cum și moașa cea isteată  
Trebând să fie față,  
Cu noblețe o rugară,  
Și o și îndatorară,  
Ca vre-o doică să găsiască  
Pruncul cel iubit să-l crească,  
Să o caute să fie  
Cum cunoaște ea și știe.  
Moașa, ce era 'nțeleasă,  
Ca o mehenche aleasă:  
— Bucuros, zicând, se duse,  
Chiar la care îi născuse.  
S'a fâncț c'o cercetează,  
Și-a venit numai s'o vază.  
Ea, cum vede moașa 'n grabă,  
Ce face băiatu 'ntreabă.  
Dar bătrâna cea cu dracul —  
Pe loc îi găsi capacul,  
Și îi zise: — Mămușoară,  
Fie-i țărâna ușoară,  
C'a murit și'l îngropară  
Încă de alaltă seară!  
Zău, tu ești de fericire!  
Ți-avu Dumnezeu de știre,  
Căci cum lipsa te apasă



Deți muria și el în casă  
Tu ai fi avut ce pune  
Ca să-i faci îngropăciune ?  
Știe Dumnezeu ce face,  
El mângâie pe sărace.  
Tu dar, ca o norocită,  
Ești cu două folosită :  
Una că ai și fetiță  
Și-al dollea ai și tătă,  
Care d'aci înainte

O să te aducă 'n cinste,  
Că eu, ca o moașă, iară  
Am moșit chiar și aseară  
P'o cocoană prea bogată,  
Și de dânsa sunt rugată,  
Cu bărbatu-i împreună,  
Să-i găsesc o doică bună,  
Și plecasem a mă duce  
Spre a le-o și aduce,  
Dar mi-a fost în gând de tine,  
Ca să-ți fac acest mult bine,  
Să te duc la acea casă  
Să trăești ca o crăiasă.

— Mamă ! zise ea, sunt gata,  
Merg, dar nu mă'ndur de fată,  
Că și chiar bărbatu-mi zise,  
Pe la mine când venise :

— După ce vei naște, dragă,  
Mergi vre-o doică de te bagă.  
Decât nu mă lasă mila  
Ca să depărtez copila.

Moşa, care vrea chiar astă,  
A răspuns către nevestă :  
— Şi de fată fi în pace,  
Că vom face ce vom face ;  
Sunt femei sărace multe,  
Care chiar aci în curte  
Vom putea aduce una  
Cu puţin plătind pe lună,  
Ş'astfel o să aibi prin mine  
Şi copila lângă tine ;  
O să zic că-mi eşti nepoată.  
Moşa dar, cu câte-i spuse,  
La prochimen o aduse,  
Şi o duce să doiciască,  
Chiar copilul ei să-l crească,  
Cu iconomii c'aceste,  
Făr'a şti că al său este,  
Să se afle şi fetiţa  
Tot pe lângă coconiţa.  
Deci crescând băiatul mare,  
Şi'ntâi şi după 'nţarcare,  
Şi de când umbla ca broasca,  
Incepu să se cunoască,  
„Că este o floricică  
Nasul care îţi băşică ;“  
„C'alta e mirosul floarii  
Ş'alta este al putoarii ;“  
„Alt miros dă florăria  
Ş'alt miros dă bălăria“.  
Astfel dar şi copilaşul,  
Ce-l numia toţi coconaşul,

S'a văzut de vârstă mică  
C'o să iasă o urzică,  
Sau o floricea de laur  
De și cheltuiau ei aur.  
Dându-l să învețe carte,  
Și-a urma științi înalte,  
Ii era de surdă toate,  
Nu putea la cale scoate ;  
„Că prostia din născare  
Niciodată leac nu are ;  
Nu putea nimic să 'nvețe  
Nici din vorbă nici din bețe ;  
Dar năravurile rele  
Era eminent la ele ;  
Mișelile din lume  
Le știa el toate-anume :  
El știa să'njure bine  
Și cântece de rușine ;  
Invățase și la fluer,  
Încă și din buză șuier ;  
A se tăvăli în gunoaie  
Și-a se juca cu noroale.  
D'alde aste ș'alte multe  
Și mai mari și mai mărunte,  
Nobilei fiind văzute  
Nu i se păreau păscute ;  
Se amăra, ofta 'n sine,  
Neamul lui știindu-l bine,  
Însă ce era să facă,  
Taina trebuia s'o facă !  
Dar, când își vedea copila

Li rănia fिकाții mila !  
Că fiind c'a doicii fată  
Mai prost era și tratată ;  
Inșă oricum, trandafirul,  
De și îl cuprinde știrul,  
Fața-i tot se osibește  
Și frumos tot mirosește.  
Intr'acest chip și fetița  
li arăta chipul vița,  
Toat'a ei delicateță  
li adevéria nobleță,  
Mai vartos înțelepciunea,  
Spiritul și iertăciunea  
O făcea la toți iubită  
Și cu dragoste privită ;  
Nobilul chiar din cuvinte  
Cunoscând-o cu minte,  
Și că, când s'o face mare,  
O să fie de mirare,  
Nu o depărtă din curte,  
De și avea fete multe,  
Ci la 'nvățături o dete  
Ca și p'ale sale fete.  
Doica iar rămase 'n casă  
A sluji ca jupâneasă,  
Fata dar, învățătura,  
Carte cum și cusătura,  
Prin silința ei cea multă  
Le trecu în vreme scurtă,  
Și se pricopsi în toate  
După cât natura poate ;

Care și cu osebite  
Se făcu mai de iubire :  
Muma-i cea adevărată,  
Ca pe însăși a ei fată,  
O purta îmbrăcată bine  
Ș'o avea tot lângă sine ;  
Căci pre celelalte fete  
Pe la casa lor le dete ;  
Cum și nobilul ei tată  
O iubla c'a a sa fată,  
Pentru a ei înțelepciune  
Și urmarea 'n purtări bune.  
Dimpotrivă, pe băiatul  
Il mustra tot cu certatui ;  
Se mira cu ce cuvinte  
Să-i mai bage în cap minte.  
Și se necăjia în sine  
Cum să facă răul bine ;  
Dar toate-i erau de geabă,  
Nu-l putea face de treabă.  
Abia pân' se făcu mare  
Trecu școlile primare,  
Care 'n cele depe urmă  
Toată 'nvățătura curmă,  
Și rămâne prost în lume,  
Purtând de procopsit nume,  
De la cei ce îl văzuse  
Că de mic prin școli crescuse.  
Deci acest fecior și fată  
Cu doică, mumă și tată,  
Intr'o zi de vară bună

Se duseră împreună  
La moșie să se plimbe,  
Aerul ca să-și mai schimbe.  
Sătenii toți cum aflară,  
Cu mari cu mici alergară,  
Să se plângă fiecare  
Spuind păsul său ce-l are,  
Cerând dreptăți a le face  
Și 'ntre dânșii să-i împace  
De pagube, de ispasuri,  
De pierderi și de pripasuri.  
Între alți vine de față  
Și un biet cioban c'o cață,  
Cu un sătean din moșie  
Care avea a sa vie,  
Și oile'n ea intrase  
Peste tot de o stricase;  
Pentru carele săteanul  
Apucase pe ciobanul  
Paguba să-i împliniască  
Și tot rodul să-i plătiască.  
Nobilul l'acea pricină  
Socotind cui să dea vină,  
Fiul său răspunse 'ndată  
Făcându-le judecată,  
Și hotărîrea le curmă  
Ca să ia săteanul turma  
Pentru via cea păscută  
Și păgubirea făcută;  
Care auzind ciobanul,  
Începu-a plânga sârmanul.

Ș'a se văita că rămâne  
Stins săracul fără de pâine!  
Dar față fiind copila,  
Nu-și putu stăpâni mila,  
Și cu mintea sa pătrunse  
Și într'acest chip răspuse:  
Cum că nu este cu cale  
Ca să ia oile sale,  
Că ele alt nu stricară,  
Ci numai rodul mâncară,  
Prin urmare și ciobanul  
Rodul să-l dea la stăpânul,  
Adică: cu fătăciunea  
Să plătiască stricăciunea;  
Iar turma să nu-i atingă  
Pe bietul cioban să-l stingă.  
La această judecată  
Ascultând nobilul tată,  
Se coprinse de mirare  
Pentru mintea lor cea mare  
Și hotărî judecata  
După cum o făcu fata.  
Dup' aceasta 'n multe rânduri  
Pentru dânsa stând pe gânduri  
Zise către-a sa soție:  
— Dragă, cum îți pare ție?  
Fata asta mult îmi place,  
Nu vom putea oare face  
Să o'nsoțim cu tot rostul  
Cu feciorul nostru prostul?  
Că precum e ea cu minte  
In purtare și'n cuvinte,

Și pe el capul nu-l tale  
La doi boi să'mpartă pale,  
Ea o să-l chivernisiască  
In lume cum să trăiască:  
Că de-l vom uni cu alta,  
De o viță mai înaltă,  
Păcat cu dânsa vom face  
Că n'o să trăiască 'n pace.  
Soția sa, cum știm bine  
Că păstra secretu'n sine,  
Zise: — Fă cum e cu cale,  
Că eu mă plec voli tale.  
Astfel, după ce vorbiră,  
Pe loc îi și însoțiră,  
Cu nuntă, cu cununie,  
A trăi în căsnicie.  
Sfârșind nobilul aceasta:  
Zise către el nevasta:  
— Noi ăstor copii acuma  
Le suntem tată și mumă,  
Și fără deosebire  
Li avem la o iubire,  
Or fata asta crescută  
De va fi de noi născută,  
Or că în locu-i feciorul,  
Care ne-a împlinit dorul,  
Acum tot atâta face,  
S'a făcut, nu se desface,  
Decât fata să știi bine,  
Că e născută de mine,  
Iar băiatului e muma



Doica ce-o avem și-acuma,  
Care însăși ea nu știe  
Această economie.

Zicând aceasta se puse  
Și toate pe larg îi spuse.  
Ascultând el cu mirare,  
A soției lui urmare,  
Incepu cu vorbă mică  
Pentru băiatul să zică  
Nobilei sale neveste

Proverburile aceste: — Adică:

Nici salcia pom, nici mojicul om. — Și,  
Nici talpa casei cerc de bute,  
Nici mojicul boer de frunte. — Că,  
Rața sălbatecă nu se domesticește. — Și,  
Pe porc nu-l faci să bea apă din fedeleș.

---

## Despre mojicie iarăș

---

Pasărea după ce se cunoaște? — După cântec. — Și,  
Mojicul după ce se cunoaște? — După vorbă. — Că,  
E politicos ca gardul, îți jupoaie obrazul. — Mojicul  
Nu-și cunoaște lungul nasului. — Că,  
De unde știe ciobanul, ce lucru e șofranul? — Că,  
Omul neslujit, e ca omul necioplit — Te

[pomenești că,

Îți trântește vorba ca ciomagul. — Zicând:  
Nu căuta ce am fost, ci te uită ce e sub cojoc. —

[De aceea,

Nu te băga în tărățe, că te mănâncă porcii. — Inșă,

Dumnezeu să te păziască de Țiganul tureit și de  
 [mojicul greșit. — Și  
 Dumnezeu să te feriască de bătaia cerească, de  
 [urgia 'mpărătească și de pâra mojicească.

### Povestea vorbei

Un împărat prea cuminte, rugile când își făcea,  
 Pe lângă alte cuvinte și acestea el zicea:

Dumnezeu sfânt să păziască  
 Toată firea creștinească,  
 De bătaia cea cerească,  
 Deurgia 'mpărătească  
 Și de pâra mojicească.

Fiul său, ce totdeauna la rugă cu el pus era,  
 Toate le zicea, dar una nu-i plăcea, îl supăra;  
 Nu-i venia să se zmeriască, să zică acest cuvânt:  
 „Și de pâra mojicească să-l păziască cel prea  
 [sfânt“.

Zicând: — Ce putere are un mojiu, prost, nătărău;  
 Unuia împărat mare prin păre să-i facă rău?  
 Împăratul, dacă vede că nu îl poate muia  
 Să-l facă pe el a crede ceea ce-l povățuia,  
 Gândindu-se făcu planul zicând: — Voi să-l  
 [pedepsesc!

Și chemă 'n grab' pe Țiganul, potcovarul  
 [mpărătesc.

Căruia din întâmplare atunci dintr'un foișor,  
 Căzuse și îi murise copilul său cel micșor;  
 Ii poruncește în taină ca, cu cârdul țigănesc,  
 Să se scoale să dea jalbă de fiul împărătesc,

Cu dovezi s'aducă pâră, oricum vor ști mai urît,  
Că el de sus îmbrâncindu-l cu zile l-a omorît.  
Deci îngropând pe copil potcovara 'mpărătesc,  
Ridică dovezi, aduce tot sălaşul țigănesc,  
Dau jalbă către 'mpăratul, cu jurăminte pârăsc,  
Că i-a îmbrâncit copilul, fecioral împărătesc.  
Impăratu 'nfățișază pe flul său în divan,

Dovezile 'l fac să creadă că a 'mbrâncit pe Țigan.  
Pentru care împăratul chiar singur a hotărît,  
Să-l dea, să-l aibă Țiganul în loc celui omorît.  
Așa dar fără voie feciorul de împărat

A trebuit să se ducă, tatăl său precum l-a dat;  
Și'n deosebi împăratul pe potcovarul chemând  
li dă strașnică poruncă pentru flul său zicând:  
— Iți poruncesc ca îndată, cum te vei duce cu el,  
Să-l îmbraci în haine rupte, să nu-l faci hatâr

[vr'un fel,

Și să-l pui la foi să sufle, tocmai ca pe un Țigan;  
Când vezi că nu te ascultă, îngrozește-l din ciocan,  
Și cu praftorița udă mai adesea să-l lovești,  
Dă în el, numai păzește undeva să nu-l slujești;  
Că voi, pentru o greșală, în astfel să-l pedepsesc.  
Decât cum zic, tu ascultă cele ce îți poruncesc.  
Deci ducându-se Țiganul cu porunca înarmat,  
Le-a urmat toate întocmai cu feciorul de 'mpărat:  
Il îmbracă 'n niște zdrențe ca pe-o slugă de Țigan,  
Negre 'n cărbuni tăvălite, de nu făceau nici un ban;  
Il puse la foi să sufle și cu baros il să dea;  
De nu putea vai de dânsul, cu praftorița-l lovia;  
De câte ori stropia focul, cu dânsa il atingea  
Și, obrazul, nasul, gura, îi umplea și îi mânjia.

Pedepsele aste toate trebuind să ia sfârșit,  
 După trei zile 'mpăratul iertă pe fiul greșit;  
 Și trimețând îl aduse iar cu cinste la palat,  
 Spălat și îmbrăcat bine, ca un fecior de 'mpărat.  
 Apoi seara împăratul mergând să se roage iar,  
 A rostit ca mai 'nainte aceleași cuvinte chiar.  
 Fiul său, ce împreună stă 'ngenuchiat pe pământ,  
 Zise:—Tată! Mai vreau încă să zici și acest  
 [cuvânt:

Dumnezeu sfântul să te păziască  
 Și de praftorița țigănească.

Atunci împăratu 'n sine de vorbele lui râzând  
 Și isprăvind rugăciunea, pleacă în iatac zicând:  
 — Omul, până nu pătimește, nu se învață. — Și,  
 Până nu dă cu capul de prăgul de sus, nu vede  
 [pe cel de jos. — Și tocmai  
 Când îi dă cuțitui de os.

## Despre frică și vitejie

In vremea războiului e mai scump fierul decât  
 [laurul.—Și,  
 Cine e viteaz, în urma războiului se cunoaște.—Că,  
 După război se vede capul viteazului și urma  
 [fricosului.  
 Lupului, de i-ar fi frică de ploale, ar purta  
 [ipingea.—Și  
 Leoaica numai un pui face și bun.—Și  
 Omul voinic nu se sperie de toate muștele.—  
 [Mulți se laudă zicând:  
 — Deslega-vol sacul, vedea-voi pe dracul.

O să cauți în gură de șarpe să te ascunzi. — Și

[o să strigi :

Ieșiți morți să intrăm noi, că e vremea de apoi.—

Dar,

După război mulți viteji se găsesc. — De cei

Cu curaj de găină moartă.—Și-apoi,

Nu ți-e necaz când te isbește un armăsar, ci când

[te trânteste un măgar.—Dar,

Când geme mortul, și dracul moare de necaz. —

[Inșă,

Vulpea nu se sperie de ăl de se laudă seara, ci

[de ăla de mănâncă dimineța.—Sunt mulți :

La plăcinte înainte și la război înapoi—Sau :

La război în coadă, și la fugă în frunte.—Zicând :

— Fuga e rușinoasă, dar e și sănătoasă. — Și,

Iși face spaimă singură, ca calul de vânt.—Și,

Fuge ca dracul de tămâe.—Strigând :

Apropie-te crâng, depărtează-te câmp.—Și,

Fuge, ca când îl gonește cu biciul de foc.—Și,

Stă pitit ca iepurile și ciulește urechile.

I se face 'n cap părul măciucă.—Și

Tremură de parcă-l găsesc toate năbădăile. — Și,

Parcă i-a dat cineva mărăgună.—Și.

I se face fața ca turta de cearș.—Că,

Omul fricos totdeauna umblă cu ghiata'n sân.—El

Se sperie de toate buruienile.—Și,

Părul în cap i se zbârlește,

De frică când povestește. Și,

N'are împrejur biet nimica,

De unde să-și lege frica.—Zicând :

De frică inima 'n mine

Se lasă în jos pe vine. — Și,  
Se sperie de umbra lui  
Și se uită 'n urma lui.—Fricosului,  
De o gânănie mică  
Păru'n cap i se ridică. —  
Și pielea i se farnică.—Când vede groaza,  
Fuge ca câinele cu coada între picioare. — Că,  
De o umbră, de-o nălucă,  
Frigurile îl apucă.—Numai când  
Este la largul lui și la strămtul altuia.— Zice:  
Infricoșază-ți cusurul, să nu-ți umple c...—Și,  
Dacă n'ai bătut cur mic,  
Nu'nfricoșa p'ăl voinic.—Că numai  
Babele cu sânge bătrân  
Se sperie și-și sculpă'n sân.—Iar când,  
Il iei la trei parale.—Atunci,  
Mai multe din c... b.,  
Decât la tabaci meșini,—Și,  
Bea nițică apă rece.  
De sperietură-i trece. — Și altă dată, ca șoarecii  
[când cântă jucând hora:  
Sus de mână, jos de vână și mai aproape de gură  
[— Cu toate acestea,  
Frica păzește pepenii.—Și,  
Câinii sunt paza ollor.—Că,  
Mai rău se sperie cineva din auzit decât din văzut.

### Povestea vorbeii

O vulpe, odinioară, (povestea strămoșii mei),  
Mergea seara să vâneze, după obiceiul ei;

Și mai cu seamă adese se ducea la moară'n sat,  
 Unde găsia găște, rațe și găini pentru vânat.  
 Așa și un cotoi iară venia pe lângă tarași,  
 Că găsia să prinză șoareci și mari și mititei, grași.  
 Aci vulpea cu pisoiul iutâinare des având,  
 Amândoi se 'ndrăguliră, unul altuia plăcând.  
 Intrară și în tocmeală de a se lua amândoi,  
 A trăi în căsnice și-a se mângâia'n nevoi.  
 Aci făcură și nunta, puind masa de vânat,  
 Mâncând, se inveseliră și să joace s'au sculat.  
 Pisoiul își drese struna și răsună grosul bas,  
 Iar vulpea cântă cu vorbe, slobozind ascuțit glas:

Bine este doi cu doi

Și noi neică amândoi,

Bine era mai demult,

Dar noi neică n'am știut...

Când era ea să mai zică, un câine îi auzi  
 Și'ndată și el la nuntă pe fugă se repezi,  
 Dorind și el să se prinză cu acești tineri la danț  
 Și să joace vreo polcă, vr'un vals sau vr'un co-  
 [trodanț.

Dar cotoiul pierdu cheful, îndată cum l-a zărit.  
 Vulpea tăcu cântecelul, îl lăsă neisprăvit.  
 Și croind-o la fugă spre pustie amândoi,  
 Tocmai în crâng se opriră, a se uita înapoi.  
 Ocărând aci pe câine, vulpea, cu glas înțepat,  
 Nu vrea nici de cum să-l ierte (deși el era în sat),  
 Zicând:—Ai văzut mojicul cu obraz gros

[necioplit?!

Ce? Te-ai speriat, bărbățele? Răspunse el: —

[Ași! nimic,

Nu se prea sperie lesne o inimă de voinic;  
 Dar n'am vrut să fac gălceavă la nunta mea

[c'un nepot,  
 Că ți-l făcem să se lîngă de cinci ghiare-a mea

[pe bot;  
 Și repezindu-mă 'n grabă mă suiam în vreun loc,  
 Stam aci fără să-mi pese și-mi băteam de dăn-

[sul joc;

Dar îmi era pentru tine, că din mână te pierdeam  
 Și-atunci cu inima friptă rămîind mă prăpădiam.

Mireasa, l'aceste vorbe, negreșit că ar fi plâns,  
 Dar nu-i putea veni jale de gādilturi și strâns,  
 Ci cu hohote și răsuri, fiind departe de câini,  
 Ca să piarză supărarea îi luă iarăș de mâini,

Și cu el hora sărita vizuina 'nconjurând,  
 Răsuna cu glas din gură acest cîntecel, zicând:

Bărbățelul meu,

Voinicelul meu,

Mult e inimos,

Mult e nefricos,

Deși am fetit,

Dar am nemerit:

Luai pui de drac

Tocna după plac,

N'am fclcă de fel

De nimeni cu el,

Cumătrul lup, care'n vreme umblă ca un vătășel,  
 Trecând p'aci cu'ntâmplare ș'auzind joc, cîntecel,  
 Cu raport despre aceasta degrab în fugă s'a dus  
 Și la leul împăratul dobitoacelor l-a dus.



Leul, cum citi raportul, pe lupul a întrebat :

— Dar n'ai aflat tu pe cine a luat ea de bărbat?

— Nu ştiu, îi răspunse lupul, că în casă n'am

[intrat.

Dar fără să văz îmi pare că pe dracul a luat.

— Cum așa ? zice împăratul, după ce ai cunoscut ?

— După cântec, el răspunse, că cam nu prea mi-a

[plăcut.

Când vorbea acestea, iacă cuviosul urs veni

Şi cu smerenia toată nainte-i se ploconi.

Mistreţul grof după dânsul îndată intră şi el,

Gras, gros, umflat ca cu ţeava, şi se închină la fel.

Porunci leul îndată să le dea câte un jeţ,

Puind pe ursul în dreapta şi'n stânga porcul

[mistreţ.

Apoi le citi raportul de rând în jos şi în sus,

Pentru măritişul vulpei, care lupul l-a adus.

Se nitară toţi la dânsul şi cruciş şi curmeziş

Şi se zbârliră de groaza acestuia măritiş,

Zicând : — D'o fi luat vulpea chiar pe dracul de

[bărbat,

Ne-a făcut pe toţi papară, suntem pieriţi, ne-a

[mâncat ;

Dar, după povestea vorbeî, nici un lucru să nu

[crezi.

Aşa din auzit numai, cu ochii până nu vezi ;

Însă altfel nu se poate decât un prânz să gătim

Şi pe vulpea cu bărbatu-î la masă să o poftim ;

Şi de va fi chiar şi dracul, cum suntem noi

[grămădiţi,

Luptându-ne împreună tot putem fi mântuiţi,

Dacât câte unul-unul, prin păduri a ne afla,  
 Și cu noi prea cu 'nlesnire pântecesele a-și umfla;  
 Iar de nu va fi bărbatu-i drac, după cum auzim,  
 Atunci îl facem prieten și împreună prânzim,  
 Zice leul: — Prea bun este acest sfat care mi-l dați,  
 Dar și așa ciudat vine ca să fim asigurați:  
 Căci pe dracu' vreodată din noi cine l-a văzut  
 Și ca să-l putem cunoaște este prea de necrezut.  
 De unde știm alb e, negru, galben, roș, ori altfel  
 Și cum vom zări îndată să zicem că este el?  
 Noi auzim că'n orașe, prin acest mare pământ,  
 Ar fi multe dobitoace și nu le știm ce fel sunt,  
 Că noi la ele nu mergem, nici ele la noi nu vin,  
 Nu ne-am văzut unii p'alții niciodată cel puțin;  
 Asemenea și de dracu' numai doar cât auzim,  
 Că ar fi cea mai rea fiară, și-ar fi făcând mari  
 [cruzimi,  
 Dar până într'acest ceas, sfântul ne-a ferit ca să-l  
 [vedem,  
 Fie de ăst loc departe, d'al vedea lipsă n'avem.  
 Dar dacă vrăjmașa vulpe legea cumva a călcat,  
 Că numai rău să ne facă cu dracu' s'o fi 'ncurcat,  
 Trebuie cu chibzuire să facem toți vreun plan,  
 Ca să ne ferim de răul acestui cumplit dușman;  
 Cu toate aceste lupul să se ducă a-i pofti.  
 Și în grabă să se'ntoarcă cu răspuns a ne vesti,  
 Apoi vom vedea ce-om face, atuncea vom hotări,  
 Vom găsi fiește-care loc capul a ne vâri.  
 După ce se sfătuiră în felul de mai sus zis,  
 Gătind masa fu îndată vătășelul lup trimis,  
 Ca să poftiască pe vulpe la prânzul împărătesc

Cu soțul ei dimpreună, să vie, că îi dolesc.  
 Se repezi lupul îndată ca un grabnic curier,  
 Ardicănd pulbere 'n urma-i ca norii până la cer.  
 Și tocma drept ghizuina tinerilor când veni  
 Incepu'ncet să pășiască, curajul îi contenî;  
 Nici nu îndrăzni să intre, ci tăcerea-și deslegă  
 Și, cu sfială, d'afară, din depărtare strigă:  
 — Cumătră!... Cumătră vulpe!... — Cine e? ea a  
 [răspuns.

— Ia poftim până afară, îi zise el stând ascuns.  
 — Dar ce vrei? întreabă vulpea, până la ușă ieșind.  
 — Sunt trimis, răspunse lupul, de prin stuful capul  
 [ivind.

A auzit împăratul cum că te-ai căsătorit  
 Și prea mult îi pare bine că soț bun ți-ai nimerit.  
 De aceea vă pofteste ca să veniți mai apoi,  
 Fîlindcă azi are masă, să prânziți și amândoi.  
 Zise ea: — Cât pentru masă, din parte-mi bucu-  
 [ros eu,

Dar să'ntreb să văz voește să meargă bărbatul  
 [meu?

Auzi, bărbate! ne chiamă, spune-mi ce răspuns să  
 [dau,

Mergi la masa împărătească?... Răspunse el: Mârî-  
 [miau!

„Mă îmi u!” auzind lupul, i s'a părut prea ciudat  
 Și dete înapoi fuga cu totul înșălmăntat.

Ajungând la împăratul și de frică tremurând,  
 Ostenit cu limba scoasă sufla și spunea zicând:  
 — Împărate, nu e bine, să știi să ne-am prăpădit

Il întrebă leul: — Spune-mi ce ți-a făcut? Ce-ai  
[pătît?

— E! d'aș fi stat, el zise, ce știi ce mi s'ntâmpla,  
Cred că mă învăța minte curier a mai umbla.

— Ei bine, îi zise leul, l-ai văzut? Ce fel era?

— Nu l-am văzut, el răspunse, dar glasul-i mă'nflora,  
Vorbi o limbă pocită, pentru care eu mă leg  
Și mă prind pe capu-mi cum că numai dracii o  
[nțeleg.

Decât ea bucuros prinse, dar nu știu de vor veni  
Și mai bine ar fi dacă bărbatu-i nu va voi.

Auzind leul aceste, ceru dela ceilalți sfat,  
Zicând: — Spuneți ce să facem, că nu e de amânat,  
Ci trebuie mai în grabă vreun fel a ne folosi,  
Că ei o fi plecat poate și îndată vor sosi;  
Eu găsesc de cuviință că aici să nu ședem.

Ci mergând să ne ascundem care pe unde putem;  
Și p'ascuns cu ochianul în drumul lor să privim,  
Ca din cale depărtată uitându-ne să-i zărim;  
Și de va fi cum se zice, bărbatul vulpii vr'un  
[drac,

Să nu faceți vr'o mișcare, ci să tăceți și să tac,  
Că ei, negăsind pe nimeni, o să șeadă ce-o șeada  
Și o să plece acasă de treaba lor a-și vedea.

Astea vorbindu-le leul, toți ziseră 'ntr'un cuvânt:  
— Câte le-ai zis, împărate, toate înțelepte sunt.

— Dacă e așa, el zise, faceți-vă toți în părți,  
Că eu m'ascunz dup'o stâncă pe marginea astei  
[bălți.

— Eu iar, îi răspunse ursul, sus în ăst copac mă  
[sui

Și prin frunza lui cea deasă orce voi vedea vă  
[spui,

Porcul zise:—Și eu iarăș jos în frunze mă 'nve-  
[lesc,

Să scoț o ureche numai, ca să-i auz ce vorbesc,

Lupu-și găsi și el locul, vârindu-se într'un stuf,

Ca să poată fugi lesne când va vedea vr'un zăduf.

Vulpea, dacă intră 'n casă și cotoiului i-a spus,

Zise el: — Dragă nevastă! Eu pân'acum nu  
[m'am dus

Să văz împăratul cum e, precum și pe mine el,

Nu ne știm unii pe alții cum căutăm și în ce fel:

Ba nici nu știu înainte-i cum să mă înfățișez,

Nici cum să mănânc la masă-i, nici pe scaunu-i să  
[șez.

Ci ia să ședem mai bine în căscioară-ne aici

Și de va fi vreo'ntrebare, doar vei ști tu ce să  
[zici.

Cineva cu o minciună scapă de alte nevoi,

Dar încă dela o masă să nu putem scăpa noi?

Iti zise ea:—Ba, bărbate, ai să mergem să mâncăm,

Că se mânia împăratul hatârul dacă-i stricăm;

Chiar și politica cere să mergem să-l salutăm,

Să-i facem închinăciune și mâna să-i sărutăm.

Necum să fim poftiți încă și să urmăm în altfel,

Să ne purtăm mojicește și să nu mergem la el?

— Dacă e așa, răspunde bărbatul ei, bine dar,

Apucă de te gătește, șterge-ți ăl cojoc murdar:

Se sculă vulpea îndată și în cel mai grabnic pas,

Se scutură de țărână, se linse pe bot, nas.

Cotoiul iar ca și dânsa, scuipe în labă pe loc.

Și la cap se netezește, la coadă și într'alt loc;  
Apoi luându-și nevasta de brațe, ca un bărbat,  
Plecară pe potecută să se ducă la palat.

El însă, zglobiu la fire, tot în jocuri se ducea,  
Săria și glumia cu dânsa, mii de comedii făcea.  
Leul, cum sta după stâncă, tot adesea întreba  
Pe urs zicând: - Cuvioase, vede-se ceva au ba?

Ursul răspunse că vede cu vulpea un ce viind,  
Cu mult mai mic de cât dânsa și ca un drac tot  
[sărind.

li zise lui împăratul:—Poate îți pare așa,  
Unde îl vezi de departe, dar nu te înfricoșă;  
Intinde ochianul bine și te uită mai frumos,  
Ține-l tot spre acea parte, nu-l lăsa din mână jos,  
Ca nu cumva făr' de veste cu ei să ne pomenim,  
Cum vorbim să ne auză și ceva să pățimim.

—Curaj! Curaj! Să n'ai frică, strigă porcul  
[cătore leu,

Căci când vor veni aproape, pașii lor îi auz eu.  
Deci, precum am zis, mățoiul cu vulpea pe drum  
[viind

Și într'o parte și alta făcând zglobii și sărind,  
Văzu pe o coțofană sus într'un copac cântând

Și se opri aci 'ndată, către mireasă zicând:

— Nevastă! Iacă ploconul, îngăduște nițel,  
Să ți-l prinz, ca să ne ducem la împăratul cu el.  
Acestea zicând, îndată se urcă în copac sus,  
Și'ntr'o clipă cu iuțeață ghlara pe dânsa a pus.  
Ursul, care astea toate cu ochianul a văzut,  
Că ar fi chiar necuratul desăvârșit a crezut,  
Și de spaimă cu cutremur zise 'mpăratului leu:

— Suntem pieriți toți, stăpâne, după cele ce văz eu;  
 Dacă el o zburătoare o prinse din vârf de sus,  
 De m'o vedea și pe mine, atunci ait! atunci  
 [m'am dus!

A avut dreptete lupul într'atât de s'a speriat,  
 Dar sî-î! stați în tăcere, că iacă s'a apropiat.  
 Stând ei astfel în tăcere și ascunși, cum am  
 [zis, toți,

Ajunseră și intrară în casă tinerii soți:  
 Cari văzând masa 'ntinsă și pe nimenea aci,  
 Fu pricina ca să iasă la ușe d'a se suci  
 Și a privi când de o parte când de alta ne'ncetat,  
 Că doar vor vedea să vie marele lor împărat;  
 Dar șezând cu amânare pe verdeață ș'adăstând,  
 Un țânțar din întâmplare dintr'un loc în alt  
 [zburând,

Vlind s'a pus pe urechea mistrețului cel ascuns  
 Și fără ceva să-i pese înfigând botul l-a 'mpuns.  
 El tot scutura urechea să fugă a nu-l pișca,  
 Până când zări pisoiul frunzele care mișca,  
 Și gândind că șoareci umblă, deodată s'a sculat  
 Zicând către vulpe: — Dragă, o să mai prinz  
 [un vânat.

Să te uiți acuma numai cum ți-l mănânc viu,  
 [nefript.

Și în loc sărind cu ghiara dinții 'n urechia-i  
 [și-a înfipt.

Mistrețul, îngrozit foarte, gândind că n'o mai scăpa,  
 În râu ca nebun dând fuga din puteri strigând, țipa:  
 Fugiți! Fugiți! Vă mănâncă, pe mine m'a și răpus!  
 Cotoiul de spaimă sare să scape în copac sus.

Ursul, părându-i că vine și pe el a-l nimici,  
Din copac jos se aruncă și se lungeste aci,  
Făr'a putea ali să zică decât numai: Mor!

[mor! mor!

Lupul, cum auzi iarăș, alergă la leu ca'n sbor,  
Strigând:—Ce stai împărate, că măncă până

[acum doi

Și acum îndată vine să ne piarză și pe noi!

Leul, auzind pe lupul dându-i asifel de raport,  
Zise:—De cât viu în ghiara-i, mai bine în apă

[mort.

Și închizând ochii 'ndată în valuri s'a aruncat.

Lupul și el după dânsul asemenea a urmat.

Cotoiul, în acea clipă, pe urs sus când îl văzu,

De spaimă sărind îndată ca o minge jos căzu,

Și se înfipse în țandăra unui copac rupt de vânt,

Care era ca o țeapă ardicată de pământ.

Vulpea iar în acea groază de spaimă flerea-i

[plesni;

Somnul cel lung o coprinese și nu se mai pomeni

---

## Despre viclenie

---

În față una-ți vorbește

Și în dos alta-ți voiește. — Și

În ochi cu gura te unge

Și'n dos cu ac te împunge. — Și

În față dinții'ți albește

Și inima își negrește. — Și,

În față te netezește



Și în spate te cioplește.—El este,  
 C'albina în gură cu miere  
 Și'n coadă cu ac și fiere.—Vicleanul,  
 Fățâie coada ca vulpea în toate părțile.—Il vezi  
 [numai,  
 Bună ziua, toată ziua, și din cap la toți mereu  
 [moț.—Și,  
 Te mângâie cu ghîmpi. — Și,  
 Te atinge cu bumbac. — Pe vicleanul,  
 Cât să umbli să-l pipăiești,  
 Nici în piună nu-l nimeriești. — Cum a zis unul,  
 — Dă scund este scund.  
 Dar nu-i dai de fund. — Cu un cuvânt,  
 Este taler cu două fețe.

### Povestea vorbei

Oarecare meșterăș  
 A trimis un băiețaș  
 Cu un taler rudăresc  
 Cu două fețe, prostesc,  
 Ca să ia dela băcan  
 Icre roșii de un ban.  
 Il mai dete și alți doi,  
 Să ia icre negre moi.  
 Bălătu, cam prosticel,  
 Cerând icre de un fel,  
 Și altele porunci.  
 Băcanul, dacă i-a dat,  
 — Unde le pui? l-a întrebat.  
 El, talerul întorcând,

Și icrele răsturnând :  
 — Pune-le aici, a zis.  
 Și-a mers de-unde l-a trimis.  
 Acolo, când s'a arătat,  
 Stăpânul său l-a întrebat :  
 — Celelalte unde sunt ?  
 Or nu 'nțelegi de cuvânt ?  
 Copilul, iar întorcând :  
 — Și iacă-le, zicând,  
 Căzură ș'acele jos,  
 Nimica fiind din dos.  
 Stăpânul său, necăjit,  
 Indată l-a pălmuit,  
 Zicând :—Vezi minte să ții  
 Și păzește să nu fi  
 Cu două fețe și tu,  
 C'ast taler ce te bātu.

### Despre pocăire sau fățarnicie

Mănâncă sfinți și sculpă draci.—Și,  
 Cu trupul în biserică și cu gândul la dracul —  
 [Fățarnicul,  
 Este o florică, cine-l miroase, nasu-i pieă.—Că,  
 Nici dracul mai întâi  
 Nu îi dă de căpătâl.—Că,  
 Mâna care nu poate mușca o sărută.—El este,  
 Ca cărbunele stins care te mânjește  
 Și ca cel aprins care te pârlește.  
 Ochii porcului cată tot la pământ,  
 Geme nebolind și caută neplierzând.—Dar,

Boala lui e sănătatea noastră.—Ipocritul este,  
 Mâța blândă, zgârie rău.—Și,  
 Cărbune cu cenușe acoperit.—Că e,  
 La unii mumă și la alții ciură. — Umblă  
 În gură cu Dumnezeu și în inimă cu dracu.—Și,  
 Ziua fuge de bivoli și noaptea apucă pe dracu  
 [de coarne.  
 În cuibul zmeritului locuște dracu.—El,  
 Cu lingura îți dă dulceața și cu coada ei îți  
 [scoate ochii.  
 Lup îmbrăcat în piele de oaie.  
 Umblă se sperie lupul cu pielea oii.—Dar,  
 Baba bătrână nu se sperie de drugă groasă.

### Povestea vorbei

Un împărat oarecare  
 Având un cal bătrân tare,  
 Care picioarele sale  
 Abia le târa pe cale,  
 Ș'abia putea roade fânul,  
 Ca și cojile bătrânul;  
 Dar pentru că îl iubise  
 De bine ce îl slujise  
 Și-l scăpase în războaie  
 De oarecare nevoaie,  
 Se milostivi împăratul  
 Șă-și sloboziască soldatul,  
 Ca să umble 'n bună pace  
 Singur pe unde i-o place.  
 Și ca să-l cunoască bine

Când îl va vedea oricine,  
Că'n slujba împărătească  
A fost și-a luat ostafcă, <sup>1)</sup>  
Ii făcu o haină 'n spate  
Cu petici fețe schimbate,  
Albastre, vezi, galbene, roși,  
(Cum se îmbracă comicoșii)  
Ș'asa, după ce-l îmbracă,  
Porunci ca să-i mai facă,  
Și potcoave în picioare  
De oțel scânteitoare,  
Ca mai mulți ani să trăiască.  
Făcându-se aste toate,  
Poruncește de îl scoate  
Afară în câmp ca să pască  
Și unde-o vrea să locuiască.  
Umblând dar în astfel calul  
(Precum îi spuserăm halul),  
Când cobora pe o cale  
Se 'ntâlni cu el în cale  
Un leu care în viață  
Nu văzuse de cal față.  
Pe loc el cum îl zărește,  
Se spăimântă, se 'ngrozește,  
Și de frică 'ntr'o suflare  
Se 'ntoarce în fuga mare  
Strigând:—Fugiți, fugiți toate  
Fiare, care 'n cotro poate,  
Că vine fără zăbavă,  
O jiganie grozavă,  
Și de-i vom intra în ghiare

---

1) Certificat ca isprăvit serviciul militar

Vom pieri cu mic cu mare.  
Un lup, care-l auzise  
Și cu totul se 'ngrozise,  
Vine la dânsul în grabă  
Și tremurând îl întreabă:  
— Ce e? Ce strigi? O, minune!  
Cine te gonește!.. Spune?  
Leul abia se oprește  
Și răspunzând îi vorbește:  
— Lupule, nu este bine,  
Vine peste noi ce vine,  
Nu știu să o spui p'anume,  
Că n'am mai văzut pe lume.  
— Ce fel e? întreabă lupul,  
Cum și 'n ce chip îi e trupul?  
Leul începu să zică:  
— Îți spui pe scurt, că mi-e frică,  
Zăbovind cu vorbă lungă  
Nu cumva să ne ajungă.  
Nu departe, colea 'n vale,  
Tocma'n potecile tale,  
Este o namilă mare  
Tot pestriță pe spinare.  
Capu-i este lung și botul,  
Gura-i te 'nghițe cu totul  
Pielea-i e impestrițată  
Până la coadă bălțată.  
Nu mai băgai seamă l'alte,  
Dar picioare are 'nalte,  
Și din ele fulger scoate  
In pasurile lui toate.  
C'un cuvânt e o nălucă,

S'o vezi, groaza te apucă.  
 Lupul zice: — Fii în pace,  
 Nimica nu ne va face.  
 Lucrul de spaimă nu este,  
 Că namile de aceste  
 Multe în zilele mele  
 Am petrecut prin măsele.  
 — Te înșeli, lupule, el zise,  
 Tie-ți pare că spui vise,  
 Dar vei vedea tu acumă  
 Cum ți-se 'nfudează gluma.  
 — O, Doamne! îi zise lupul,  
 Nu-i pot vedea d'aci trupul!  
 (Și se 'nalță din picioare  
 Să-l vază, îl va zări oare?).  
 Leul zise: — Vin la mine  
 Să te 'nalț, ca să-l vezi bine.  
 Și aridicându'i în brațe  
 Il strânse 'n ghiare de mațe.  
 Lupul având urdinare  
 Il trecu, biet, de strâns tare.  
 Leul aceasta văzându-i,  
 Il trânti 'ndată zicându-i:  
 — Tu nici nu văzuși bine  
 Și 'ncepu să dea din tine,  
 Dar de îl vedeai ca mine?...  
 Atunci muriai, vai de tine!  
 Zicând aceasta îl lasă  
 Și fuge 'n pădurea deasă.

\* \* \*

Mulți se sperie de nimica,

Și-apoi și'n alți bagă frica ;  
 Te miri de ce-și fac nălucă  
 Și frigurile îi apucă.  
 Astfel de oameni în lume  
 Au născocit spaime sume :  
 Strigoi, stafie, Murgilă,  
 Miază-noapte și Zorilă,  
 Și-alte multe ca aceste,  
 Care nici n'a fost, nici este.

### Despre lăcomie și nelconomie

S'a ospătat pân'a crăpat — Și,  
 A lins până a pus vasu cu fundu 'n sus. — Și,  
 Peștele din eleșteu  
 Umblă să-l înghiță viu. — Și;  
 Stă, îmbucă lăcomește,  
 Ca un lup când se pripește, — zicând :  
 Sunt de unde n'are mărul coaje și cireașa  
 [sâmbure. — Și,  
 El mănâncă un purcel  
 Și-altui dă un puricel. — Și-apoi cere,  
 Și din coș grăunte  
 Și din postavă tărățe. — Inșă,  
 Cloșca care coprinde ouă multe, nici un pui nu  
 scoate. — Că,  
 Mierea în gură e plăcere,  
 Dar la inimă durere. — Lacomul,  
 La gustare cât cal mare  
 Și la prânz nici cât un mânz. — Neeconomul este  
 Ca feciorul lui bani gata,

Risipește cu lopata. — Și,  
 Banii din mână îi scapă,  
 Ca ciurul cum ține apă. — Și,  
 Azi întinde pân'o rupe, mâ'ne n'are s'o astupe — Că,  
 A îmbrăcat pe dânsul haine noi  
 Și-a ținut de Joi până mai apoi. — Și pe urmă,  
 Ajunge din cal măgar,  
 Și catâr din armăsar. — Deaceea a zis cineva:  
 Cumpăna, nepoate,  
 E bună la toate. — Și,  
 Cheltuește, Române,  
 Și vezi ce-ți mai rămâne. — Căci,  
 Câinele de este câine  
 Și tot oprește de mâine. — Iar,  
 Cine nu se biruește  
 De ori și ce poștește,  
 Dobitoc se numește. — Pentru că,  
 Cu cele puține  
 Acel mult se ține. — Totdeauna,  
 Or la unul, or la trei, tot o lumânare arde. — Că,  
 Celui cu economie  
 Suta îi este lui mie. — Poate zice:  
 Sunt bogat, decât  
 Pe cât am, p'atât. — Iar,  
 Cine își mănâncă sămânța de in, își mănâncă  
 [cămașa.

---

### Despre economie

---

Cât ți-e pătura, atât te întinde. — Căci,  
 Cum îți vei așterne, așa vel dormi. — Și,



Cine cheltuește peste ceea ce câștigă, n'are 'n  
Cum e țara și obiceiul. [casă mămăligă.

Cum e sfântul și tămâia.

Să ne cârpim, că nu putem tot să ne înoinm.

Spărtura până e mică trebuie cârpită.

Omul nu iese cu dosul la oameni, ci cu

[Obrazul. Dar încă,

Hainele nu fac pe om mai de treabă.

Brânză bună în burduf de câine,

Mărgăritar atârnat de gâtul porcului. Sau,

Belciug de aur la râțul porcului.—Că,

Alta e floarea de grădină și alta e floarea de

[câmp.—Că,

Obrazul subțire cu multă cheltueală se ține.

Fiecare își știe păsul său.

Tot obrazul își are necazul.

Fiecare singur știe unde îl strânge opinca.

Corabia mare și valuri mari o bat. — De aceea,

Nu te măsoara cu cei mari.—Că,

Cine are piper mult, bagă și 'n terci.—Și,

După ce e carnea grasă, mai pune și seu.—Dar,

Învățul are și dezvăț.—Că,

Nu e totdeauna Paștele.—Și

Cui nu-i place să trăiască ca găina la moară? —

[Însă,

Nevoia îl învață să trăiască ca vițelul la oraș.—Că,

Nu e după cum vrea omul, ci după cum vrea

[Domnul.

Și moșului îi plac toate, dar să le roază nu poate.

Rău la vale, rău la deal.

E anevoe când ajungi să cumperi orz dela găște.

Strânge mișună de cu vreme.

Gunoiiul de vară e piper de iarnă.

— Omul înțelept își cumpără vara sanie și iarna

[car.— Și,

Leagă sacul până e rotund, nu când ajunge la

[fund.— Că,

De unde tot ei și nu pui, curând se isprăvește.

Banul e făcut rotund, lesne se rostogolește,

Anevoie se câștigă și lesne se cheltuește.

Iei câte unul și dai cu pumnul.— Și,

Nu risipi meiul, că anevoie se adună.— Că,

Soarele și iar nu poate să le încălzească pe toate —

[Ci.

Când însetează curtea ta apa'n drum nu lepăda

și apa limpede, până nu vei vedea,

Cea turbure n' o lepăda.— Și,

Până nu vei vedea pe cel bun, nu lepăda pe

[cel prost.— Că,

Cine o ia prea lată, rămâne cu ea necrăpată.

Il găesc frigurile pungii.— Și apoi,

Nu e mai grea boală decât punga goală.— Că,

Omul fără bani e ca pasărea fără aripi, când dă

[să sboare, cade jos și moare.— De aceea,

Nici să te îmbolnăvești, nici să aibi trebuință de

[doctor.— Că,

Cine trăește nădăjduindu-se, moare jinduindu-se.

Ruda omului este punga cu banii și sacul cu

Sătulul la flămând nu crede. [mălatul.

Până vine cheful bogatului iese sufletul săracului.

In nădejdea tatii moare mama.

Nu e nimic ca sănătatea și banii.— Că,

Sănătatea face banii și banii sănătatea.

Când ai bani, trebuie să ai dușmani. — Dar și,  
Omul fără dușmani nu-i plătește pielea nici un ban.  
Banul muncit nu se prăpădește.

Omul face banii și banii pe om. — De aceea.

Strânge bani albi pentru zile negre.

Când îți intră paraua în mână, leag'o în nouă  
Să mă ei, când mă găsesc. [noduri.

Să mă aibi, când îți lipsesc. — Că,  
Fiece nebun știe să câștige bani, dar nu știe să-i  
[păstreze.

Cine nu cruță paraua, nici de galbeni nu-i e milă.

### Povestea vorbei

Un sultan, odată, umb'ând prin cetate  
Pe jos, cu vizirul, în haine schimbate,  
Văzu înaintea-i o para scăpată  
Și o ridică singur, plecându-se 'ndată.  
Vizirul, această urmare văzându-i  
Și păzindu-i vremea, l-a întrebat zicându-i:  
— Mă iartă, stăpâne, pentru îndrăsnire:  
Că îmi stă în cuget o nedumerire:  
Mi-a fost de mirare ca o para mică,  
Care și nimica poate să se zică,  
Un sultan ca tine, bogat cu haznale,  
Să te pleci la dansa să o lei din cale!  
Sultanul răspunse: — Acel ce din fire  
Va lua paraua în disprețuire,  
Din puțin se 'nvață întru nepăstrare,  
Ca să nu se uite nici la banul mare;

Omul care știe a trăi cu păstru,  
 Paraua o are la galben căpăstru,  
 Ziseși că paraua nu e lucru mare,  
 Dar cât de greu este omul atunci când n'o are!  
 Paraua e mică, dar loc mare prinde,  
 Căci când îți lipsește, pâinea nu ți-o vinde.  
 D'aceea paraua, omul cel cu minte  
 Trebui ca pe galben s'o aibă înainte,  
 Că joc cine-și bate și-i dă cu piciorul  
 Cu vremea ajunge ca să-i ducă dorul.  
 Eu nu zic ca omul cumplit să se facă  
 Și până 'ntr'atâta argintul să-i placă,  
 Încât să ajungă la el să se 'nehine  
 Și să îngrijiască numai pentru sine;  
 Ci zic ca la păstru firea să-și deprinză,  
 Și când dă, să vază banul loc să prinză,  
 Ca să strângă s'aibă atâta pentru sine,  
 Cât să poată face și altuia bine.  
 De ce?... Pentru cine? Pentru vremuri grele,  
 Pentru niscai boale, pentru 'ntâmplări rele,  
 Când se cheltuște și câșig nu este;  
 Pentru neputințe ș'alte ca aceste;  
 Iar pentru alți cum?... Ca milă să-i fie,  
 Să aibă să scape oameni din robie,  
 Să-și dea pentru suflet, și bine a face,  
 Scăpătați s'ajute, sărmani să îmbrace,  
 Pe câți pradă focul, pe câți apa 'neacă,  
 Pe câți îi las hoții în stare săracă,  
 Văzând să nu-i lase 'n lacrimi să rămâie,  
 Ci să aibă 'n mână cu ce să-i mângâie.  
 Imi aduc aminte despre o poveste,  
 Care ca o pildă pentru păstru este.

## Povestea împăratului

Au plecat odăată câțva după milă  
Ca să strângă zestre pentru o copilă,  
Care prea săracă era și sărmană  
Și ca s'o mărite își făceau pomană.  
Umblând dar ei astfel prin case a cere,  
La oameni mai nobili și mai cu avere,  
Intrară 'ntr'o curte unde nemeriră  
Ocări, ceartă, gură, în care-auziră  
Că stăpânul casei un bănuț pierduse  
Și slugile toate era de el puse:  
Unii așternutul scutura din case,  
Alții cerneau praful care-I măturase,  
Alții iar prin curtea cea mare ca hanul  
Ciurula gunoierul să-i găslască banul.  
Văzând ei aceasta prea mult se mirară,  
Și-au zis întru sine că'n zadar intrară,  
Și neagră sau albă fără să-i vorbească,  
Deteră să plece la alți să năzuască.  
Dar el, cum îi vede că 'ndărăt porniră,  
Chemă să-i întrebe pentru ce veniră?  
Ei sta 'n chibzuire cum să-i pomeniască,  
(Văzându-i scumpetea să nu-i ocărască).  
Dar el, tot zorindu-i, i-au spus cam de silă,  
Că strâng să 'nzestreze p'o fată cu milă.  
El, cum îi aule, nu-i lașă să iasă,  
Ii chiamă îndată cu cinste în casă,  
Intră 'n cercetare, ce-au strâns pân'acuma,  
Cât mai trebuiește să'mpliniască suma?  
Și spuindu-i, scoase punga lui îndată

Și 'nzestră pe fată cu sumă 'nsemnată,  
 Zicând: — Nu vă pare lucru de mirare  
 Că fac pentr'un ban atâta cătare:  
 De n'aș fi fost astfel cu bună 'ngrijire,  
 Să-mi păstrez averea cu nerisipire,  
 N'aș fi avut astăzi nici chiar pentru mine,  
 Necum s'am prisosuri să-i fac cuiva bine.  
 Ei, plecând pe poartă, destul se mirară  
 De așa vedere ciudată și rară,  
 De și unul zise, din minte puțină,  
 Că scump la țărățe, ieftin la fâină.

### Despre cumplitate sau zgârcenie

Omul nu trebuie să fie nici prea prea, nici foarte  
 [foarte.

Nici carnea să arză, nici frigarea.—Adică:  
 Nici prea econom, nici prea galanton.—Că,  
 Cine strânge nu mănâncă.

Banii strângătorului în mâna cheltuitorului.

Lopata grămădește și sapa risipește.

Bogăția rămâne la nebun, — care,

Nici pe sine nu se pricopsește, nici pe altul nu  
 [folosește.

Nu știe cum se câștigă paraua. — Pentru că,

Cine dумică știe, cine mănâncă nu știe.—Dar și

Dac'o șocoti cineva câte foi intră în plăcintă, nici-  
 [odată nu mănâncă.

Omul cumplit de toți e clevetit. — Și,

Când nu tace o gură, nu tace o lume 'ntregă.

[Zicându-i frige linte,

Iși mănâncă de subt tălpi (de subt unghii).  
 Pentru o para își pune ștreangul de gât.  
 Pentru bani își vinde sufletul.  
 Ii tremură mâna de milostenie (care n'o face).  
 Ar da tămâie lui Dumnezeu și nu se 'ndură să  
 [dea parole.

Punga-i mare și gură n'are.— Inșă ea zice:  
 A cui e punga mai mare? — A cui se vede.  
 Scumpul niciodată să nu-i zici: «Dă-mi», ci  
 [totdeauna: Na.  
 Zgârcitul, numa, stângă are, (care ia), dreapta-i  
 [este uscată (care dă).

Scumpul cu înșelătorul lesne se 'nvoese.  
 Ii făgăduște marea cu sarea și-i dă ce nu curge  
 [pe apă.

Vulpea în pădure și el îi vinde pielea 'n târg.  
 Ii face să umble după potcoave de cai morți.  
 Și-a găsit icoana să se 'nehine.  
 Scumpul cumpără stafide și cere să-i adauge piper.  
 Pune brânza 'n strachină și 'ntinge p'alătura.  
 Umblă să scoată două plei după o oafe. — Dar  
 [totdeauna,

Scumpul mai mult păgubește și leneșul mai mult  
 [aleargă.

---

## Povestea vorbei

---

Un Ovrei, odată, în negoț umblând  
 Și'n Constantinopol la marfă mergând,  
 Mai mult decât toate ce îi trebui  
 La cești și fiigene întâi târgui;

Și 'ntr'un zimbil mare, după ce le-a pus,  
 Umplându-l grămadă cu vârf până sus,  
 Chemă să i-l ducă un hamal la han,  
 Și îi ceru plată de opt lei un ban.  
 Chemând el pe altul și mai mult ceru.  
 Or pe câți aduse nici unul nu vru.  
 Văzând dar Ovreiul, stând se socoti,  
 Cu înșelăciune dulap a 'nvărti.  
 Apucă și zice unui alt hamal;  
 — Voinice mi-e mi'ă că ești în ăst hal;  
 Dar de îmi vei duce ăst coș pân' la han,  
 Fără să-mi cei plată de dus nici un ban,  
 Numai trei cuvinte să te 'nvăț să știi  
 Și-ți ajunge 'n viață procopsit să fi.  
 Auzind hamalul pe Ovrei zicând,  
 Ca să-l procopsiască așa de curând,  
 Zice întru sine: o fi; ce știu eu!  
 Ai să fac și-o slujbă în norocul meu.  
 Și-ardicând îndată zimbilul cel greu,  
 — Ai, ridică-l, zice, pe umărul meu.  
 Se cocoșe, duse pân' la un soroc,  
 Și să odihniască puind la un loc,  
 — Jupâne! îi zise, ia spune-mi acum.  
 — Hai la han, răspunse, nu pot aci 'n drum.  
 — Spune 'ncăi o vorbă, hama'ul a zis,  
 Ca să merg gândind-o pe drumul întins.  
 Deci văzând Ovreiul că în loc ședeă  
 Și pân' nu i-o spune să plece nu vrea,  
 — Așa, îi răspunse, să-ți spun una dar,  
 Și o ține minte, să nu mă 'ntrebi iar!



Cine îți va zice că e mai bine călare decât în  
[căruță, să știi să nu crezi.

Asta este zisă de un înțelept.

Și'n adevăr, bravo a vorbit prea drept.

Auzind hamalul iarăș se sculă

Cu zimbilu'n, umăr și drumu-și urmă.

Merse iarăș, merse pe drum, cât putu,

Și să odihniască la un loc stătu.

— Japâne! iar zise, una îmi spuseși

Și de pricopseală, văz mă umpluseși,

la îmi spune încă unica măcar,

Să merg cu ea 'n gură procetind-o iar.

Văzând iar Ovreiul că nu vrea al'fel

Și a doua este, zice către el:

Cine ți-o zice că e mai bine pe jos decât călare,  
[iarăș să nu crezi.

Ține-o și pe asta 'n mînte ca'n scris.

Că iar de un mare înțelept s'a zis.

Cu aceste vorbe întru al său gând,

Pleacă iar hamalul și ceva mergând,

Iar să odihniască puse la pământ

Și 'ntrebă să-i spuie, și celalt cuvânt.

Cam cârmi Ovreiul, dar chiar și nevrând

Trebuia să-i spuie, și urmă zicând:

— Și cine ți-o zice că e mai bine slugă decât  
[stăpân, să nu crezi iar niciodată.

Ai mai auzit tu astfel de cuvânt?

Cine l-a zis, bravo, a fost un om sfânt.

Văzând dar hamalul că l-a înșelat,

Ardicând zimbilul iarăș a plecat,

Și mergând cu dânsul acolo la han,

Il trânti odată de un bolovan,  
 Și îi zise: — Jupâne, și tu chiar să vezi  
 Că's aci filigene, eu zic să nu crezi.  
 Seumpul cu galantomul sunt doi vrăjmași neîmp-

[cați. — Și,  
 Bumbăcarul nu se uită cu ochi buni la câinele alb.  
 Zgârcitul, nici el nu mănâncă, nici pe altul nu va

[să vază mâncând. — Inșă,  
 Cine se culcă mâncat. se scoală fără vreme.

Stăpânul vinde și telalul nu se 'ndură să-l dea.  
 Câinile osul nu-l roade și nici pe altul nu lasă  
 să-l roază.

Seumpul nu e stăpâa pe banii lui, ci banii îl stă-  
 [pânese pe el.

Șeade dracul cu curul pe banii lui.

Tot el la masa altuia și la masa lui nimeni.

[Adică :

Ocbul dela toți și dela orb nimeni.

Caută tot să răplască. — Zicând :

Nici lupul flămând, nici oaia cu doi miei.

Va să ia și lâna și pielea.

Bacatele dela masa altuia sunt mai cu gust.

Găina vecinului e mai grasă.

Punga altuia e mai mare. — In sfârșit,

Mai bine trăește un sărac lipit, decât un bogat

[zgârcit.

---

## Povestea vorbeii

---

A fost un zgârcit odată, care mereu grămădia,  
 Zi și noapte, totdeauna, pe bani dormia și șeada

Şi de cumplitate multă trăia singur, singurel.  
 Nu ţinea 'n casă nici slugă, nici pisică, nici căţel,  
 Nu putea să se îndure să cheltuiască un ban,  
 Să mănânce şi el bine, măcar odată 'ntru'un an;  
 Ci trăia tot caliceşte, mâncări proaste cumpărând,  
 Privind cu jînd cele bune ca şi un sărac de zînd.  
 Aşa el, la o zi mare, când la peşte deslega,  
 Văzând că fleştecare la pescării alerga,  
 Se duse şi el să vază d'o găsi vr'un cosăcel,  
 Să-şi cumpere, să mănânce, ca să se spurce şi el.  
 Ajungând în pescărie începu a se plimba  
 Dela un loc pân' la altul şi de preţuri a'ntreba.  
 Umblă vr'o două trei ceasuri pretutîndea cerând.  
 Şi nu-i venia să-şi cumpere mai eftior căutând.  
 Deci, când sta în două gânduri, ca să ia or să nu ia  
 Şi când scumpetea cu pofta în el nu se învoia,  
 Vede viind un fin al său, carele dulgher era,  
 Cu bani căşugaţi din muncă vrînd peşte a-şi  
 [cumpăra;

Şi fără să zăboviască, or să întrebe de preţ,  
 Alese un peşte mare şi-i trîni banul semeţ.  
 D'acolo trece în dată alătura l'alt pescar,  
 Alege alt neam de peşte şi îl pune în cântar.  
 Scumpul, privind cu mirare la finul cumpărător,  
 Care îşi târgui peşte ca fiice negustor,  
 Când plecă, ca să se ducă, după dânsul s'a luat  
 Şi-ajungându-l după urmă — ce faci fine? l-a  
 întrebat.

Cum văz ţi-ai cumpărat peşte?... — Da, îi zise,  
 [am luat.

L-a întrebat iar: — Pentru tine, ori altui ai  
 [cumpărat?

- Ba, pentru mine, el zise, și pentru casa mea  
[chiar.
- Da ce o să faci cu atât mult? Scumpul l-a  
[întrebat iar.
- O, Doamne, nașule! zise pentru mâncare te  
miri?

Pe lângă copil, nevastă, se găsesc și mosafiri;  
Și la o zi ca asta mai dai și la un vecin,  
Ce nu i-a dat mâna să-și ia, ori și l'alt sărac  
[strein.

Dar dumneata-ți luași pește, ori ești la alții poftit?

— Ba, nu sunt poftit, îi zise d'acea am și venit;  
Și era și eu să-mi cumpăr, dar iarăș am judecat,  
Că cine să mi-l gătiască?... Și așa nici n'am luat.

— Ai dar la noi, finul zise, împreună să serbăm,  
De și nu avem gătire pe un naș să ospătăm;

Și vei avea să vezi astăzi cum trăiesc niște mojici.

Dar ne vei ierta cusuru ca la niște fini mai mici,

Finul vorbe d'alle aste și altele în drugând,

Și cu nașul împreună la casa sa ajungând.

Cu destulă bucurie pe oaspete a primit.

Până una, alta, fuse și prânzu 'ndată gătit.

Așezându-se dar masa și bucate aducând

Șezură, o'mpresurată, puind și plosca în rând.

S'apucară să mănânce, vorbe vesele spuind,

Și cu înzâmbite fețe unii la alții privind.

Plosca înconjură masa de la un la alt mergând,

Și'ndemna să se mângâie pe toți în guri sărutând,

Ii îndupleca îndată pe ea a o ascuța,

Și ca să-i facă pe voie începură a cânta;

Unul în coarda subțire, altul bâzoiul ținea.

Mic și mare își da glasul, la care cum îi venia.  
 Zgârcitul, care'n tăcere era 'nvățat a mânca,  
 Și carele cu plăcere la acești gura căsca,  
 Prea mult minunata ploscă sărutându-l tot des, des,  
 Și la curaj îndemnându-l, fără nici un interes,  
 Il aduse și pe dânsul în stare d'o asculta  
 Și'ncepu și el cu toții împreună a cânta.  
 Și'ntr'atât se simți vesel și'ntr'atât s'a mângâiat,  
 Încât toată zgârcenia îndată i s'a mulat,  
 Și'ncepu să zică : — Fine tu văz că știi să trăiești,  
 Tu dar voiesc și pe mine ca să mă chivernisești.  
 Toată a mea bogăție, dela moși, strămoș rămas,  
 Câtă o fi ți-o dau ție, astăzi, chiar din acest ceas.  
 Na cheile, mergi acasă și în pivniță intrând,  
 Vei vedea stând zece chiupuri tot de galbeni

[puși în rând :

Și cu dăsagi, sac, or traistă, cu ce știi și cu ce poți,  
 Cară-i aicea la tine până diseară pe toți;  
 Fă tu ce vei vrea cu dânsii, fii și economul meu,  
 Cheltuește cum îți place, nici să'trebi nici să

[văz eu ;

Că moșii mei și părinții să trăiască n'au știut,  
 Nici vr'odată în viață așa chef eu n'am făcut;  
 Ci s'au chinuit să strângă și să grămădiască bani.  
 Când au murit îmi lăsase nouă chiupuri sau borcani,  
 Sfătuindu-mă'n dată ca să urmez lor și eu,  
 Iar de nu să mă ajungă blestemul lui Dumnezeu ;  
 Adică : din nouă chiupuri zece în rând să le fac,  
 Și!-am trăit ca vai de mine, mai rău decât un sărac ;  
 Umb'at pe uscat, pe ape, m'am căznit ca un tiran,  
 Am răbdat foame și sete, închinându-mă la ban ;

Nu m'am îndurat odată un sărac să miluiesc,  
 Numai și numai borcanul să-l umplu, să-l vârfulesc.  
 Țst rău mi s'a făcut fine, nu pot alt să mă prefac,  
 Nu-mi vine să dau paraua, nici mie un prânz

[să-mi fac.

De aceea dar acuma du-te unde te-am trimis,  
 Ia tralstă, sac, or ce-ți place și fă după cum

[ți-am zis.

Bietul fin cu bucurie pe loc dășagii luând,  
 Alergă tot într'un suflet, și în pivniță intrând,  
 Cum s'apropie de chiupuri mâinile a-și implânta,  
 Auzi un glas d'odată, d'alurea a-l spăimânta,  
 Strigându-i: — Nu te atinge, tome-te a nu greși,  
 C'apoi de aicea zdravăn să știi că nu vei ieși.

Răspunse el către glasul care îl înfricoșă:

— Apăi nașul mă trimise, n'am venit singur așa.

Glasul îi răcni d'odată atât de înfricoșat,

Incă pivnița și casa parcă s'au cutremurat,

Strigând: — ieși, zic, mă'nțelege, n'aștepta și alt

[cuvânt,

N'are treabă el aicea, acești bani ai lui nu sunt,

Ci ai diaconului Badea, el e pe dâșii stăpân.

Bietul om fugi afiră speriat, scuipându-și în sân,

Merse la nașul să-i spună cum s'a întâmplat și

[ce fel

Și cum diaconul Badea este s'ăpân, iar nu el.

Nașul său, cum îl aude, se necăjește pe loc,

Ploșea-l ațâță mai tare de să făcu numai foc,

Că ea are multe daruri, aici face pe om bun,

Și aici îl întărâtă de-l preface în nebun.

Se secoală totdeodată și răcnește ca un leu:

Dar cum se poate, el zice, să nu fiu stăpân  
[p'al meu ?

Cine e diaconul Badea, și ce treabă are el  
Cu banii miei, pentru care m'am trudit de mititel ?  
S'ai mă !... Să văz acuma dacă eu stăpân nu sunt.  
Și plecă acasă iute, înpulberat ca un vânt.  
Intră'n pivniță îndată, se uită, îi dă în gând,  
Și, spre negoț, o grămadă pive de cireș având,  
Băgă aurul prin ele și cu'n alt lemn le'ndopă.  
Până către miezul nopții l'acestea se ocupă :  
Și pe dinaintea porții fiind un râu spumegat,  
Aruncă pivele toate și a mers de s'a culcat.  
Și astfel din bogat putred a sărăcit de s'a stins,  
Iși vindecă cumplitatea și zgârcenia-i s'a 'ntins.  
Iar pivele toată noaptea după ce au înotat,  
S'au oprit într'o vultoare la marginea unui sat,  
Unde avea locuință un slujbaș bisericesc.  
Anume diaconul Badea, om cu totul sufletesc.  
Acesta prea diminiată totdeauna se scula  
Ș'in marginea acelei ape se'nchina și se spăla.  
Așa'n acea diminiată ca și alte dăți mergând,  
Și pivele în vultoare tavârându-se văzând,  
Le-a tras câte una, una, până când toate le-a scos  
Și văzându-le 'ndopate și prea grele mai vartos,  
Se apucă cu toporul despică una pe loc  
Și ca să văză în ea ce e și ca să puie pe foc.  
Dar câtă mirare fuse, cât s'a bucurat văzând  
Acea mulțime de galbeni cu strălucire curgând !  
Vă las să judecați singuri ce i s'a mai întâmplat,  
Și din celelalte pive lucrul când îl a aflat !  
Decât să vă spun acuma ce fel a 'ntrebuințat

Acea avuție multă și cu dânsa ce-a lucrat.

Câți săraci știa în satu-i, câte unu l-a chemat,  
Și în taină fiecărui a dat și i-a ajutat.

Unuia-i cumpără vacă, altuia-i dăruie boi,  
P'alt scăpă de datorie și p'alt scăpă de nevoi;  
Apoi zidi un han mare de săraci primitor,  
Și găzdula fără plată pe fiice călător;  
Incât ducându-se vestea prin cei mângâiați în

[plâns,

A putut ca să auză și zgârcitul ce i-a strâns,  
Cum că un diaconul Badea, acel nume c'un cuvânt,  
Ce i l-a strigat glasul că acei bani ai lui sunt,  
Care și plecă îndată ca să se ducă la el  
Cu o trăistoară 'n umăr și'n mână c'un toiegel,  
Din sat în sat cu întrebarea și hrană cerșind

[mergând

Și'n sfârșit la acel diacon cu încetul ajungând,  
Ceeace-l făcu pe dânsul mai tare de se'ncrezu,  
Fu o piuă ce drept treaptă 'n ușă-i care-o văzu.  
Stând și lung privind la dânsa și din cap tot

[legănând,

A eșit diaconul Badea și îl întrebă zicând:

— Ești un strein, cum se vede, și cauți să-ți dau  
[sălaş?

— Așa este, el răspunse un strein și un drumaș.  
Dar mă uit la piua asta, și-mi căesc capul cel  
prost,

Că cu alte 'mpreună ea'n pivnița mea a fost,  
Cară 'ntr'o zi beat, pe toate cu galbeni le îndopai  
Și, gândind că fac rău altui, toate 'n rău le arunca.  
După ce zise acestea, săracul zgârcit s'a pus  
Și cu amăruntul toate cum s'a întâmplat le-a spus.



Ascultând diaconul Badea la povestea lui tăcut,  
De loc a nu-i înțelege vorbele s'a prefăcut,  
Dar în inima sa foarte mult l-a căit și l-a plâns,  
Că s'a pedepsit atâta în cumplitate d'a strâns;  
Și fiindu-i de el milă, îi răspunse:— Fătul meu!  
Eu am destulă stare, dar mi-e dela Dumnezeu  
Și fac pomană cu dânsa, eu dracului nu o dau,  
Ajut cu iconomie pe toți câți cunos: că n'au;  
Prin urmare și tu dară de te plângi că sărac ești,  
Rămâi în curte la mine hrana să-ți agonisești;  
Nu ai să-mi faci nici o treabă și de urât să nu șezi,  
Să'ngrijești de una alta, de argați și slugi să vezi.  
Cuvântul bun și blândețea acestui diacon cuvios  
Induplecă pe sgârcitul și primi bucuros.  
Rămâind, cum zic, în curtea-i era ca și un stăpan,  
Fiindcă diaconul Badea era de vârstă bătrân.  
El sta pentru fiecare socotelile să dea,  
In care cu prisosință zgârcenia-i se vedea.  
Dreptul dela unul ș'altul tot să rupă îi plăcea  
Și fără să cheltuiască iar strânsoare își făcea,  
Diaconul Badea văzându-l făcând acestea de rost,  
S'a 'ncrezut fără 'ndoială că banii ai lui au fost  
Și gândindu-se 'ntru sine de cugetul ce-l mustra,  
Că cel ce-l îmbogățise acuma slugă îi era,  
Socoti să-l depărteze cu oarecare mijloc,  
Subt ascuns ceva bani dându-i să trăiască într'alt  
[loc.

Și într'o zi poruncind în casă să facă câteva pâini  
Insa de făină neagră și albă, de două mâini,  
Și coca pâinilor albe cu un cuțit despiland,  
A băgat în taină galbeni câte-o sută numărând;

Și astfel, după ce-o coapse și le scoase din cuptor,  
 Il chlemă ca să-l trimiață la un sat mai depărtșor,  
 Zicându-i: — Ia și înșeală calul cel iubit al meu,  
 Cu care din sărăcie m'a ridicat Dumnezeu.  
 Inșă cu ale lui toate, deși nu sunt așa noi,  
 Dar poate din norocirea-l să-ți vie banii 'napoi;  
 Și na aste trei pâini albe să le mănanci tu pe drum,  
 Na de prisos și-una neagră, că nu strică or și cum.  
 El dar, cum înșeală calul, după cum i-a poruncit,  
 Și a plecat să se ducă la satul cel rânduit.  
 Dacă merse o bucată aproape de un alt sat,  
 S'a rupt chinga fiind veche, și șeaua s'a răsturnat;  
 El, zgărcit fiind din fire, să nu dea din mâna-i bani  
 A luat o pâine albă și-o dete unui sătean,  
 Cerând să-l dea pentru dânsa o chingă vechișoară  
 [iar,  
 Care și 'ndată il dete, bucurându-se de dar.  
 De aici încalicând iarăș și la drumul său plecând,  
 I s'a rupt popilu 'ndată. pe o cale coborând.  
 Cu destulă greutate ajungând iar la un sat,  
 Să cumpere dela hanuri cu bani nu s'a îndurat,  
 Ci luă iar altă pâine, din albe care avea,  
 Și unui sătean o dete, un popil mai vechi să-i dea.  
 De acolo plecând iarăș și mergând pân' la un râu,  
 I s'a rupt în bucățele și putregaiul de frâu.  
 Acum scoase din desagă și acele două pâini,  
 Una neagră și alta albă și stând le privla în mâini,  
 Zicând: — De voi da pe neagra, ca să cer un  
 frâu cuiva,  
 Neprețuind-o atâta, pentru dânsa nu-mi va da,  
 Dar dându-i aceasta albă știu că prinde bucuos.

Şi mergând o dete 'ndată pentru un frâu ruginos.  
 Sătenii aceia însă pâinile albe luând  
 Şi de ele fiecare întru sine judecând,  
 Cel dintâi zise în gându-şi: «Ce jimblă ca cozonac!  
 Cine ştie din ce parte o avu acel sărac!  
 E bine să o mănânce line-făcătorul meu,  
 Că ce folosese c'o pâine, să stau să o mănânc eu?  
 Zicând el aceasta 'ndată pe un căluşel s'a pus  
 Şi la moş Diaconul Badea să o dea plocon s'a dus.  
 Al doilea sătean iarăş la pâinea albă privind,  
 Zise şi el întru sine, ca şi cel dintâi gândind,  
 Şi mergând în grab se duse cu pâinea de căpătat  
 Tot la moş diaconul Badea, carele l-a ajutat.  
 Al treilea astfel iarăş în gându-şi a hotărît  
 Şi lui moş diaconul Badea o duse numai decăt.  
 Care una câte una aceste trei albe pâini,  
 După cum le-a dat întocmai, viindu-i iarăş în mâini,  
 S'a mirat diaconul Badea zicând: «Una gândiam eu  
 Şi alta împotrivă văz că face Dumnezeu!»  
 După trei zile zgârcitul, când s'a 'ntors din acel sat,  
 Chemându-l diaconul Badea pâinile i-a arătat,  
 Spunându-i cum şi în ce chip sătenii i le-au adus,  
 — Şi lată (despicând pâinea) galbenii care i-am pus.  
 Aşa dar nu-s ai tăi banii, ce zici că i-am găsit eu,  
 Ci poţi mărturisi singur că-mi i-a trimis Dumnezeu.

### Despre cumplitate iarăş

Ca să desbrace un sfânt, să îmbrace pe altul.—Şi,  
 Cu coliva omenească, ca morţii să-şi pomeniască  
 Face pomană fără voia lui.

## Povestea vorbel

Un țigan, cam pela munte,  
 Vrând să treacă pe o punte,  
 Din întâmplare îi scapă  
 Căciula din cap, în apă,  
 Și neputând să se 'ntinză  
 Cu iuțeală să o prinză,  
 Se uita la ea cu jale  
 Cum sălta pe râu la vale,  
 Zicând: — Du-te dar mai tare,  
 Că tot aveam gând îmi pare,  
 Ca să-i dau tati o cană  
 Și-o căciulă de pomană.  
 Așa facem și noi poate,  
 De unde nu putem scoate:  
 Zicem vorba cea obștească  
 Dumnezeu să primească.—Dela zgârcit  
 Nici dracu nu fură tămăle dela el.—Că,  
 Tremură după un nap  
 Ca de ochii săi din cap.—Și,  
 Săracului în loc să-i dea,  
 Inchide ochii a ru-l vedea.—Că,  
 Punga i-a făcut pălajen la gură.—Și,  
 In casa-i lemn nu găsești  
 Un șoarece să orbști.—Și,  
 Rabdă parcă e da fier  
 Și-i crapă ochii de ger.—Că,  
 Se 'nvelește cu ippingeava  
 Și se scarpină cu surceaua.—Inșă,  
 Cine își ține hainele neimbrăcate,

Ale lui sunt numai pe jumătate.— Că ale sgârcitului  
Cele drepte sunt pe jumătate ale dracului, iar cele

[nedrepte cu stăpân cu tot.—Și,

În casele sgârcitului nici șoarecii nu se duc,  
Căci el dacă nu mănâncă, nici ei nimic nu apucă.—

Căinele șade pe fân —Și, [Că,

Nici mărâncă, nici va să lase

Calul, măcar să-l miroase.—Deaceea,

Să n'ai îndurare de omul călare, când vezi că-i

[atarnă picioarele la vale.

Dela bogatul calic

Nu poți apuca nimic. — El

Se plânge că n'are dinți

Ș'apoi roade la cojiți. — Căci,

Lupului îi e necaz încă,

Chiar singur ce mănâncă. — Dar,

Porcul tot strânge, se 'ngrașe bine,

Măgarul cară pentru altul povară.—Dar însă,

Porcul tocmai după ce moare

Pe toți satură de unsoare — Și atunci,

Unii sapă și plivesc

Alții beau și chiuesc.

---

## Povestea vorbei

---

Picioarele ostenite

Și mâinile obosite

Stand pe pantece certa

Zicând : — Tu, pantece crude,

Nu știi muncă, nu știi trude,

Decât a te desfăta,

In lene și 'n trândăvie  
 Aștepți d'a gata să-ți vie,  
 Noi să-ți dăm să te hrănim.  
 Tu nu cruți nici tinerete,  
 Tiran ești pe bătrânețe,  
 Nu lași să ne odihnim.

Ziua 'ndată cum se face,  
 Incepi să nu ne dai pace,  
 Să ceri să mănânci, să bei,  
 Ne mai pe noroi, pe ploaie,  
 Pe ger, vânt, viscol, nevoaie,  
 Noi muncim, tu să iei.

Dar stăi, d'acum înainte  
 Vom face noi mai cuminte  
 Și nu-ți vom mai da mertic,  
 Precum iată și îți spunem  
 Că d'azi hotărîre punem  
 Și de loc nu-ți dăm nimic.

La aceste rase, tunse,  
 Păntecele le răspunse,  
 Sfătuindu-i cu cuvânt,  
 Zicând: — Frați, vă rog cu bine,  
 Nu vă mâniați pe mine,  
 Că eu vinovat nu sânt.

Voi așa sunteți ursite  
 Chiar de când sunteți croite  
 De vechnicul ziditor,

S'alergați pe văi, pe munte,  
Peste mări să faceți punte  
Și-aripi prin vânt și prin nor.

Să munciți pe rău, pe bine,  
S'agonisiți pentru mine,  
Să-mi dați să mănânc, să beau,  
Și geaba-mi ziceți aceste,  
Că iarăș pentru voi este  
Acea ce eu vă iau.

Pentru că voi făr' de mine  
Nu veți putea fi în bine.  
Eu vă împuternicesc.  
Făr' de mine ați fi moarte,  
N'ar fi cine să vă poarte,  
Eu pe voi vă cărmuesc.

Mânile iar, necăjite,  
Supărate, îndârjite,  
Pântecului au răspuns:  
— D'aste vorbe d'ale tale,  
Gogoșele, tran canale,  
Suntem sătuli de ajuns.

Nu-ți bate capul de geaba,  
Că nu mai faci cu noi treabă,  
Ți-am spus-o dintru'nceput  
Că vorbești la interesuri  
Și-ți faci alte tale dresuri.  
Avem cap de priceput.

Noi hotărît îți mai spunem  
 Că picioarele 'n prag punem,  
 Și vorba nu ne-o schimbăm.  
 Niel un cuvânt nu mai poate  
 Din repeți a ne mai scoate,  
 Supunere ca să-ți dăm.

Ia-ți dar praștia și hamul,  
 Pune-ți în cumpănă dramul,  
 Și măsurile îți ia.  
 Du-te și tu de muncește,  
 Câștigă și te hrănește,  
 Cu vorbe nu 'ntârzia.

Nu sta să ne dai povată,  
 Căci noi cât un fir de ață  
 Nu-ți dăm prin gură să tragi.  
 De tine nu ne mai pasă,  
 Ude o eși să iasă,  
 Măcar în tun să ne bagi.

Cu asemenea cuvinte  
 Și judecăți fără minte  
 Pe pântecule certând,  
 Indată îl părăsiră  
 Și la treaba lor porniră,  
 De necaz tot ocărînd.

Deci astfel dacă umblară  
 Și'ncoace, încolo, mișcară,  
 Fără a 'ngriji de el,



Incepură să se moaie,  
De leșin să se 'ncovoie  
Și să miște 'ncetinel.

Intr'acea zi se târîră,  
După cum și hotărîră,  
    Cu vai, cu chin și abia,  
A doua zi opintiră  
Și iar se mai bizuiră  
    Cu a muri și 'nvia.

A treia zi, când văzură  
Că de loc nu mai putură  
    A umbla și a mișca,  
Cunoscură că-s greșite,  
Și de tot ti-ăloșite,  
    De nu i se vor pleca.

Și lepădând acea ură,  
Cu dragoste începură  
    Ai da iarăș merticel,  
Și-acum de multe ori încă  
li dau mai mult de mănâncă,  
Până când dă și din el.

Il îndeasă, vârf îi face,  
Numai ca să aibă pace  
    Și a nu-l mai necăji,  
Oasele lor parcă-s coapte,  
Muncind din zi până 'n noapte,  
    De dânsul a îngriji.

Zicând : — Aşa e cuvân'ul,  
Că, omu 'n fiecă zi  
Trăeşte cu băutură  
Şi cu ce bagă în gură,  
Şi noi dar îl vom păzi.

Mai zice o vorbă încă :  
— Cine strânge, nu mănâncă,  
Grămădeşte pentru alţi,  
Că dacă mor strângătorii  
Şi răman risipitorii  
Ei ştiu să fie galanţi.

Nu grămădi, dar, creştine,  
Ci muncind trăeşte bine,  
Că cu bani n'o să te 'ngropi,  
Nu trebuie să-ţi rămâie  
Decât numai de tămâie,  
De trei scânduri şi de popi.

Până trăeşti fă-ţi pomană,  
Nu zgârci mâna-ţi duşmană,  
Intinde-o la sărac ;  
Că sigur ce dai de sine  
Acea vine cu tine,  
Nu alţii ceea ce-ţi fac.

Pregăteşte-ţi pe plăcere  
Şi sufletul cum îţi cere  
Să găseşti unde te duci.

Că precum îți vei așterne  
 Și cum îți vei pune perne  
 Așa o să te și culci.

Păzește-te și de rele,  
 Ca să nu dai de belele  
 Și de vre-un necaz greu;  
 Legea, pravila, citește,  
 Urmează și le păzește,  
 Că așa vrea Dumnezeu.

## Despre lăcomie iarăș și nemulțumire

Lăcomia de multe or strică omenia.— Că,  
 D'aia n'are ursul coadă.  
 Ochii omului sunt din mare, că se bucură tot la  
 [mare.—Dar ce folos d'o fi  
 Lacom la bogăție și sărac la minte.— Că,  
 Musca pentru puțină dulceață își răpune viața —Și,  
 Șoarecele nu'ncape pe gaură și și-a legat și-o  
 [tigră de coadă.—De multe ori,  
 Cine îmbrățișează multe, puține adună.—Căci,  
 Doi pepeni într'o mână nu se pot ținea.  
 Cu curu'n două luntre nu poți ședeă.— De și,  
 Ochii văd, inima cere, dar e rău când n'ai pu-  
 [tere.— Și,  
 Ți-e drag cu doi pești în oală și cu coadele afară.  
 Lacomului cât să-i dai, el nu zice ba.  
 Mănâncă până dă din el.  
 Dela cinci pâini miezul și dela nouă colaci coajă.

Se închină pântecului — zicând :

— Două bătaii strică, dar două mâncări nu strică,  
Lacomul de puțin nu se mulțumește. — Dar,  
Cine nu se mulțumește de puțin, pierde și cel

[mult.—De aceea,

Cel ne mulțumit trăește nefericit. — El

Nu se mulțumește nici în car, nici în căruță, nici

[în sanie, nici în teleguță.—De multe ori însă,

Vrând să sibă armăsar, ajunge din cal măgar.

### Povestea vorbeii

Unul, având poftă să meargă la țară

După trebuință într'o zi de vară,

Ducându-se 'ndată la un oarecare,

Cerù armăsarul, știindu-l că are.

Acel îi răspunse: — Frate, rău îmi pare

C'ați slujì l'aceasta nu-s acum în stare,

Că nici trei minute nu sunt încă bine

De când l-am dat altui prieten ca tine.

El îl rugă iarăș, zicând: — Dă-mi dar calul.

Ei! Frate, răspunse, când i-aș spune halul,

De milă i-ai plânge și nu mi l-ai cere,

Că stă 'n grajd săracul numa'n trei picere.

El îl rugă iarăș: — Dă-mi încai măgarul.

— Apoi l-am dat, zise, tot cu armăsarul.

Când zise aceasta, în grajd dobitocul

A zbierat îndată, viindu-i sorocul.

El auzind, zise: — Cum nu e aice?

Uite-te, el singur că e în grajd zice.

— Frate! îi răspunse, n'am cinste la tine,

Dacă crezi măgarul mai mult ca pe mine!  
 Tu nu știi că'n lume e zicala asta:  
 Să nu-ți dai altui calul și nevasta.  
 Și pe lângă asta mai e o poveste:  
 Frate, or nebrate, brânza pe bani este.—Așa dar  
 Omul la nevoie miroase și ce nu-i e voia.  
 De dorul fragilor, mănâncă frunzele. — Sau,  
 Inghite la răbdări prăjite. — Căci,  
 Lucru strein nu ține de cald. — Că,  
 Toema când îți pasă, fără dansul te lasă — Și,  
 Dacă nu ți-se trece vorba, nu-ți mai răci gura.—  
 Dacă nu ești vrednic la o treabă, [Că,  
 Nu-ți bate capul de geabă. — Precum zice:  
 Nu-ți este puterea, cât îți este vrerea.

### Povestea vorbeli

Un Turc, care n'a mai fost  
 Întru nici un fel de post,  
 Ducându-se a cerut  
 Un post care i-a plăcut.  
 Cadiul l-a cercetat,  
 După jalba ce a dat,  
 Și văzându-l tinerel,  
 Neavând păr alb de fel,  
 Cunoscându-l și cam prost,  
 Nevrednic de acel post,  
 Ii zise lui: — Fătul meu!  
 Voia ți-aș împlini eu,  
 Dar de postul ce-l voești

Încă foarte tânăr ești,  
Ci un altul să-ți alegi,  
După ale noastre legi.  
Iar în acel post poți fi,  
Barba când îți va albi.  
Însă prea mult dorind el  
Al orândui 'n acel,  
Cu mintea lui cea de prunc  
Răspunse marelui Turc:  
— Efendi sunt ihtar,  
Barba-mi es'e albă, var,  
Dar drept să-ți mărturisesc,  
Eu o cănesc ș-o'negresc;  
Iar de cere acel post  
Să fiu alb. precum am fost,  
Pot fără să zăbovesc  
Să o spal și s'o albesc.  
Deci dar astfel el mințind,  
(Că o va albi gândind),  
Voia dacă și-a luat,  
După leacuri a plecat.  
Și 'ncoaci încolo umbând,  
Pe unii alții 'ntrebând,  
Căți îl auziau, râdeau  
Și că e nebun credeau.  
Dar el seamă nu băgă,  
Vrea să se facă agă,  
Și umblând din uși în uși,  
Întreba babe, mătuși,  
Cu făgădueli de bani,  
Să-l facă de mai mulți ani.

Și așa, când obosi,  
O șarlătană găsi,  
Care i-a făgăduit  
Că-l va albi negreșit,  
Numa'ntâi să-i puie ei  
In mâni cinci sute de lei  
Și îl va face de grab,  
Ca colilia de alb.  
El, auzind, bucuros  
Puse banii 'ndată jos,  
Și spre a o mulțumi  
Încă o mai dăruî.  
Mătușa, banii luând,  
Il opri aci zicând:  
— Șezi, până să târgulesc  
Acele ce îmi lipsesc.  
Și mergând în acel ceas  
Îi aduse într'un vas  
O apă ce a vrut ea,  
Numai banii ca să-i iea.  
Și'ncepu a-l învăța  
Cum a o 'ntrebuința.  
Zicând: — Iacă (vai de el!)  
Și să faci într'acest fel:  
Acasă acum mergând  
Și astă apă luând  
Să torni într'un vas din ea  
Și'ncepi barba a-ți muia,  
Frumos de jur împrejur  
Să nu rămăie cusur,  
Și în trei zile de rând

Tot așa cum zic făcând,  
 O să te vezi cum albești,  
 Tocmai după cum dorești.  
 Așa dar el ascultând  
 Și la casa sa mergând  
 Cu acea apă a dat,  
 După cum l-a învățat,  
 Și 'n loc barba a-i albi  
 Incepu a năpârli.  
 Incât într'un sfert de ceas  
 A rămas ca de brici ras,  
 Și-atunci cunoscu c'a fost  
 Nevrednic de acel post.  
 Prin urmare,

Cămila, vrând să dobândiască coarne, și-a pierdut  
 [și urechile.

Omul nemulțumit fuge de bine și dă peste  
 [răcine.

Sare din lac în puț. — Și,  
 Ajunge dela moară la râșniță.

---

### Despre laude

---

Vede binisor în pungă,  
 Are ochii ce să-ți ungă. — Că,  
 A dat cu mânila în foc. — Și,  
 E gros la ceafă, are de ros,  
 Are chiag la inimă (chlmirul). — Și,  
 E ca un stup neretezat. — Și,



Trăiește din seul său.

Are de moară, nu-i frică că moare — Dar,

La părul laudat, cu sacul mare să nu te duci.

Când ești poftit la vr'o masă, pleacă sătul de  
[acasă.—Dar,

Nepoftitul scann n'are. — Și,

Găina care cântă seara, dimineața n'are ouă.

Lauda de s'ne pute. — Că,

Cine se laudă singur, se ocărește pe sine. — Ci,

Lumea să te laude, câinii lasă să te latre.—Vorba  
[șluia.

Pe mine câți câini m'au lătrat, toți au turbat.—

[Inșă,

Cine are vecini răi se laudă singur. — Sau,

la-l după mine, că-l omor. — Și,

Laudă-te gură, că pumnii cură. — Cum se lauda

Când eram la mama și eu știam să cos, că mama

[impungea și eu trăgeam acul.

Tot Țiganul își laudă ciocanul.

## Povestea vorbei

Mergând la bălci un Țigan

Se întâlnește cu un țăran.

Și stând se rugă de el.

Zicându-i: Măi Românel!

Tot mergi la al bălci în deal,

De ce nu-mi lauzi ăst cal?

Fă-l tânăr, fă-l mânzuleț,

Ca să-l pot vinde cu preț;

Fă-mi ăst bine Românel,

Că ți-oi drege vr'un ciurel,  
 Or ți-oi pune vr'un potlog;  
 Laudă-l așa mă rog!  
 Țăranul fiind iar un  
 D'ăi de palavre bun  
 Și-altă treabă neavând,  
 Cu Țiganu'n bâlci mergând,  
 Stătu cu el în obor  
 Să-i fie lăudător.  
 Și zăbovind ei câtvaș,  
 Iacă vine și-un geambaș,  
 Care era iar Țigan,  
 Geambaș fără nici un ban.  
 Privi calul colea, ie!,  
 Ii dă de încere un bici,  
 Și la dinți dăcă-l cătă:  
 — Ce imi ceri, îl întrebă,  
 P'astă mârtoagă de cal,  
 Ca să-l arunc după mal?  
 Românul, ce aici sta  
 Și la dânsul asculta.  
 — Ce! jupâne, zise el,  
 Nu te uita că-i astfel,  
 Uite sboară ca un zmeu,  
 N'am bani, că l-aș lua eu;  
 Intrece pe armăsarul,  
 N'are ce-i face ogarul.  
 Să-ți spri drept, p'ecat că-l vinde,  
 Dar nici cu dânsul nu-l prinde,  
 Că nu-i știe merchezul  
 Și să-i pipăie lul miezul.

El e stăpân, cum vezi bine,  
Și nu-l știe ca mine;  
Mergi cu el la vânătoare  
Și uite, îți fac prinsoare,  
Iepurile 'n parlitură,  
Dăi cu el pân'arătură  
Și în fuga lui a mare  
Il prinzi cu mâna călare.  
Țiganul ce l-a adus  
Și să-l laude l-a pus,  
Cum căsca gura la el  
Și îl auzi astfel,  
Zise: — Zău! Uite aici,  
D'ar fi calul meu cum zici,  
Că e armăsar și mânz,  
Pră legea mea nu-l mai vânz.  
Dar geambașu, neaoș hoț,  
Deprins la așa negoț,  
— Stăi, zise, să-l încerc eu,  
Să-mi dau și cuvântul meu.  
Și cum l-a încălecat  
Drept la Giurgiu a plecat.  
Ei au rămas așteptând  
Cine știe până când,  
(Lăudărosul răsând,  
Și vânzătorul plângând),  
Și săracul păgubaș,  
Tot căutând pe geambaș,  
Il găsi după un an  
In cârciuma unui han.  
Și duându-l în obezi

La ispravnic cu dovezi,  
 Pentru calul cel furat,  
 Ispravnicul l-a 'ntrebat:  
 — Ce ești Țigane? — Geambaș.  
 — Dar calul cum îl furași?  
 — Să mă bată Dnmnezeu .  
 D'oi fi ferat calul eu.  
 Calul, zău, e vinovat,  
 El pe mine m'a furat.  
 — Auzi, auzi, cal mișel!  
 Cum te-a putut fura el?  
 — Coconașule! Să-ți spui:  
 Eu vrând pe el să mă pui,  
 Să fac împrejur un cerc,  
 Să văz cum e să-l încerc,  
 El, cum l-am încălecat  
 Spre Giurgiu a apucat,  
 Și fugi! fugi! pogoară, urci!  
 Ca să mă vânză la Tarci;  
 Când la Giurgiu ne-am văzut,  
 El turcește n'a știut,  
 Și cât știam eu nițel,  
 Ciat, pat, l-am vândut pe el.  
 — Dar banii ce i-ai făcut,  
 Dacă zici că l-ai vândut?  
 — Mă temui de niscai hoți  
 Și-i băui pe loc pe toți.

---

## Despre împrumutare și plată

Cine bate la poarta altuia, o să bată și a'tul la

[poarta lui. — Și,

Cine cumpără în dator plătește de două ori. —

[Deși unii zic:

Serie pe lumânare pentru neuitare. — Sau,

Serie pe ghiață până dimineață. — Și apoi,

În loc de plată spatele-ți arată.

Ai carte? ai parte; n'ai carte? n'ai parte.

Nici usturoi n'am mâncat, nici gura nu-mi pute.

[Sau,

Nici n'am mâncat miere, nici la inimă n'am

Dai, n'ai — Și,

[durere. Că,

Lesne e a da și anevoie a lua. — Că,

Când îi dai, îi fată iapa, și când îi ceri îi moare

Tu umbli după ei cu mila,

[mânzul. — Și,

Și el după tine cu pila. — Și,

Fă bine, să găsești rău. Povestea ăluia:

Ai dat un cazan mare și-ai luat o căldare. — Sau,

Dedeși și luași din secure toporaș. — Însă,

Odată vede nașul buricul fiului. — De aceea,

Decât să-ți dau și să ne sfădim,

Mai bine tot prietenii să fim. — Că,

De frate îmi ești frate, dar brânza e pe bani. — Că,

S'a băgat brânza în puțină. — Și,

A nțărcat murgana.

S'a isprăvit de moară.

Am văzut în târg de vânzare. — Că

Milă îmi e și de tine, dar de mine mi se rupe inima.

Cămașa e mai aproape de piele. — Că,

Pe altul cine plânge, ochii lui își scurge. — Și,  
 Câinele îmbătrânește de drum, iar nebunul de grija  
 [altora. — Cum zice un proverb turcesc:  
 Ea dator și tu ceje duci? — Adică:  
 Arde lumânarea noastră  
 Pentru socoteala voastră. — Ci,  
 Cu rudele să mănânci, să bei,  
 Dar averă să nu aibi cu ei. — Că,  
 Imprumuți pentru dobândă și pierzi capetele. —  
 [Adică:  
 Pentru un cui pierzi potcoava. — E mai bine când  
 lei c'o mână și dai cu alta. — Iar,  
 Cine n'are cal, să urce pe jos la deal. — Și,  
 Dacă n'ai treabă, fă-te martor, iar dacă ai bani  
 [fă-te chezaș. — Dar însă,  
 Datoria nu moare niciodată. — Că,  
 Te împrumuți nulele, gardul se prăpădește, datoria  
 [nu putrezește. — Și,  
 O ceri rasă și-afânată,  
 O dai cu vârf și'ndesată.  
 Tăgârță ruptă te'mprumută, și cere la soroace să-i  
 [dai sac nou în loc. — Zicând:  
 Cum era bună, rea, îmi făceam treaba cu ea. — Și  
 Sacul finului e tot nou.

---

## Povestea vorbeii

---

Unul se împrumutase dela finul său un sac,  
 Rupt, prăpădit, plin de peteci ca al unuia sărac.  
 După ce-și isprăvi treaba înapoi nu i l-a dat,  
 Ci ca pe o treanță veche într'un colț l-a aruncat.

După ce a trecut vreme, finul său la el mergând,  
A cerut ca să-i dea sacul. cam cu rușine zicând:  
— Nașule nu cumva mai ții acea ruptură de sac,  
Că uneori și cu dânsul câte o trebșoară fac?  
Nașul, care nu'ngrajise de un astfel de sac rău,  
Căutând și negăsindu-l, zise către finul său:

— Ei, fine, cine știe unde o fi aruncat!

Că până mai deunăzi îl vedeam colea sub pat.

Finul pe loc schimbă vorba, zicând: — Ce fel?..

[Ei, sărac:

S'a pierdut!.. Și era uite o bunătate de sac!

[De aceea dar,

Cine are barbă să-și cumpere pieptene — Căci,

Dela un rău platnic și cu cenușa din vatră sau

[cu un sac de paie să te mulțumești.

## Despre cei ce se plâng de copii

Decât să fii bogat (de copii) și să n'ai ce mânca,  
Mai bine să fii sărac și să ai bani mulți. — Sau,  
Să fii cât de sărac, numai să aibi bani mulți.

De copii, de barbă și de coate goale, să nu te

[plângi niciodată.

Decât să zici: Vai de noi! mai bine: „Vai de

[mine!

Decât orb și călare, mai bine schiop și pe jos,

Chelului ce-i lipsește? Tichie de mărgăritar.

Zamfirica toate le avea, numai țopi îi lipsia—Dar,

De copii case sparte nu s'au văzut.

Crește pui de șarpe, să te muște.

## Povestea vorbeii

Un bătrân, odinioară, sfârșitul său cunoscând,  
 Și văzând că o să moară, bani, avere, nelăsând,  
 Chiemă să vie la sine pe fiul său cel iubit,  
 Și cu cuvinte puține în astfel l-a sfătuit:

— Fătul meu, eu mor acuma și alt nimica nu-ți las,  
 Decât trei cuvinte numai în cel din urmă ceas.  
 Care ca p'o bogăție să ți le păstrezi de mic.

Să le aibi la bărbăție, aceste ce ți le zic:

P'al tău stăpân sau mai mare cu dreptate să-l

[slujești,

Dar bani sau vre-o 'mprumutare să nu-i dai, să

[te păzești.

Pe nevasta ta 'n viață din inimă s'o iubești,

Dar nici cât un fir de ață taina-ți să nu-i dezvălești

Pe copiii tăi, firește, o să-i iubești de-or trăi,

Dar fiu de suflet nu crește. că'n urmă te vei căi.

Aste ale lui cuvinte ca o diată fiind,

Le ținu fiul său minte, ce'nchipuiesc neștiind.

Omul însă din natură este făcut curios.

Cât să-i dai învățătură îi este făr' de folos;

Căci el până nu încearcă or și ce va auzi,

Neted lul nu-i vine parcă odihnit a le păzi.

Să-i spuî c'o să pătimiască, să-i spuî că se va jertfi,

El va să le pipăiască, să vază așa vor fi?

De aceea dar, ferice dela cel ce va primi

Ceeace lui i se zice până a nu pătimi!

Așa ș'acest, prin urmare, lângă un stăpân fiind,

Și cu buna sa putere mai multă vreme slujind,

Crescu, veni'n bărbăție, fu cuminte, bani făcu,



Se însură, luă soție o fată care-i plăcu,  
 Se iubiau cu osebire, unul p'a't se mângâiau,  
 Și'n cea mai mare unire în viața lor trăiau.  
 Ii venia în multe rânduri să-i spuie câte ceva,  
 Dar se opria stând pe gânduri să nu greșiască  
 [α mva.

Intr'acestea vine vremea, fără el a cugeta,  
 Ca stăpânul său să-l cheme să cear' a'l împrumuta.  
 Zicând că-i trebui acuma o mie de lei să-i dea,  
 Ca să impliniască suma pentru graba ce-o avea:  
 Și că, dela oare unde niște bani cum i-o veni,  
 Indată îi va răspunde, fără a mai pomeni.

El își iubia pe stăpânul, cum și pe loc a gândit  
 Cum că tatăl său bătrânul să nu dea l-a sfătuit:  
 Dar socoti iar în sine că poate n'o fi nimic.

„Ia să-i dau eu lui mai bine, că bătrânii multe zic“.  
 După ce-i dă, stă, se uită, să-i răspundă banii dați.  
 Stăpânul său iarăș uită că bani are împrumutați.  
 Dacă vede că tăcere de banii lui s'a făcut,  
 Merge într'o zi și-i cere să-i dea acel împrumut.  
 Stăpânul său auzindu-l bani împrumutați cerând,  
 Ii ocări izgonindu-l, cu injurături zicând:

— Ce bani sunt dator eu ție?... Om viclean și  
 [prefăcut!

De unde ai tu bogăție, să-mi dai mie împrumut?  
 Nu-mi ești tu, tu slugă mie de atâția ani trecuți?  
 Eu îți dau ție simbrie, și apoi tu să mă'mprumuți?  
 — Ți-am dat, săracul de mine, dar se vede c'ai uitat.  
 Ia adu-ți aminte bine și nu intra în păcat.  
 — Auzi, auzi! Vicleșuguri! Să nu știu eu ce lucrez!  
 Ia, vezi cu ce meșteșuguri va să mă facă să crez;

Ieși afară de mă lasă, nu mă face să turbez,  
 Și să nu-mi mai calci în casă, că mă pui de te pisez.  
 Ești un hoț, un porc-de-câine, nu voi să te văz

[mai mult,

Nu ești vrednic d'a mea pâine, fugi, plei dintr'a-

[cest minut!

Ieși bietul om îndată, necăjit și amărît.

Să nu sară să-l și bată, că destul i-a ocărît,  
 Pe drum zicând întru sine: „Iacă, una s'a'mplinit,  
 Din cele trei ce pe mine tatăl meu m'a sfătuit,  
 Trecând ceva după'aceasta și coplii lui murind,  
 Luă un sârman nevasta să-l crească c'al ei dorind.  
 Vrând și ei ca să nu plângă pentru cari i-a născut,  
 Nu vru vola să-i înfrângă, o lăsă și i-a crescut.  
 După ce făcu aceasta, cugetul tot îl muncia:  
 Acel copil și nevasta, ce mi-o face, el zicea,  
 Nu o fi dăgeba zisul și sfatul cel părintesc,  
 Voi încă'ngreb să-mi văz visul, și-apoi să mă  
 [odihnesc.

Așa'ntr'astă cugetare fură el un copilaș  
 D'ai stăpânului, pe care îl duce în alt oraș;  
 Apoi după ce îl lasă, o cămășuța lui ia.  
 O sângerează, și-acasă se'nfoarce în grab cu ea,  
 Zicând: — Dragă nevastă! O taină să-ți spui așa  
 [vrea.

Dar mult mă sfiesc de frică, că n'o vei putea ținea.  
 Răspunse ea: Vai de mine!.. De astfel mă so-  
 [cotești?

Așa cinste am la tine? Și'ntr'atâta te ferești?  
 —Mă iartă dar, el îi zise, tu știi că stăpânul meu,  
 Când i-a trebuit trimise de l-am împrumutat eu

Și în loc să mi-i plătiască m'a'njurat m'a necinstit,  
 Ca p'o albie porcească m'a făcut și m'a gonit.  
 D'acel necaz și eu dară sâmbetele l-am purtat,  
 Și tocmai în astă seară cum am vrut mi-am  
 [răzbunat.

Că 'ntâlnind din întâmplare pe al său copil urit,  
 Il momii și 'n depărtare ducându-l l-am omorît,  
 Numai astă cămășuță având pe el o luai.

Ca să prinț vr'o părăluță cu dânsa nu-l îngropai.  
 Dar să taci, dragă nevestă, să nu-ți iasă vreun  
 [cuvânt,

C'apoi ait! din lumea asta, cum vei spune, pier-  
 [dut sunt.

Nevasta 'ncepu să zică: — Vai! Cum pot eu să  
 [crâcnesc?

Nu vezi că tremur de frică numai unde mă gân-  
 desc?

Ba să tăcem, zău, ca zidul, că nu-i lucru să-l vorbim.  
 Dă se va afla ucidul, cu toții ne prăpădim.

Lăsându-o dar bărbatul în făgăduiala ei,  
 Aștepta să vadă sfatul de va avea vr'un temei.

Stăpanul său prin tot locul copilul își căuta,  
 Mumă-sa-l jelia cu focul și 'ndestul se văeta.  
 Intr'aceste, ucigașul, ca să zică acum astfel,  
 Ce omorî copilașul, cum a spus nevestei el,  
 Nu știu pentru ce pricină cu nevesta s'a certat  
 Și la acea a ei vină câteva palme i-a dat.

Ea pe loc ieșind afară inima'n gură își ia,  
 Și țipă, răcnește, zbiară: «Aoleo și vai de ea,  
 Sărliți, mă junghe bărbatul, hoțul, tâlharul de  
 [crâng.

Cum omorî și băiatul săpânilor săi, ce-l plâng.  
 Oamenii, cum auziră, au alergat de l-au spus,  
 Și îndată străji veniră, de îl duseră pe sus.  
 Ducându-l la judecată după cum a fost parit,  
 Fără prelungire îndată la moarte fu hotărît.  
 Care văzu vinovatul se ruga-a'l îngălui  
 Ca diata, sau legatul, pe scurt aș orîndui.  
 Și 'ncepu 'n vileag să zică: — Eu am treizeci mii

[de lei,

Dragii mele nevestică îi las zece mii din ei;  
 Cinci mii las la băiatul, ce-l crescuti neavând prunci,  
 Și ceilalți îi las la gădea, ce m'o agăța de furci.  
 Auzind băiatul suma ce gădi o hotăra  
 Uită mila, ca și mama, și sări a-l spânzura;  
 Îi aruncă ștreangu'ndată, zicând: — Găde mă

[fac eu.

Am drept la această diată, ca la al tatălui meu.  
 Deci după ce'n pază mare pe vinovatul l-au dus,  
 La locul cel de pierzare și-l înălțară în sus,  
 Și când tocmai se suise gădea cu ștreangul de

[gât,

Atunci gura își deschise cel de moarte hotărît;  
 Și 'ncepu o cuvântare în auzul tuturor,  
 Pe care o strigă tare în chipul cel următor:

— Stați, creștini, nu mă răpuneți și-ascultați al

[meu cuvânt.

L'altă pedeapsă mă puneți, c'atât vinovat nu sunt.  
 Dau stăpânului meu veste și-l rog să-mi fie milos,  
 Că copilul mort nu este, ci e viu și sănătos;  
 El este în depărtare, dat de mine 'n pension,  
 Și 'n prea bună căutare se află ca un cocon.

Decât asta a mea faptă numai cercare a fost,  
 Pentru povața 'nțeleaptă a tatălui meu celui prost,  
 Care mi-a zis să ții minte sfatul său cel părintesc,  
 Și aceste trei cuvinte cât trăiesc să le păzesc,  
 Adică: «Pe-al tău mai mare sau stăpân nu'm-  
 [prumuta,

Taina îți păzește tare de către nevasta ta,  
 Și să nu iei în viață copil de suflet să crești,  
 Păzește a mea povață, de vrei să nu te căești».  
 Dar eu nu m'am putut teme c'oi pătimi vreun rău,  
 Ci le'ncercai după vreme, ca un prost și nătărău!  
 Mi-a zis tatăl meu bătrânul și eu nu l-am ascultat,  
 Imprumutai pe stăpânul și ură mi-am câștigat.  
 Spusei în urmă nevastei o taină ce o făcui,  
 Și după pâra aceștii, iată viața îmi răpui,  
 Crescui copil, uite-l gâde, el îmi e spânzurător,  
 Lumea plânge, și el râde că îl las moștenitor.

## Despre făgădueli și daruri

Ce e'n mână nu e minciună,  
 Decât o mie de vrăbii pe gard, mai bine una în  
 [mână. — Că,  
 Decât la anul un bou, mai bine azi un ou.  
 La anul, or armăsarul ori samarul.  
 Decât doi «ți-oi da», mai bine un «na».  
 Tragi nădejde ca spânul de barbă. — Cum a zis  
 [o fată:  
 — Până nu m'oi vedea cununată, nu mă ții că  
 [sunt măritată. — Că,

Eu de făgădueli am o ladă plină cu genuchele.

[e o vorbă:

Caprelor, mugurul ăla voi o să-l mâncați. — Și

Trăește murgule, la Paște iarbă verde să paști.

Decât în fața ariei, mai bine în fața locului. — Că,

Făgăduiala dată e datorie curată. — De aceea,

Nu făgădui ce nu poți îndeplini. — Că,

Pe unde iese cuvântul, iese și sufletul. — Să nu fie

[vorba aia:

Un înțelept făgăduiește și un nebun trage nă-

[dejde. — Că,

Un nebun aruncă o piatră în gărlă, și o mie de

[înțelepți nu o pot să o scoată.

Numai mulere zicând, gura nu se îndulcește,

Vorba asta e decând cu moșii putrezi.

Dar la dar merge și cinste împrumut.

Ce ție nu-ți place, altuia nu face. — Incă,

Măgarul de dar nu se caută pe dinți. — Iar,

Darul nemulțumitului se ia.

---

## Povestea vorbei

---

Spun că un Sultan odată, care des tiptil umbla,

Ieșind din mărgea mării spre a se mai preumbla,

A văzut aci pe unul șezând și pește undind,

Și de curiozitate aproape de el viind,

Incepu să-și facă vorbă și ceva a-l întreba

Zicând: „Prietene, prins-ai vreun peștișor au ba?

Răspunse el:— „Slabă viață, târța, vârța, mai nimic.

Vr'o căleva fâțișoare, după proverbul ce zic:

Oaspetele nu mănâncă ce gândește, ci mănâncă  
[ce găsește. — Și.

Cine n'are frumos pupă și mucos.

În pofta fragilor mănâncă și frunzele.

Mănâncă gîrginele și îngănă măslinile,

Văzându-l sultanul golan și eu curaj răspunzând,

Îi plăcu să mai vorbiască și îl întrebă zicând:

*Sultanul*

De unde ești?

*Pescarul*

De unde mi-e nevasta.

*Sultanul*

Din ce țară? Care ți-e patria?

*Pescarul*

Patria omului este acolo unde i-e bine.

*Sultanul*

Ai copii?

*Pescarul*

Unul în poale și altul în foale.

*Sultanul*

Ai vr'o stare?

*Pescarul*

Proverbul îmi e dovadă:

Ce e pe mine și'n ladă.

*Sultanul*

De ce ești sărac?

*Pescarul*

Sunt sărac, pentru că nu sunt bogat.

*Sultanul*

Cum trăești?

*Pescarul*

Te uită în față și mă întreabă de viață.

*Sultanul*

Ești nenorocit?

*Pescarul*

Norocul se ține după mine ca pulberea după câine.

*Sultanul*

Mai ai acasă vre-un ajutor?

*Pescarul*

Numai eu sunt topor de oase.

*Sultanul*

Sărac ești de fel, or scăpătat?

*Pescarul*

Dacă tatăl meu a fost domn și eu nu sunt om,  
[ce folos?

*Sultanul*

Te văz scăpătat și nu te plângi.

*Pescarul*

Cine cade de sine, nu plânge.

Omul singur ceea ce-și face nimeni nu-i poate  
[desface.



*Sultanul*

Copilul până nu plânge, mama țată nu-i dă.

*Pescarul*

Până vine cheful bogatului, iese sufletul săracului.  
Sătulul la flămând nu crede. [Că,

Atunci zâmbind sultanul și haz de dânsul făcând,  
Scoase din sân portofelul și scriind i-a dat zicând :  
— Na acest bilet și du-te la vizirul mai curând,  
Ca să-ți dea lei una mie și nu sta vreme pierzând.  
Luând pescarul biletul, atuncia el a văzut  
Că a vorbit cu sultanul și nu l-a fost cunoscut.  
Sărmanul, de bucurie, rămâind în loc uimit,  
Târziu și-a adus aminte că nici nu i-a mulțumit.  
Deci aleargă într'un suflet inima în el săltând,  
Numai decât la vizirul a ajuns, nepricepând,  
Intră, îi dete biletul și vizirul îl citi,  
Și numărând lei cinci sute, ca să și-i ia îl pofti.  
Cine împarte, parte-și face. — Și,  
Din gura lupului anevoe scoți întreg.

Văzând că nu-i dă pe toți, îi zise : — Apoi, ce fel ?  
Nu scrie să-mi dai o mie ? De ce-mi dai mai  
[puțin ?

Vizirul cu necaz zise : — Și ce nu te mulțumești ?  
I-ai dat cu împrumutare și nu vrei să îi primești ?  
Și porunci să-l împingă pe ușe cum a venit,  
Zicând : — Nu-ți dau nici pe ăști, dacă nu te-ai  
[mulțumit.

Și cu câtă bucurie, când venia a alergat,  
Cu atâta întristare la casa lui a plecat.

Întâi îi părea că sboară și de pământ n'atingea,  
 Și-acum parcă-l încărcase cu plumb, așa 'ncet mer-  
 Se duce și drumul parcă tot mereu i se lungia, [gea;  
 Ca când cineva pe spate-i se atârna și-l trăgea.  
 Dacă ajunge acasă se trânti, șezu oftând,  
 Și nevastei sale îi spuse toată 'ntâmplarea pe rânî.  
 Ea, cum auzi, îndată asupra-i s'a necăjit  
 Și'ncepu să-l ocărască la gură cum i-a venit,  
 Zicând: - O, om fără'de minte! O, om ticălos și  
 [prost!  
 Cum lăsași darul din mână, măcar, orcât ar fi  
 [fost!

Nu vezi că n'ai cinci parale la copii pâine să iei  
 Și n'ai avut mulțumire că-ți da cinci sute de lei?  
 — Nevastă, lasă-mă, zise, mi-ajunge necazul meu,  
 De-mi va ajuta norocul acei bani tot îi iau eu.

### *Nevasta*

Departa griva (nume de câine) de iepure.  
 A sburat odată dela mână, s'a dus.  
 Tragi nădejdie ca spanul de barbă.  
 Săracul, de ce e sărac? că n'are minte în cap.

### *Pescarul*

Nevastă, taci, să tac.  
 La cuptorul cald puține lemne trebuiesc.  
 Nu ațâța foc peste foc. — Că,  
 Îmi ajunge mie necazul care îl am.  
 Nu-mi tot înlruga la verzi și uscate.  
 Ce tot tai dracului bureți?  
 Joacă ursul la cumătru, vezi să nu vie și la noi.  
 Vezi-ți de farcă și de călți.

Nu-mi aprinde paie în cap, — Că,  
 Omul zice și isprăvește. — Iar nu,  
 Toată ziua clanța, clanța, din gură.  
 Ce-am avut și ce-am pierdut?  
 Din vânt a venit, în vânt s'a dus. — Cu toate aceste  
 Am nădejde la Dumnezeu.  
 Dumnezeu nu lasă pe om.  
 După întristare, vine bucurie.  
 După ploaie, trebuie să răsară soare.  
 Necazul e dela dracu.

Pescarul d'alde aceste după ce multe a spus,  
 A doua zi dimineață iar să undiască s'a dus,  
 Deci, când trecu vreme multă și câni toate s'au  
 Iată iar tîptil sultanul a ieșit la preumblat, [uitat,  
 Care văzând pe pescarul și zicându-i: — Merhaba,  
 Iarăș ca și mai 'nainte începu a-l întreba :

*Sultanul*

Ai prins, prietene, ceva ?

*Pescarul*

Pe câți i-am prins nu-i am, pe câți nu i-am prins  
 [îi am. (El vorbia de păduși).

*Sultanul*

Ce-ai zis ?

*Pescarul*

Pentru o babă surdă, popa nu toacă de două ori.

*Sultanul*

Scump ești la vorbă.

*Pescarul*

Vorba puțină și mâncarea puțină niciodată nu  
[strică la om. — Că,  
De multe ori tăcerea e mai bună decât răspunsul.

*Sultanul*

Socotiam că-i fi murit.

*Pescarul*

Banul roșu nu se pierde lesne. — Și  
Câinele de stârva-și nu moare.

*Sultanul*

Mă cunoști?

*Pescarul*

Nu e numai un câine scurt de coadă.

*Sultanul*

Așa vorbești cu un om de treabă?

*Pescarul*

Gura mai lesne vorbește adevărul decât minciuna.  
Numai c'un găinaț de cioară mare nu se spurcă.

*Sultanul*

Nu ții minte că am mai vorbit noi amândoi?

*Pescarul*

Ochii care nu se văd, se uită.

*Sultanul*

Nu-mi dărulești un pește?

*Pescarul*

Cine cere nu piere, dar nici nume bun nu are.

[ — Inșă,

Ceri la văduvă bărbat și ea îi duce dorul.  
De geaba n'a dat nici mama tatii.

*Sultanul*

Să țî-l duc acasă.

*Pescarul*

Nu dau eu izmene pe că'ător.  
Nu-mi spune la palavre de aste.  
La Grădinar castraveți să nu vinzi, că inima  
[lui e acră de ei.  
Tu unde aduni surcele, eu am tăiat nuiele.

*Sultanul*

Mă faci dușman.

*Pescarul*

Ce mai jaf în ciuperei. — Ce?  
O să-mi lei boii, să mă leși cu caru'n drum?  
Știu că n'o să beau bragă cu tine. — Și,  
N'o să cânte cocoșul meu pe gardul tău.

*Sultanul*

Poate să moie din mâna unui dușman.

*Pescarul*

Odată să mor, n'o să mor de două ori.  
Și d'oi muri, n'o să dea cu tunul pentu mine.

*Sultanul*

Nu-ți place să trăești?

*Pescarul*

Nici n'am la ce muri, nici la ce trăi.  
Mângălerea săracului e moartea.

*Sultanul*

Omul, cât de rău să trăiască, tot nu se'ndură să  
 Se hârșește cu necazurile. — Și, [moară.  
 Se învață ca viermele în hrean.

*Pescarul*

La orașul ce se vede călăuză nu trebuie.  
 Mi-am văzut visul cu ochii.  
 Mi-a trecut făina prin traistă.  
 Ce a fost verde s'a uscat, ce-a'nflorit s'a scuturat.  
 De acum 'nainte n'o să mai fac boi bălțați.  
 Tot alba (călușa) în doi bani.  
 Tot două oale-mi fierb: una seacă și-alta goală.

*Sultanul*

Vrei să te dăruiesc cu ceva?

*Pescarul*

Întrebi pe bolnav: — Vrei să-ți dau pernă?  
 Numai bolnavii se întreabă. — Dar,  
 E rău când aștepți de'a mâna altuia. — Că,  
 Bogatul mai tare se plânge ca săracul.  
 Până a geme boii, scărțâie carul.

*Sultanul*

Numai un cerșetor de ar fi, toți cu zahăr l-ar  
 [hrăni.

În sfârșit văzând sultanul că nu-l cunoaște de fel,  
 Scrie un bilet și iarăș dându-l, a zise către el:  
 — Na această hârtiuță, mergi la vizirul cu ea,  
 Și de la dânsul acuma lei toama două mii ia.  
 Săracul pescar atuncea pe sultanul cunoscând,

Căzu, sărută pământul, multe mulțumiri zicând.  
Sultanul însă cu vorbe d'astea era îndestulat,  
Și nici stătu să-l auză, ci îndată a plecat.  
Deci plecă iarăș pescarul, biletu'nmână fiind,  
Făcând în capul său planuri și întru sine vor-

[bind :

„Acum, pe toți banii iarăș nedându-i de voi vedea,  
O să'ncep cu rugăciune să-l înduplec să mi-i dea,  
C'atunci i-am cerut cu zorul și d'aia s'a supărat“.  
Și gândind la d'alde astea a și ajuns la palat,  
Dând vizirului biletul, el tăle iarăș din ei,  
Și-i numără înaintea numai o mie de lei.  
El, văzând că îi oprește jumătate banii iar,  
Incepu ca să se roage să-i mai dea ceva măcar,  
Să-l facă Dumnezeu parte de orice se va ruga,  
Să-i dea sănătate, zile, și altele îndruga.

Vizirul, vorbe d'acestea nevrând nici a auzi,  
L-a dat pe bete afară, ca și în cealaltă zi,  
Zicând: — Pe sărac d'aceea nu-ți vine să-l mi-  
[luiești,

Să-l scoți din noroi afară, ci încă să-l îmbrancești ;  
Ii dai lui banii cu pumnul și nu poți să-l mul-  
[țumești.

Din pepenii tăi te scoate, de îți vine să pleznești.  
Pescarul iarăș săracul văzându-se isgonit,  
Ii venia să se omoare ca un desnădăjduit.  
Merse, spuse iar nevastei, ea iarăș a început  
Să-l certe, să-l ocărăscă cu câte s'a priceput,  
Nerod, nătărău, făcându-l, nătăfleț, guguman, prost,  
Și că vorba bătrânească adevărată a fost. — Adică :  
Cu puțin cine nu se mulțumește,

Nici de mult nu se învrednicește. — Și,  
 Nemulțumitului i se ia darul.  
 Ii zise el: — Nevastă,  
 Nu mă călca pe colțul ișlicului,  
 Cinste la cinste merge și darul împrumut.  
 O mână spală pe alta și amândouă obrazul.  
 Imi zici harb, îți zic ciob.  
 Imi zici urită, îți zic slută.  
 Tu nu știi pe unde se udă găina.  
 Sfatul muierii muierilor folosește.  
 Maimuța tot maimuță, de i-ar fi sfatul aurit.  
 Am eu glagore în cap.  
 Nu mă 'nvăța să-mi înec copiii.  
 Inveți pe dracu să dea cu pușca.  
 Toată ziua gara, mâra.  
 Ești un drac împelițat. — Dar,  
 Asta e boală cu leac, am eu de cojocul tău ac.  
 Deschide ochii că,  
 Cât sunt de înecăjit, să dau cu cuțitul în mine,  
 [sânge nu iese.

### Muierea

Fierbe sângele în tine ca într'o coaje de rac.  
 Bun de gură, rău de lucru.  
 Cu sufletul viteaz și cu trupul leneș.  
 Viermii te mănâncă de viu. Nu-ți vezi casa?  
 Când mălai are, sare n'are; când sare are, mălai  
 [n'are.

Îți chlorăie mațele de foame.  
 N'ai o para chioară și lenea te doboară.  
 Am ajuns de poveste'n țară.



*Bărbatul*

Cine râde, gura își întinde.  
 Gura lumii numai pământul o astupă.  
 Nu o să îndreptez eu lumea cu umărul.  
 De poale ridicate nu râle nimeni, ci de poale  
 [călcate.

*Muierea*

Intreabă pe lenș, să te învețe minte.  
 Ți-ai întins vrejul ca dovleacul și-ai umplut lumea  
 [de castraveți.

*Bărbatul*

Tronc, Marico! (așa o chema).  
 Lovește-mă lele în spate, să-ți dau un bulgăre  
 [de iască.  
 Se lovi ca nuca în perete, ca mireasa la moară  
 [și ca musca în lapte.  
 Uade dai și unde crapă.  
 Na-ți-o fiântă, că ți-am dres-o.  
 Vorbă să fie, dă-mi o lulea de tutun, că bălci se face.  
 Ai vorbit, de te-ai prăpădit.

*Muierea*

Și eu acătare poamă nu sunt, dar nici flece  
 [pasăre nu mănânc.  
 Soarele să-ți fie bun, luna s'o mănânce vârcolacii.  
 Câinele nu fuge de codru, ci de ciomag.

*Bărbatul*

Mi se aprinde călcăiele de doru-ți.  
 De dragă ce mi-ești, te-aș băga de păr în sân.  
 Lac să fie, că broaște's multe.  
 Mumă și tată nu găsesc, dar muieri câte volesc.

Pe muiere în toată viața o porți în spinare și  
[odată s'o lași jos, ea se vaită că a ostenit.

[— Povestea ăluia:

Câte belele, câte bube rele, tot în capul nevastei  
[mele.

Aceasta zicând, îndată undișoara lui își ia,  
Și ca până acuma pleacă la mare cu ea,  
Zicând: — Asta mi-a fost soarta, geaba umblu eu  
[să scap.

Trebai să trăiască omul cum i-o fi scrisa la cap.  
Așa undind totdeauna și vreme multă trecând,  
Ieși iar tiptil sultanul, și 'ncoaci și'ncolo umblând,  
Zări aci pe pescarul și iar veni lângă el.

Stând, colaigele! <sup>1)</sup> îi zise el: — Colai se senda  
gel! <sup>2)</sup>

*Sultanul*

Au nu e lesne?

*Pescarul*

Lesne, pune viță și bea vin. — Sau,  
Ară, măclucă, mănâncă.

*Sultanul*

Vrednic ești!

*Pescarul*

Apa o beau pe picior, ca o pasăre din sbor.  
Gândești că e floare la ureche. — Să  
Cauți acul în carul cu fân. — Adevărat,  
Lesne e a băga în urechile acului, când vezi.

1) Lesne vie.

2) Dacă e lesne, vino și tu.

*Sultanul*

Nu ne potrivim la vorbă.

*Pescarul*

Cei ce se potrivesc, lesne se împrietenesc.

*Sultanul*

Mi se pare că te cunosc.

*Pescarul*

Mi se pare, poate, o fi și vom vedea, sunt toate  
[sor cu minciuna.

*Sultanul*

De nu te cunoșteam, nu veniam la tine.

*Pescarul*

Adevărat,

Fiecare, unde cunoaște, acolo trage. — Adică :  
Omul trage la om și dobitocul la dobitoc.

*Sultanul*

Îți sunt prieten.

*Pescarul*

Prietenul omului este punga cu bani și sacul  
[cu mălai.—Povestea ăluia :  
Cu rudele să bei și să mănânci, dar averă să  
[a'aibi.

*Sultanul*

Poate că ai gândit că o să-ți cer vreun pește ?

*Pescarul*

Și pisicii îi place peștele, dar când trece puntea,  
[inchide ochii.

*Sultanul*

Să n'ai grije, nu-mi place.

*Pescarul*

Pisica unde n'ajunge, zice că pute.

*Sultanul*

Cum văz, ești sărac!

*Pescarul*

Bani au și Țigani. — Dar și  
Vasului gol toți îi dau cu piciorul. — Și,  
Nu e mai grea boală, decât punga goală.

*Sultanul*

Eu îți sunt voitor de bine. — Și  
Imi vorbești una dela răsărit și alta dela apus.

*Pescarul*

Cunosc de care poamă mă îngraș eu.

Deci, văzând iarăș sultanul că necunoscut a fost  
Și îl vorbea după halne, cum și era îmbrăcat prost,  
I se făcu iarăș milă, văzând că e tot golan,  
Fără a ști că vizirul nu i-a dat măcar un ban;  
Gândia în sine că poate o fi fost cumva dator,  
Or a întâmpinat alte, ca un sărac muncitor.  
Socotind acestea, scoase o hârtie din sinet,  
Și scriind într'însa, zise: — Na, îți mai dau un  
bilet,

Aici scriu către vizirul ca să-ți dea trei mii de lei,  
Aleargă acum îndată și numai decât să-i iei;  
Dar să nu te văz ș'alt' dată trențaros ca până'acum.  
Îngrijește de te 'mbracă, că nu-ți mai dau nici  
[de cum.

El, văzând că e sultanul, căzu iarăș la pământ,  
Și i-a fost frică să zică de vizirul vr'un cuvânt.  
Ci ducându-se la dânsul să tacă a hotărît,  
Să nu-l zică nici o vorbă, de-l va da ori și cât.  
Intră, îi dete biletul, stătu căutând zmerit,

Vizirul își știa treaba, că după ce l-a citit,  
 îi opri ea și înainte iar jumătate din ei,  
 Și-i dăte, adică numai o mie cinci sute lei.  
 Pescarul cu bucurie banii în căciulă trăgând,  
 Incepu să-i mulțumiască, vorbe multe îndrugând.  
 Dar când se gătia să iasă, vizirul l-a'ntors din drum,  
 Zicând :—Vezi, așa te'nvață, iar nu ca până acum;  
 O para chiar să-ți dea omul de pomână, ești dator  
 S'o ei cu bucurie și să îi mulțumitor;

Cât scria 'ntâi să-ți dau ție? El :—Una mie de lei.  
 Vizirul :—Cât al doilea? El iar :—Două mii de lei.  
 — Așa! Vizirul îi zise, ș'acum trei mii, șase fac,  
 Un capital cumsecade pentr'un om cât de sărac;  
 Na-ți-i pe toți pân' la unul și du-te cu Dumnezeu,  
 Și nu îi prost, ține minte învățul ce ți-am dat eu.  
 Luând el banii grămadă și cu mulțumiri plecând,  
 I se părea că visează, către casa lui mergând.  
 Tot îi pipăia cu mâna, cu ne'ncredere se uita.  
 Se temea că îi va pierde, dacă se va deșepta.  
 Ajurgând ca'nă s'bor acasă și ca din simțiri eșit,  
 —Ce fac eu, nevastă, zise, dorm or sunt învălmășit?  
 —Vai de mine! ea îi zise, doar nu vei fi 'nebanit?  
 Vino-ți în simțiri, ce ai? Ce nevoi iar te-au găsit?  
 —Uită-te la mine bine, către ea vesel a z'is,  
 Am scăpat de sărăcie, de nu va fi cumva vis:  
 Că de multe ori în somnu-mi cu bani în mâni  
 [m'am visat,

Și când mă sculam la ziuă rămâneam iar întristat;  
 De aceea tocmăi mâine o să mă văz ce fel sunt.  
 Zicând aceasta îndată turnă banii pe pământ.  
 Nevastă, cu bucurie, repezindu-se îi ia,

Se'mbată de păreri bune, mai ca și dânsul și ea.  
Nu-i prinde somn, toată noaptea tot ședea și-i

[număra,

Și cu grje să nu vie vre-un dușman a îi fura.  
A doua zi dimineața, apucând din căpătâi,  
Merge la telul îndată, se'mbracă pe sine 'ntai;  
Cumpără nevestli rochie și smochine la copil,  
Zicându-i: — Dar lor haine? El îi zise: — Tu

[nu știi,

Copilul numai ce mănâncă e halal, ce îmbracă  
Lasă-mă în boii miei.

[e haram,

Așteaptă să vedem alb în căpistere.

Copilului dă-i cu palma la cur, să-i vie miște  
Muma unde lovește carnea crește.

[la cap.

Decât să plâng eu, mai bine să plângă ei.

Cui i-e milă nuiava să nu-și frângă, mai pe urmă

[copilul o să-și plângă. — Atâta îți zic,

Cum îți cânt, așa trebuie să joci.

Ajunge un ciomag la un car de oale. — Dar,  
Surdului de geaba îi cânti de jale.

Orbului de geaba îi spui că s'a făcut ziuă.

După ce pescarul nostru se'mbracă curat de rând,  
Iși mai ia ș'o chesea bună, și-un clubuc mare,

[zicând:

Decât toată vara cioară, mai bine într'o zi șoim.

Boerul e tot boer, măcar d'ar fi 'ncins cu tei.

Apa curge, pietrele rămân.

Când vrea Dumnezeu cu omul, vine și dracul

[cu colaci“.

Zicând d'alde astea, plecă către mare,

Cu clubucu 'n mână ca în preumblare,

Unde cu sultanul se tot întâlnește,  
 Ca 'mbrăcat să-l vădă cum îl poruncise,  
 Și cum să-i vorbescă când el făcea planul,  
 Tot într'acea vreme iacă și sultanul.  
 El cade înaintea-i, se face jos broască,  
 Sultanul nu poate acum să-l cunoască.  
 Se uită la dânsul... — Ce vrei? îl întreabă.

— Eu sunt, eu, pescarul, răspunde în grabă.  
 „Lupul pe unde a mâncat măgarul, tot dă ocol  
 [câte odată. — Eu sunt acela,  
 Dă-mi Doamne ce n'am gândit, să mă mir ce  
 [m'a găsit!

Caprei îi pică coada de râie și ea tot sus o ține“.  
 Ii zise sultanul: — Vezi așa se cade,  
 Ai văzut acuma ce bine îți șade?  
 Aș vrea să știu numai dacă tu de mine  
 Ai vre-o mulțumire că ți-am făcut bine?

#### *Pescarul*

„Găina bea apă și se uită la Dumnezeu.  
 Sunt gata în foc și în apă să mă arunc.  
 Nu sunt vrednic să mulțumesc.  
 A vrut norocul cu mine“.

#### *Sultanul*

Lasă aste vorbe, s'a isprăvit gluma.  
 Cer și eu o slujbă la tine acuma.  
 Tu știi, mi se pare, ostrovul cutare.  
 Care un puț are adânc foarte tare.  
 Să te duci îndată acuma la dânsul,  
 Să te pui la gara-i și să strigi întrînsul;  
 — Care e norocul sultanul ce-l are?  
 Și ieșind la vorba-ți, să faci 'ntrebare.

Tu să zici: — Noroace, m'a trimis sultanu',  
 Să-ți fac o întrebare de ce-î ești dușmanul?  
 Ce te-ai pus în pizmă și-i tot dai avere?  
 Se roagă prin mine și milă îți cere,  
 Să-ți contenești ura d'a 'i da bogăție,  
 Că loc nu mai are unde să o ție.  
 Pescarul îndată în luntre se puse  
 Și drept la ostrovul acela se duse.  
 Găsind pe loc puțul și strigând întrînsul,  
 leși o fantomă îndată la dânsul,  
 Cu sceptru în mână ca o 'mpărăteasă,  
 In chipu-i frumsețe din cea mai aleasă;  
 Hainele-i, porfira-i, cu totul galante  
 Și împodobite numai cu berlante,  
 De părea că este o rază soarească,  
 Astfel nu putea om la ea să privească.  
 Această fantomă, zic, sau nălucire,  
 Făcu întrebare c'o dulce zâmbire,  
 Zicând: Ce vrea? Pentru ce o chiamă?  
 Pescarul, sărmanul, tremurând de spaimă,  
 Ii zise: — Noroace, m'a trimes sultanul,  
 Se roagă prin mine să nu-i fi dușmanul,  
 Ce-î tot dai avere? Că el sărac nu e,  
 Nici loc nu mai are unde să o pule.  
 Fantoma îi zise: — Du-te de îi spune,  
 Că el dator este a mi se supune,  
 Și să nu se'ncerce a-mi da supărare  
 Cu așa cuvinte de îngrețoșare,  
 Că mă pui în pizmă încă și mai tare  
 Și îi mai dau încă de trei ori cât are.  
 Auzind pescarul astfel de cuvinte,  
 Speriat peste fire și ieșit din minte,



Se 'ntoarce, se pune în luntre și pleacă,  
Vre-o întrebare fără să-i mai facă.  
Când plutia pe mare îi veni 'n gândire :  
— Nu întrebaî, zise, d'a mea norocire !  
Și cât mai în grabă înapoi se 'ntoarce,  
Merge la puț, strigă : — Noroace ! Noroace !  
Care e norocul lui Udrea pescarul,  
Care pe sultanul făcu să-i dea darul ?  
Și îndată-i iese-un negru ca arapul.  
C'o tambură 'n mână și săriîd ca țapul.  
El, cum îl zărește, groaza îl apucă,  
Se întoarce 'n fugă, grăbind să se ducă.  
Iar norocul negru, zornăîd tambura,  
Incepu de-odată la dânsul cu gura,  
Stigându-i : — Fagi ! Du-te ! Să nu-ți văz obrazul,  
Că nu-mi stinge nici acuma necazul !  
Ți-a slujit sărace țle mititelul,  
Că mi se rupsesse la tambură telul,  
Și-mi pierduî cu dansa atuncea eu ceăzul,  
De-i îndreptai tonul și-i ascultai glasul ;  
Dar de n'aveam treabă cum nu am eu arii,  
Tu dela vizirul nu mai pupai banii.  
Dar îți coc eu turta, nu te las în pace,  
Am de furcă încă cu tine, sărace !  
Și fogîd pescarul, pe mare cu vasul,  
I se părea încă că-i aude glasul,  
— Săracul de mine ! zicându-și în șoapte,  
Mult îmi este frică că-l visez la noapte !  
Când gândia aceasta, de spaimă, sārmanul,  
Și era aproape s'ajungă limanul,  
Iese tot odată o furtună mare

Și-l împinge luntrea înapoi pe mare.  
 Valuri mari cât munții se ard cu spume,  
 Se turbură cerul, nu mai vede lume.  
 Luntrea lui ca paiul săltând peste valuri,  
 Când se trăgea 'n mare, când se da de maluri;  
 Se legăna omul în biata lui luntriță,  
 Cum legeni copilul într'o copăiță;  
 Sta când aci valul în ea să se toarne,  
 Când pe dincoaci altul în mare s'o răstoarne.  
 El, văzând că este în primejdie mare  
 Și de mântuire nădejde nu are,  
 Incepu cu jale pieirea să-și plângă,  
 Să se tânguiască, manile să-și frângă;  
 Și când el de groază plângea spuind multe,  
 Vine un val mare tocmai cât un munte,  
 Ii repede luntrea, o sparge de-o stâncă  
 Și el se afundă în mare adâncă,  
 Inghite la apă, 'ncepe să se umfle  
 Incât nu mai poate de loc să răsufle  
 Și, când el cu luntrea în apa cea rece  
 Se afla în chinuri ca să se înnece,  
 Se deșteaptă 'ndată din acele vise,  
 Și gândind la ele întru sine-și zise:  
 „Dracu-și bate joc de om la bătrânețe!“

---

## Despre sănătate și boală

---

E mai bună sănătatea  
 Decât toată bogătatea. — Că,  
 Când ești sănătos, bărbat,

Ești destul de bogat. — Dar și  
 Când nu-ți sună în buzunare,  
 Pătîmești de gălbîinare (galbeni n'are)  
 Și de friguri grele 'n pungă  
 Cu scuturătură lungă. — Căci,  
 Nu-i alta mai grea boală  
 Decît este punga goală. — Atunci,  
 Este bolnav foarte greu  
 Și ar mânca tot mereu. — Că,  
 Cu toată a lui gemătură  
 Duce lingura la gură. — Deaceea,  
 Bolnavul credință n'are,  
 Când geme cerînd mîncare. — Dar însă,  
 Nu 'ntreba pe om la boale :  
 — Voești să-ți dau pernă moale ? — Sau,  
 Numai bolnavul se 'ntreabă :  
 (Vrei să-ți dau cutare treabă ? — Cum a 'ntrebat  
     [țiganul pe fiul său :  
 — Ce-ai mânca, tată ? Spune !  
 — Of, cum aș mânca căpșune !  
 — Lungeste-î, Doamne, zilele  
 Pîn'o crește căpșunele ! — Asta se potrivește cu,  
 Triește murgule pîn'la Paști,  
 Ca să-ți dau iarbă să paști. — Căci,  
 Toate la vremea lor date  
 Sunt ca și o sănătate. — Și,  
 Lucrul la timp dăruit  
 Prețuește îndoit. — Că,  
 Geaba binele cu sacul  
 După ce moare săracul. — Precum zice el :  
 După ce 'nchiz ferestrele

Joacă-mi măcar măiestrele. — Că,  
 Ce foloseşte orbului obrazul frumos? — Ci,  
 Când mi-e foame să-mi dai pâine.  
 Iar nu-mi zice: „vino mâine“.  
 Şi când mi-e sete să-mi dai apă,  
 Iar nu după ce fierea-mi crapă. — Unii însă zic  
 Bolnavul zice o mie,  
 Doctorul face ce ştie. — Iar babele,  
 Nici nu-l scoală după boală,  
 Nici nu-l lasă ca să moară. — Ele mai zic că,  
 Boale să dea Dumnezeu, că leacuri sunt des-  
 [tulă. — Inşă,  
 Leacul fie ori nu fie,  
 Colacul babei să fie. — Şi pe urmă.  
 A murit, că i s'a isprăvit zilele. — Că,  
 Cămaşa veche umbli să o cârpeşti şi mai rău o  
 [spargi. — De aceea la orice,  
 Intreabă pe pătimaş,  
 Nu întreba pe drumaş. — Inşă,  
 La or şi ce bolnav greu  
 Doctorul e Dumnezeu. — Dar oricum,  
 Niminea n'o să trăiască  
 Lumea să o stăpâniască. — Şi,  
 Nimenea n'a dat zapis cu Dumnezeu, cât o să  
 [trăiască. — Că,  
 Lumea e înşelătoare,  
 Moartea hoată, răpitoare. — Şi,  
 In deşert sunt toate  
 Dacă este moarte. — Că,  
 Astăzi câţi mâncăm şi bem  
 Şi mâine nu mai suntem. — Şi,

Vremea toate le mistuește. — Că,  
 Mulți copaci pe dinafară se văd frumoși  
 Și pe dinăuntru sunt putrezi, scorboroși. — Și apoi,  
 E mult dela mână până'la gură, dar de astăzi până  
 [măine? — Rar găsești  
 Om tare de sfânt. — Ci cum zice vorba :  
 Are două suflete, ca pisica. — Sau să poți zice :  
 Moșul tralul și-a nimerit  
 Și ca vulturul a 'ntinerit. — Și  
 S'a lungit firu-i de ață  
 Pentru puțină viață. — Și,  
 Avu zile grămădite  
 Cât carul cu patru vite. — Și,  
 Era să-i cânte popa,  
 Dar a sărit groapa. — Și,  
 Târâși, grăpiși, bietul moș.  
 Sări afară din coș (cos slug). Sau.  
 Cam târâși, cam grăpiși  
 Ajunse la suiș. — Și,  
 Picioarele își împiedica,  
 Dar sărind rupse piedica. — Și,  
 A fost până la calea 'ntoarsă. — Că,  
 l-a avut Dumnezeu de știre  
 Și l-a păzit de pleire. — Dar mai mulți sunt cari,  
 A umblat, tot a umblat,  
 Până când pe brânci a dat. — Și.  
 Când a dat fuga, atunci s'a isprăvit pământ-  
 [tul. — Și,  
 N'a zăcut de geaba, de și nu muri'n grabă. — Că,  
 Nu i-a fost boala sănătoasă. — Cum a zis un băiat :  
 Nu-i este prea bine vacii,

(I-a trecut baba cu colacii),  
 Că vine tata, îmi pare,  
 Cu pielea ei în spinare. — Și,  
 S'a îngroșat gluma  
 C'o să-i plângă urma. -- Că,  
 I-a cântat popa aghiosul. — In sfârșit,  
 Nimic nu e ca sănătatea. — Că,  
 Boala intră ca prin roata carului,  
 Și iese ca prin urechea acului. — Și atunci,  
 Ce folosește bolnavului patul de aur? — Dar este  
 Parigorie de om bolnav. — Zicând că,  
 Omul și din necătare  
 Moare și când zile are.

---

### Povestea vorbeii

---

Frigura tremurătoarea,  
 Lingoarea aprinzătoarea,  
 Și Ciurma cea rea, cu ele,  
 Fiind surori câte trele,  
 Plecară toate nălucă  
 Prin orașe să se ducă  
 Și pe drum între vorbire,  
 Neputând sta la 'nvoire,  
 Ajunseră la gâlceavă  
 Și la sfădire grozavă.  
 Cerând drept fiește-care  
 Spre a se numi mai mare  
 Și după multe cuvinte:  
 —Stați, zise cea mai cuminte:  
 Rău ne putem înțelege

A'ți de nu ne vor alege.  
Aideți să cumpărăm din cale  
Și să mergem coala 'n vale  
L'acel cioban ce se vede  
Păscând turma în livele;  
Dar însă nu toată ceata  
Să ne arătăm d'odată,  
Ci pe rând fiește-care  
Stând să'i cerem de mâncare,  
Să vedem de cine-l pasă  
Și cui dă mai bună masă,  
S'o ospătez cum cere  
Cu mâncări după plăcere,  
Și de care prin uimare  
Va avea frică mai mare,  
Ea mare să se numiască  
Și gâlceava să lipsească.

Deci, după ce sfătuiră  
Și în astfel se 'nvoiră,  
Merse Frigura îndată  
In cerșetoare schimbată.  
(Trăgându-se celelalte  
Sub niște mături înalte,  
De departe stând să vază  
In ce chip se ospătează).  
Și pe loc dacă se duse  
La ciobanul ce'l văzuse,  
Fără să se milogiască,  
Ceru să o găzduiască  
Numindu-se călătoare

Și pe aci trecătoare.  
 Ciobanul, ca pe o babă,  
 O și primi în grabă  
 Și cu plăcute cuvinte  
 Ii aduse înainte  
 O glugă, în loc de masă,  
 Și mămăliga rămasă.  
 Puindu-i și brânzișoară,  
 Zise: — Poftim, mămușoară,  
 De vei vrea, îți voi aduce  
 Și pușintel lapte dulce.

Frigura de masa dată  
 Ii răspunse supărată:  
 — Geaba puseși aci brânza,  
 Că nu mi-o suferă rânza,  
 Și lasă nu-mi mai aduce  
 Nici lapte acru, nici dulce,  
 Care pe om nu-l hrănește,  
 Ci mai vartos îl slăbește.  
 Un miel nu e lucru mare  
 Să tai, să-mi faci de mâncare.

Ciobanul îi zise: — Lale,  
 Eu sunt stăpan p'ale mele,  
 Și alt când îmi poroncește  
 Necinstit se isgonește...  
 — Și ce ești tu? Ia îmi spune,  
 De-mi ceri mie mâncări bune?  
 — Eu sunt frigura, răspunse,  
 Și îmi plac mâncări tot unse.



Nu fac haz nici de cum prostul,  
Il lasă-î mînançe prostul.  
Zise ciobanul: — Ei, dragă!  
Și cine 'n seamă te bagă?  
Fii tu or slabă, or grasă,  
Mie nici de cum nu-mi pasă:  
Ci ia cară-te cu bine,  
Pîn' nu'ncere cața pe tine!

Frigura 'nsălbătăcită  
Sare pe el necăjită  
Și îndată se pornește  
Să-l scuture vrăjmășeș'e.  
El iar, fără a se teme,  
De loc nu mai pierde vreme,  
S'aruncă gol să o 'nnece  
Supt un jghiab cu apă rece.  
Șezând mulat pîn'la gușe,  
Bînd și câteva căușe,  
Frigura își pierdu rostul  
Și 'ndată, lăsând pe prostul,  
Incepu 'n fugă să saie,  
Ca un scăpat din bătae,  
Prin crâng, prin câmpie lungă.  
Silind mai curând s'ajungă,  
Nu vedea nici mărăciune  
Uitându-se după sine.  
Frica intrase într'insa  
Că s'o lua după dînsa,  
Și-o gonește s'o apuce,  
In apă s'o mai arunce.

Ajurgând la celelalte,  
 Supt măgurile înalte,  
 Ele pe loc o întreabă:  
 — Soro, cum te ospătași?  
 Ea tot sufiând ostenită  
 Le răspunde necăjită:  
 — De unde știe ciobanul,  
 Mojicul și bădăranul  
 Ce fel să te prîmfască,  
 Și ce fel să te cinstiască?  
 Lingoarea începu să zică:  
 — Cunoaște-te dar de mică.  
 Ia să mă duc eu la dânsul  
 Și să vezi ce scoț dintr'însul!

Zicând astfel, merse 'ndată  
 Intr'o bătrână schimbată  
 Și ceru s'o găzduiască  
 În coliba-i ciobănească.  
 El o primi în grabă  
 Și pe dansa, ca p'o babă,  
 Și același masă-i puse,  
 Aceleași mîncări îi duse.  
 Dar Lingoarea și ea iară  
 Începu alte să ceară  
 Și mai vartos să-i înfigă.  
 Un ieduleț și să-i frîgă.  
 Ciobanul îi zise: — Bine,  
 Dar ce rudă ești cu mine,  
 Ori ce coconiță mare,  
 De-mi ceri astfel de mîncare?

— Eu sunt Lingoarea, îi zise,  
Care vântul mă trims)

Să dau boale grele foarte,  
Și să chinuesc de moarte.

— Și ce? urmă el să zică,  
Vrei să te am eu de frică,  
Ca să-ți dau orice-mi vei cere  
Și masă după plăcere?  
Ia cară-te mai în grabă.  
Dacă vrei să fii de treabă.

C'apoi mă vei înțelege  
Cu vre-o câteva ciomege  
Lingoarea, iar supărată,  
S'aruncă asupra-i îndată,  
Și 'ncepând să-l biciuiască  
Aci moartea să-l găsiască,  
In dureri, junghiuri băgându-l,  
Să răsufle nelăsându-l.

El iarăș știindu-și leacul,  
Aproape fiind și lacul,  
Intră sub jghiabul cel rece  
Și începu să se frece.

Făcând aceasta ciobanul  
Iși înspăimântă dușmanul,  
Că, ne mai putând Lingoarea  
Să-i sufere răcitoarea,  
Iși apucă 'ndată drumul  
Și pieri 'n grab ca fumul.

Ajungând la celelalte  
Sub măgurile înalte

Indată o întrebare :

— Pe ea cum o ospătară?  
 Lingoarea le zise: — Grăbă,  
 N-am găsit omul de treabă,  
 Cine suntem să 'nțeleagă,  
 Și umblăm să ne aleagă!  
 Cunoaște el dobitoacul,  
 Cui de ce îi e cojocul?  
 Ia aideți voi mai 'nainte  
 La oameni zdraveni, cu minte,  
 Prin cetăți și prin orașe  
 Să vedeți case, sălășe,  
 Să vedeți așternut moale,  
 Iar nu fân și buruleni goale;  
 Să vedeți acolo mese  
 Și mâncări bune, alese.  
 Iar nu post, pâine cu apă,  
 Și 'n loc de bucate, ceapă.  
 — Ba! ba! Santeți mititele,  
 Zise cioma către ele,  
 Și de voi puțin îi pasă  
 Să vă cinstiască cu masă,  
 Dar ia să vedeți acuma,  
 Cum tremură el de Cioma.

Zicând aceasta îndată,  
 Către cioban se arată,  
 Ca o babă furioasă  
 Țind în mână o coasă,  
 De se 'ngrozia om de dansa  
 Când scotea vorba dintr'însa.

Care văzând-o ciobanul  
Se cutremură sârmanul,  
Și o 'ntrebă zicând: — Mamă,  
Unde mergi și cum te cheamă?  
— Ciumă-mi zic, zise, anume,  
Și-am plecat să côsesc lume,  
Numai dragul meu fă bine  
Până odihnesc la tine  
De-mi pune puțină masă  
Și-mi fă o friptură grasă,  
Că am foarte mare grabă  
Să merg să-mi caut de treabă.

Ciobanul pe loc se duse  
Și așternut îi aduse,  
Zicând: — Șezi puțințel, mamă,  
Să-ți frig, să-ți fac și o zeamă.  
Apoi îndată aleargă  
De frică tremurând vargă,  
Făcu slugilor strigare  
Fă și friptura 'n frigare.  
Deci, pe când se frigea mielul  
Și fierbea în oală felul,  
Stând el cu neîndrăzneală  
Îi zise ei cu sială:

— Mamă, te rog, de se poate,  
Până vor fi gata toate,  
Ia deschide acea carte  
Să vezi sunt eu în vr'o parte  
Seris anume Ion Bucur,  
Ca să plâng or să mă bucur?  
Îndată cum el îi zise,

Ea catalogu-și deschise  
 Și 'ncepu pe toți din lume.  
 Să-i spuie de rând anume,  
 Și sfârșind zise: — Nepoate,  
 Astea sunt numele toate;  
 Și prăcum auziși bine  
 Tu nu ești trecut la mine.

El, vrând spre încredințare  
 Să vază de nu îl sare,  
 Ii zise iarăș: — Mamă,  
 Eu nu prea am băgat seamă;  
 Ia mai citește odată  
 Să-mi stea inima 'mpăcată.  
 Vrând ea să-i facă pe voie,  
 Ii citi iar foae, foae,  
 Și isprăvind zise: — Iată,  
 Nu ești scris, ți-am spus odată!

Auzind el, ia frigarea  
 Și-i arde cu ea spinarea,  
 Zicând: — Scoal'boală urită,  
 Ca să nu-ți trag și vr'o bătă  
 Dacă nu sunt scris la tine,  
 De ce ai venit la mine?  
 Du-te, cere de mâncare,  
 Unde de frică te are!  
 Atunci ea, înspăimantată,  
 Plecă și fugi îndată.  
 De rușine ce îi fuse  
 Pe alte drumuri se duse,

Lăsând d'atunci pe acele  
Ca să umble singurele.

Prin urmare dar,  
Omul boala singur și-o caută. — Și-apoi,  
O boală când vine la om, strigă către celelalte:  
„Săriți, că l-am prins“. — Inșă,  
A dat Dumnezeu și boale, dar a lăsat și leacuri.

### Despre timp și vârstă

Frumusețea vestejește,  
Dar înțelepciunea crește. — Că,  
Când n'aveam în gură dinți,  
N'aveam atunci în cap minți. — Că,  
Nu se poate omul să fie cu două, și tânără și  
[cuminte. — Dar inșă,  
Este tânăr între tineri și bătrân între bătrâni. — Și,  
Cine n'are bătrân, să-și cumpere.

### Povestea vorbel

Unul, auzind aceasta prin povești a se vorbi,  
O gândia în toți de obște fără a mai osebi,  
Pentru că nu auzise p'ăst proverb z'is de Români:  
Că sunt tineri între tineri și bătrâni între bătrâni.  
Intr'acestea se însoară și cu întâmplare ia  
O copilă prea de treabă și-orfană ca el și ea;  
Dar moralul și virtutea, ce asupra-i se vedea,  
S'arăta că se și'ise numai creștere să-i dea:  
Că blândețea în cuvinte și unirea 'ntre bărbat,

Era pildă 'n alte case și amorul neschimbat.  
 Totdeauna ea pe dânsul într'acest chip îl trata,  
 Chiar ca 'n ziua de nuntă, când cu drag se mărita.  
 El în toat'a ei purtare, mulțumirea ce-o simția  
 Pe răposata ei mumă 'n inima sa o sfinția,  
 Zicând: — Ah! Cum n'avui parte soacra mea să  
 [fi trăit,  
 Să mă 'nchin ei ca la sfântă și 'n suflet s'o fi iubit!  
 Care într'a ei viață acest inger mi-a născut,  
 Și o astfel de consoartă pentru mine a crescut:  
 Dar or și cum chiar tot omul de familie stăpân  
 Este bine ca să aibă în casa sa un bătrân.—Așa  
 [dar,

    Mulțumit tânăru 'n sine  
 Că trăia tihnit și bine,  
 Doria s'aibă soacră numai,  
 S'o iuriască ca pe muma-i;  
 Însă din reaua lui soartă  
 S'a 'ntâmplat să fie moartă,  
 Dar când vrea omul să facă,  
 Lesne inima-și împacă,  
 Și'n dragostea soției sale  
 Pune îndată la cale,  
 Și mergând dete arvuna  
 Să i facă de ipsos una;  
 Care după ce fu gata,  
 El cu fața bucurată  
 Ia și'n dulap o șșază,  
 Unde mai des să o vază.

Deci într'o zi cu întâmplare



D'a casei cutremurare  
 Cade soacra, îl lovește  
 Și capul îi ametește.  
 El atunci de usturime  
 Zise soacrei cu asprime:  
 — Tu n'ai suflet să-mi spargi capul;  
 Nu te-a mulțumit dulapul?  
 Dar vai! de erai și vie,  
 Ce-mi făceai, Dumnezeu știe!

In adevăr,  
 Este bătrân să te 'ntinzi  
 Cu patra mâni să-l coprinzi,  
 E și de care să fugi,  
 Opt cu-a brânzei să te duci.

Cum a zis unul:  
 Soacră, soacră,  
 Poamă acră,  
 De te-ai coace  
 Cât te-ai coace,  
 Poamă dulce  
 Nu te-ai face: — Că,  
 Umblând să mă prinzi în danț  
 Dând un ban intrai în lanț (horă).  
 Și de voie dau cinci, șase,  
 Ca să scap și să mă lase.

Babele înă zic:  
 Am ajuns să ne ia copiii în picioare.  
 Zicând:

N'are dinți să roază pâine și-i cere  
 [inima mere acre. — Și

Nu se lasă nici o babă

Căci e bătrână și slabă,  
 — Ci pentru că îi zic: mamă,  
 Și n'o mai bagă în seamă.—Și că,  
 Pruncul și bătrânu 'n toate  
 Fără doică nu se poate.— Și,  
 Când ai pisică bătrână,  
 Șoarecii 'n casă-ți fac stână.— Că,  
 Parcă are orbul găinilor.—Dar,  
 De-ar avea și baba ca oamenii barbă,  
 Atunci i-ar zice: — „Ce mai moș de treabă!“  
 Însă,  
 Știu d'aci 'nainte bine.  
 Că n'o să mai fac doi din mine! — Sau,  
 D'acu 'ncolo, bine vezi,  
 Că n'o să fac eu boi verzi! — Și  
 Lasă să latre în spatele mele,  
 Ca cățelele seara la stele.— Că,  
 Ursul de lătratul câinilor nu se sperie,  
 El nu știe că,  
 Cășul umblă și lovește,  
 Iar vremea se odihnește.— Și,  
 Trebuie să vie și ei  
 Ca mâine la anii mei.

---

### Povestea cântecului

---

Un timp c'anele se duce  
 Câte le-a adus cu el,  
 Și-alt timp altele aduce,  
 Osebite și 'n altfel.

Unul vine și desface  
Câte celalt a făcut,  
Și-altul vine, iar preface  
Din plăcut în neplăcut.

Totdeauna fiecare  
E c'unelte încărcat  
Și se află în lucrare  
Zi și noapte ne'ncetat.

Noi dormim și el veghiază,  
Și lucrează când ședem,  
Din zi 'n zi ne 'nfățișează  
Câte-un ce nou să vedem.

Vezi p'un tânăr în putere  
Cu cuvânt viu și cu ton,  
Azi bătrân fără vedere  
Rezemat p'al său baston.

Vezi pe unul ce în lume  
Era'n sărăcie stins,  
Astăzi între alți cu nume  
Cu moși și cu coprins.

Vezi pe unul ce'n mărire  
Era groaza celor mici,  
Azi căzut din fericire,  
Ocolit și de amici.

Deci dar toate sunt deșarte,  
Ale lumii c'un cuvânt.

Câte timpul le împarte  
Unui și-altui pe pământ.

Lumea este ca o roată,  
Ce se 'ntoarce tot de rost,  
Fără cineva să poată  
Să rămâle'n ce a fost.

Frumusețea cea mai sfântă  
Nu stă'n punctul fericit.  
Azi frumoasa ce se'ncântă  
Măine vezi că s'a zbârcit.

Multe lucruri trecătoare,  
Griji, neazuri de nimic,  
Sunt la om vătămătoare,  
Frumusețea care-i s'ric.

Astfel tu dar, prin urmare,  
Câte-ți zic de nu le crezi,  
Și frumusețea-ți în ce stare  
Va ajunge o să vezi.

### Despre timp și vârstă iarăș

De ani e mare și minte n'are.—De carte  
A învățat carte pânăla glezne.—Și e  
Trecut prin ciur și prin dârmon.—Povestea ăluia,  
Moș Ion știe, el să vie să vă spuie.—Că,  
A fost odată la moară și de două ori la rășniță.—

[Și,

A învățat, alții ce au uitat. — De aceea,  
 Din țigvă amară în zadar iei sămânța. — Că,  
 Nu cine trăește mult știe multe, ci cine umblă  
 [mult învață multe. — Iar nu,  
 A lipsit d'acasă doi ani și s'a întors cu doi bani.  
 [Că,  
 Ferul, care nu se 'ntrebuințează, ruginește — prin  
 [urmare și râul rămâne,  
 Om bătrân și cu minte de copil. — Adică:  
 Vrăbia e totdeauna pui. — Că,  
 Copilul ce vede, cu o hii cere. — El este,  
 Vino tată să-ți arăt pe mama. — Și  
 Mintea lui nu plăește o ceapă degerată. — Că,  
 Pomul dacă îmbătrânește,  
 Pune-i pae și-l pârlește. — Și,  
 Calul bătrân, un maestru  
 Nu-l poate 'nvăța în buestru. — Și.  
 Armăsarul când îmbătrânește,  
 La râșniță ajurge de râșnește. — Că.  
 Și măgarul e bătrân, dar îl incalecă copiii. — Încă,  
 Lupul când îmbătrânește, toate javrele îl latră. — Că  
 Valea e tot aia, dar nu e poteca aia. — Și,  
 Dacă la pa' ruzeci n'am putut, la optzeci ce-o să pot?  
 D'aci înainte sașa și lopata. — Și,  
 Viață cârpită cu ață. — Că,  
 Vorbește cu dușii de pe lume. — Totdauna,  
 Seade, dormitează,  
 Și deștept visează — Când îl întrebii îți răspunde;  
 Curând și de grabă; a treia zi după înfierbințelă. —  
 [Căci e,  
 Cu un picior în groapă și cu altul afară. — Și,

N'a apucat să-i iasă sufletul și-i dă cu Dumnezeu  
 [să-l ierte.—Își chiamă singur moartea.  
 Treci zi, treci noapte, apropie-te moarte. — Dar,  
 Omul cât să 'mbătrâniască, tot cere să mai trăiască.

### Povestea vorbeii

Un sărac, bătrân cu totul, cocoșat, încovoiat,  
 Abia umblând pe picioare de moarte fiind uitat,  
 Plecă odată 'n pădure, să-și adune uscăturii,  
 Vârfuri de lemne tăiete și de vânt dărâmături,  
 După ce cu osteneală alerga, și aduna  
 Și după ce în spinare cu dansule se 'ncrosna,  
 Când a vrut să se ridice, se plecă, se opinti,  
 Dar părându-i-se grele pe spate jos se trânti.  
 Se mai opinti odată, și'ncă de câteva ori,  
 Și de geaba, n'avea cine să-l scoale de subsieri.  
 El atuncea cu oftare începu a se ruga,  
 Zicându-i: — Moarte, moarte vino !... Cum și altele

[ 'ndruga.

Moartea, nefiind departe, numele-și cum auzi,  
 Ca 'ntr'o clipă 'n acea oră la dansul se repezi.  
 Și îl întrebă să-i spuie, pentru ce o a chemat?  
 Iar el, văzând-o grozavă, îi răspunse cu oftat,  
 Zicându-i: — Mă iartă, mamă! Și de-i vrea să te

[ supui,

Fă bine și mă ardică, mână d'ajutor să-mi pui,  
 Că cum vezi neam de om nu e aici într'acest ocol,  
 Ca să vie să-mi ajute cu lemnele să mă școl!  
 Asta e asta,

Stau să-i pice potcoavele și tot cere să mai tră-  
[iască. Dar însă,

Moartea nu vine la om atunci când o chiamă,  
Ci aleargă la dânsul de ea când nu-i e teamă,—  
[De aceea,

Cine sapă groapa altuia, intră el întâi într'insa.—  
[Că,

Mai multe sunt piei de miel, decât de oi bătrâne,  
[—E știut că,

Tot omul are și moarte și viață. — Cum zice un  
[proverb:

N'am omorit eu pe tata și pe mama, ci au murit  
[că n'au avut zile. — Și

Tot omul trăește pentru sine.—Cu toate acestea,  
Cinstește pe bătrâni, căci și tu poți fi bătrân.—Și

Bătrânețele nu vin singure, ci cu multe nevoi.—  
[In sfârșit trebuie a ști că,

Științele sunt uși, iar cheile lor sunt cercetările.  
Și,

Omul la tinerețe trebuie să se păziască de des-  
[frânare.

La bărbăție de trândăvie, și la bătrânețe de flar-  
girie (iubire de argint).—După toate acestea,

Sfătuește-te cu cel mic și cu cel mai mare și pe  
[urmă hotărăște tu însuți.

— SFÂRȘIT —

## Din catalogul Bibliotecii pentru Toți

---

- Nr.  
1130-1130 bis Luigi Pirandelo : *Omul* (bestia și virtutea)  
1131 Wallace Lewis : *Craii dela Râsărit*  
1132-1133 Al. Antemireanu : *Păpușică* (povești)  
1134-1135 Lessing : *Natan Ințeleptul* (teatru)  
1136-1139 Honoré de Balzac : *In căutarea absolutului* (roman)  
1140-1143 Ion Slavici : *Prințesa ; Căi'e morților ; Un democrat*  
1144-1145 Max Nordau : *In țara miliardelor* (nuvele)  
1146-1147 Gabrielle D'Annunzio : *Episcopo et C-ie*  
1148-1149 Victor Anestin : *Viața anecdotică a învățaților iluștrii*  
1150 1150 bis Liviu Rebreanu : *Cântecul iubirii* (nuvele)  
1151-1152 N. I. Dumitrașcu : *Povești oltene*  
1153-1154 G. L. Trancu-Iași : *Regele Ferdinand I și problemele sociale*  
1155-1156 Const. Kirițescu : *România și războiul mondial* (cu ilustrații)  
1157-1158 Dr. S. Baiuglass : *Telegrafia fără fir și Radiofonia*, (pe înțelesul tuturor)  
1159-1161 Harriet Beecher-Stowe : *Coliba lui Moș Toma*  
1162-1163 D. Mihalache : *Basme românești*